KOSZALIŃSKO KOŁOBRZESKIE

wiadomości diecezjalne

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeskiej

ROK XLIX KWIECIEŃ–CZERWIEC 2021 2/2021

Redakcja:
ks. dr Tadeusz Ceynowa (red. nacz.)
dr inż. Magdalena Florianowicz (sekretarz)
mgr Małgorzata Wieczorkowska
mgr Monika Zielonka
75-817 Koszalin, ul. Seminaryjna 2, tel. 94 345 90 26
e-mail: kkwd@interia.pl

Skład i łamanie:
Magdalena Florianowicz

Wydawca:
Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska
75-062 Koszalin, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 25, tel. 94 343 87 10 (18)
e-mail: kuria@koszalin.opoka.org.pl, www.diecezjakoszalin.pl

© Copyright by Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 2021

ISSN 1734-9621

Druk:
Zakład Poligraficzny Polimer
ul. Szczecińska 34/2, Koszalin, tel. 94 342 45 34

Spis treści

STOLICA APOSTOLSKA

List apostolski papieża Franciszka w formie motu proprio *Antiquum ministerium*, w którym ustanawia posługę katechety 6
Homilia Papieża Franciszka wygłoszona w uroczystość Zesłania Ducha Świętego w Bazylice św. Piotra, Watykan, 23 maja 2021 r. 12
Konstytucja apostolska *Pascite Gregem Dei* papieża Franciszka reformująca księgę VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego* 15
Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Prot. N. 133/21, List do przewodniczących Konferencji Episkopatów na temat nowych wezwań w Litanii do św. Józefa .19
Nuncjatura Apostolska w Polsce, N. 5865/21, Komunikat 20
Komunikat Nuncjatury Apostolskiej 21

EPISKOPAT POLSKI

Zgromadzeni na Świętej Wieczerzy. List biskupów polskich do kapłanów na Wielki Czwartek 2021 r. 24
Stanowisko Przewodniczącego Zespołu Ekspertów KEP ds. Bioetycznych w sprawie korzystania ze szczepionek przeciw Covid-19 firm Astrazeneca i Johnson&Johnson 30
List pasterski episkopatu Polski w setną rocznicę poświęcenia Narodu Polskiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa. *Budujmy cywilizację miłości!* 32
Informacja dotycząca uroczystej beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej 35

BISKUP DIECEZJALNY

I. Dekrety i zarządzenia 38
Dekret zmiany nazwy kościoła i parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu 38
Dekret ustanowienia Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej 38
Dyspensa Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego 40
Zarządzenie biskupa diecezjalnego Edwarda Dajczaka w sprawie odwołania dyspensy ogólnej od obowiązku uczestnictwa w niedzielnych mszach świętych 41
Zwolnienia i nominacje 42

II. Komunikaty, zaproszenia, listy, homilie i wystąpienia 42
Zaproszenie biskupa diecezjalnego Edwarda Dajczaka do świętowania Jubileuszu 30-lecia poświęcenia Diecezjalnego Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej 42
Zaproszenie biskupa diecezjalnego Edwarda Dajczaka do włączenia się w obchody 30. rocznicy obecności św. Jana Pawła II w Koszalinie 43
III. Kalendarium posługi biskupa diecezjalnego 47

SYNOD DIECEZJALNY
I. Sesje synodalne 54
II. Komisje synodalne 87
III. Zespoły synodalne 89

Z ŻYCIA DIECEZJI
I. Wydarzenia w diecezji 92
Msza Krzyżma i Triduum 92
Relikwie św. s. Faustyny i św. Jana Pawła II 94
Laudato si' w praktyce 95
Msza św. we wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika 96
Pielgrzymka Promienista na Górę Chełmską 97
Kołobrzeski Areopag Wiary 98
Jubileusz Sióstr Szpitalnych Miłosierdzia 99
XII Diecezjalny Konkurs Wiedzy Religijnej 100
Święcenia prezbiteratu 101
XXX rocznica pobytu Jana Pawła II w Koszalinie 102
Boże Ciało 105
V Pielgrzymka Ormian na Świętą Górę Polanowską 108
Święcenia diakonatu 110
Pielgrzymka Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Opiekunów 111
Odpust Kaszubski 112
75 lat zmartwychwstańców w Złocieńcu 113
II. Kronika wydarzeń z diecezji 116

Stolica Apostolska

LIST APOSTOLSKI PAPIEŻA FRANCISZKA
w formie motu proprio *Antiquum ministerium*, w którym ustanawia posługę katechety

1. Posługa katechety w Kościele jest bardzo starożytna. Teolodzy są zgodni, że o pierwszych katechetach jest mowa już na kartach Nowego Testamentu. Służba nauczania znajduje swoją pierwotną formę w „nauczycielach", o których wspomina apostoł, pisząc do wspólnoty w Koryncie: „I tak ustanowił Bóg w Kościele naprzód apostołów, po wtóre proroków, po trzecie nauczycieli, a następnie tych, co mają moc czynienia cudów, potem tych, którzy uzdrawiają, którzy wspierają pomocą, którzy rządzą, którzy przemawiają rozmaitymi językami. Czy wszyscy są apostołami? Czy wszyscy prorokują? Czy wszyscy są nauczycielami? Czy wszyscy mają moc czynienia cudów? Czy wszyscy posiadają łaskę uzdrawiania? Czy wszyscy mówią językami? Czy wszyscy potrafią je tłumaczyć? Lecz wy starajcie się o większe dary, a ja wam wskażę drogę jeszcze doskonalszą" (1 Kor 12,28–31).

Podobnie Łukasz rozpoczyna swoją Ewangelię zaświadczając: „Postanowiłem więc i ja zbadać dokładnie wszystko od pierwszych chwil i opisać ci po kolei, dostojny Teofilu, abyś się mógł przekonać o całkowitej pewności nauk, których ci udzielono" (Łk 1,3–4). Ewangelista wydaje się dobrze wiedzieć, że poprzez swoje pisma proponuje specyficzną formę nauczania, skutecznie dodającą sił i wytrwałości tym, którzy już otrzymali chrzest. Apostoł Paweł powraca na nowo do tego argumentu, kiedy poleca Galatom: „Ten, kto pobiera naukę, niech użycza ze wszystkich swoich dóbr temu, kto go naucza" (Ga 6,6). Jak można zauważyć, tekst dodaje pewien podstawowy szczegół: komunię życia jako charakterystykę owocności otrzymanej, prawdziwej katechezy.

2. Już od swoich początków wspólnota chrześcijańska doświadczała rozpowszechnionej formy posługi, która konkretyzowała się w służbie mężczyzn i kobiet, którzy to, posłuszni działaniu Ducha Świętego, poświęcili swoje życie dla budowania Kościoła. Charyzmaty, których Duch nigdy nie przestał udzielać ochrzczonym, przybierały w niektórych momentach widzialną i namacalną formę, ukierunkowaną na służbę wspólnocie chrześcijańskiej w jej wielorakich przejawach, tak iż została ona uznana jako diakonia nieodzowna dla wspólnoty. Apostoł Paweł autorytatywnie wyjaśnia to, gdy oświadcza: „Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch; różne też są rodzaje posługiwania, ale jeden Pan; różne są wreszcie działania, lecz ten sam Bóg, sprawca wszystkiego we

wszystkich. Wszystkim zaś objawia się Duch dla [wspólnego] dobra. Jednemu dany jest przez Ducha dar mądrości słowa, drugiemu umiejętność poznawania według tego samego Ducha, innemu jeszcze dar wiary w tymże Duchu, innemu łaska uzdrawiania przez tego samego Ducha, innemu dar czynienia cudów, innemu proroctwo, innemu rozpoznawanie duchów, innemu dar języków i wreszcie innemu łaska tłumaczenia języków. Wszystko zaś sprawia jeden i ten sam Duch, udzielając każdemu tak, jak chce" (1 Kor 12,4–11).

Wewnątrz wielkiej tradycji charyzmatycznej Nowego Testamentu jest zatem możliwe rozpoznanie rzeczywistej obecności ochrzczonych, którzy sprawowali posługę przekazywania nauczania apostołów oraz ewangelistów w formie bardziej naturalnej, ciągłej oraz powiązanej z różnymi okolicznościami życia (por. Sob. Wat. II, Konst. dogm. *Dei Verbum*, 8). Kościół zechciał uznać tę służbę, jako konkretny wyraz osobistego charyzmatu, który w niemałym stopniu ułatwił spełnianie jego misji ewangelizacyjnej. Spojrzenie na życie pierwszych wspólnot chrześcijańskich, które zaangażowały się w głoszenie i rozwój Ewangelii, również dziś ponagla Kościół do rozeznania, jakie mogą być nowe wyrazy trwania w wierności Słowu Pana, by umożliwić dotarcie Jego Ewangelii do każdego stworzenia.

3. Cała historia ewangelizacji ostatnich dwóch tysięcy lat pokazuje w sposób ewidentny, jak bardzo była skuteczna misja katechetów. Biskupi, prezbiterzy oraz diakoni, razem z wieloma mężczyznami i kobietami konsekrowanymi, poświęcili swoje życie dla nauczania katechetycznego, aby wiara była prawdziwym wsparciem dla osobistej egzystencji każdej istoty ludzkiej. Inni jeszcze zgromadzili wokół siebie kolejnych braci i siostry, którzy dzieląc ten sam charyzmat, założyli zgromadzenia zakonne dla całkowitej służby na rzecz katechezy.

Nie można zapomnieć niezliczonej liczby świeckich, którzy wzięli bezpośredni udział w krzewieniu Ewangelii poprzez nauczanie katechetyczne. Mężczyźni i kobiety, autentyczni świadkowie świętości, ożywieni wielką wiarą, w niektórych przypadkach byli również założycielami Kościołów, składając nawet ofiarę ze swojego życia. Również w naszych czasach, wielu zdolnych i wytrwałych katechetów stoi na czele wspólnot w różnych regionach i wypełnia niezastąpioną misję przekazywania i pogłębiania wiary. Długi orszak katechetów błogosławionych, świętych i męczenników naznaczył misję Kościoła, z którą warto zapoznać się, ponieważ stanowi obfite źródło nie tylko dla katechezy, ale dla całej historii duchowości chrześcijańskiej.

4. Począwszy od Soboru Ekumenicznego Watykańskiego II, Kościół odczuł z odnowioną świadomością wagę zaangażowania świeckich w dzieło ewangelizacyjne. Ojcowie soborowi potwierdzili wiele razy, jak bardzo jest konieczne, dla *plantatio Ecclesiae* i dla rozwoju wspólnoty chrześcijańskiej, bezpośrednie zaangażowanie wiernych świeckich w różne formy działalności, w których może wyrazić się ich charyzmat. „Również godny pochwały jest ów zastęp tak bardzo zasłużony w dziele misyjnym, mianowicie zastęp katechistów, mężczyzn jak i niewiast, którzy pełni apostolskiego ducha, są dzięki swej wybitnej pracy szczególną i wręcz nieodzowną pomocą przy rozszerzaniu wiary i Kościoła. W naszych czasach, kiedy odczuwa się brak kapłanów do głoszenia Ewangelii tak licznym wiernym i do wykonywania posługi duszpasterskiej, urząd katechistów posiada szczególne znaczenie" (por. Sob. Wat. II, Dekr. *Ad gentes*, 17).

Wraz z bogatym nauczaniem soborowym, koniecznie trzeba odnieść się do stałego zainteresowania Papieży, Synodu Biskupów, Konferencji Biskupów oraz indywidualnych Pasterzy, którzy w ciągu tych dziesięcioleci w znaczącej mierze przyczynili się do odnowy katechezy. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, adhortacja apostolska *Catechesi tradendae*, *Ogólna Instrukcja Katechetyczna*, *Dyrektorium Ogólne o Katechizacji*, niedawne *Dyrektorium o Katechizacji*, wraz z wieloma katechizmami narodowymi, regionalnymi i diecezjalnymi, są wyrazem centralnego znaczenia dzieła katechetycznego, które stawia na pierwszym planie nauczanie oraz formację stałą wiernych.

5. Niczego nie odbierając misji właściwej Biskupowi, będącemu pierwszym katechetą swojej diecezji wraz z prezbiterium, które dzieli z nim tę samą troskę duszpasterską, jak i odpowiedzialności przypadającej rodzicom, a dotyczącej formacji chrześcijańskiej ich dzieci (por. KPK kan. 774 §2; KKKW kan. 618), konieczne jest uznanie obecności świeckich, którzy na mocy sakramentu chrztu czują się wezwani do współpracy w służbie katechetycznej (por. KPK kan. 225; KKKW kan. 401 i 406). Ta obecność staje się jeszcze pilniejsza w naszych czasach z powodu odnowionej świadomości ewangelizacji w świecie współczesnym (por. Adhort. apost. *Evangelii gaudium*, 163–168) oraz dlatego, że współczesna kultura globalizacyjna ma znaczny wpływ (por. Enc. *Fratelli tutti*, 100, 138) i domaga się przez to autentycznego spotkania z młodymi pokoleniami, nie zapominając o potrzebie posiadania odpowiedniej metodologii i kreatywnych narzędzi, które umożliwiłyby głoszenie Ewangelii odpowiednio do transformacji misyjnej, jaką powziął

Kościół. Wierność przeszłości i odpowiedzialność za teraźniejszość są nieodzownymi warunkami, aby Kościół mógł spełniać swoją misję w świecie.

Budzenie osobistego entuzjazmu każdego ochrzczonego i ożywianie świadomości bycia powołanym do wypełnienia własnej misji we wspólnocie, domaga się wsłuchiwania w głos Ducha, który nie pozostawia nas bez swojej płodnej obecności (por. KPK kan. 774 §1; KKKW kan. 617). Duch wzywa również dziś mężczyzn i kobiety, aby wyruszyli w drogę, wychodząc na spotkanie wielu, którzy oczekują na poznanie piękna, dobra oraz prawdy wiary chrześcijańskiej. Zadaniem Pasterzy jest wspieranie tej wędrówki i wzbogacanie życia wspólnoty chrześcijańskiej poprzez uznanie posług świeckich, zdolnych przyczyniać się do przemiany społeczności dzięki „przenikaniu wartości chrześcijańskich do świata społecznego, politycznego i ekonomicznego" (*Evangelii gaudium*, 102).

6. Apostolat laikatu posiada bezdyskusyjny walor świecki. Wymaga on, by „szukać Królestwa Bożego zajmując się sprawami świeckimi i kierując nimi po myśli Bożej" (por. Sob. Wat. II, Konst. dogm. *Lumen gentium*, 31). Życie codzienne świeckich jest utkane z relacji i więzi rodzinnych oraz społecznych, które pozwalają zweryfikować, jak bardzo „powołani są do tego, aby czynić obecnym i aktywnym Kościół w takich miejscach i w takich okolicznościach, gdzie jedynie przy ich pomocy stać się on może solą ziemi" (*Lumen gentium*, 33). Dobrze jest pamiętać, że oprócz tego apostolatu, „ludzie świeccy mogą być także powoływani w różny sposób do bardziej bezpośredniej współpracy z apostolatem hierarchii, na wzór owych mężów i niewiast, co pomagali Pawłowi w głoszeniu Ewangelii, wielce się trudząc w Panu" (*Lumen gentium*, 33).

Tak szczególna funkcja, jak ta pełniona przez katechetę, ukonkretnia się pośród innych posług obecnych we wspólnocie chrześcijańskiej. Katecheta jest bowiem powołany przede wszystkim po to, by wyrazić swoje kompetencje w posłudze duszpasterskiej przekazywania wiary, która rozwija się na różnych swych etapach: od pierwszego głoszenia, które wprowadza w kerygmat, przez nauczanie, które czyni świadomymi nowego życia w Chrystusie i przygotowuje w szczególności do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej, aż po formację stałą, która pozwala każdemu ochrzczonemu być zawsze gotowym „do obrony wobec każdego, kto domaga się od was uzasadnienia tej nadziei" (1 P 3,15). Katecheta jest zarazem świadkiem wiary, mistrzem i mistagogiem, to-

warzyszem i pedagogiem, który naucza w imieniu Kościoła. To tożsamość, która tylko poprzez modlitwę, studium oraz bezpośredni udział w życiu wspólnoty może rozwinąć się w odpowiedni sposób i z odpowiedzialnością (por. Papieska Rada ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji, *Dyrektorium o katechezie*, 113).

7. Z dalekowzrocznością św. Paweł VI opublikował list apostolski *Ministeria quaedam* z zamiarem nie tylko dostosowania do zmieniającego się momentu historycznego posługi lektora oraz akolity (zob. List apost. *Spiritus Domini*), ale również by zachęcić Konferencje Biskupów, aby stały się one promotorami innych posług, wśród których znajduje się posługa katechety: „Nic nie stoi na przeszkodzie, aby oprócz powszechnych urzędów Kościoła łacińskiego Konferencje biskupie prosiły Stolicę Apostolską o utworzenie innych, których ustanowienie we własnym regionie uważałyby ze szczególnych względów za konieczne lub bardzo pożyteczne. Do tych należą np. funkcje ostiariusza, egzorcysty i katechety". To samo ponaglające zaproszenie powróciło w adhortacji apostolskiej *Evangelii nuntiandi*, kiedy to, prosząc o umiejętne odczytanie aktualnych potrzeb wspólnoty chrześcijańskiej, pozostającej w wiernej kontynuacji ze swoimi początkami, zachęcał do znalezienia nowych form posługiwania dla odnowionego duszpasterstwa: „Posługi tego rodzaju z pozoru wydają się czymś nowym, ale w rzeczywistości zgadzają się z dawnymi doświadczeniami Kościoła na przestrzeni jego długich dziejów – posługi takie, jak np. katechistów, (…) są jak najbardziej korzystne w zakładaniu Kościoła, ożywianiu go i powiększaniu, a także mogą sprawić, że będzie on bardziej promieniował wokoło i dotrze do tych, którzy stoją z daleka" (św. Paweł VI, Adhort. apost. *Evangelii nuntiandi*, 73).

Nie można negować zatem, że „wzrosła świadomość tożsamości oraz misji świeckiego w Kościele. Dysponujemy licznym laikatem, choć niewystarczającym, z zakorzenionym poczuciem wspólnotowym i wielką wiernością zaangażowaniu w miłość, katechezę, celebrowanie wiary" (*Evangelii gaudium*, 102). Wynika stąd, że otrzymanie posługi świeckiej, takiej jak katecheta, wyciska mocniejszy akcent na zaangażowaniu misyjnym, charakterystycznym dla każdego ochrzczonego, które musi realizować się jednakowoż w pełnej formie świeckiej, bez wpadania w jakikolwiek wyraz klerykalizacji.

8. Posługa katechety posiada dużą wartość powołaniową, która domaga się należytego rozeznania przez Biskupa i podkreślenia przez ryt ustanowienia. Posługa ta jest bowiem stałą służbą na rzecz Kościoła lo-

kalnego, według potrzeb duszpasterskich rozeznanych przez Ordynariusza miejsca, ale wykonywaną na sposób świecki, zgodnie z samą naturą tejże posługi. Dobrze jest, aby do ustanowionej posługi katechety byli powoływani mężczyźni i kobiety o głębokiej wierze i dojrzałości ludzkiej, by brali czynny udział w życiu wspólnoty chrześcijańskiej, byli zdolni do przyjmowania innych, do szczodrości i życia w komunii braterskiej, by otrzymywali należną formację biblijną, teologiczną, duszpasterską i pedagogiczną, aby byli uważnymi głosicielami prawdy wiary oraz by mieli już wcześniejsze doświadczenie katechezy (por. Sob. Wat. II, Dekr. *Christus Dominus*, 14; KPK kan. 231 §1; KKKW kan. 409 §1). Wymaga się, aby były to osoby wiernie współpracujące z prezbiterami oraz diakonami, dyspozycyjne do wykonywania posługi tam, gdzie jest to konieczne, i inspirowane przez prawdziwy zapał apostolski.

Dlatego też, po rozważeniu każdego aspektu, na mocy autorytetu apostolskiego **ustanawiam posługę świecką katechety**.

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów opublikuje w najbliższym czasie ryt ustanowienia posługi świeckiego katechety.

9. Zapraszam, zatem, konferencje biskupów do urzeczywistnienia posługi katechety, ustalając konieczną ścieżkę formacyjną oraz kryteria normatywne wymagane do otrzymania tejże posługi, a także znajdując odpowiednie formy służby, jaką podejmą osoby powołane do jej pełnienia zgodnie z tym, co zostało wyrażone w niniejszym liście apostolskim.

10. Synody Kościołów Wschodnich oraz Zgromadzenia Hierarchów będą mogły przyjąć to, co zostało tu ustanowione dla odpowiednich Kościołów *sui iuris*, na podstawie własnego prawa partykularnego.

11. Niech Pasterze nie przestają przyjmować zachęty Ojców soborowych, którzy przypominali: „Wiedzą mianowicie pasterze, iż nie po to ustanowieni zostali przez Chrystusa, aby całe zbawcze posłannictwo Kościoła w stosunku do świata wziąć na siebie samych, lecz że ich zaszczytnym zadaniem jest tak sprawować opiekę pasterską nad wiernymi i tak uznawać ich posługi oraz charyzmaty, żeby wszyscy oni pracowali zgodnie, każdy na swój sposób, dla wspólnego dzieła" (*Lumen gentium*, 30). Rozeznanie darów, których Duch Święty nigdy nie skąpi swojemu Kościołowi, niech będzie dla nich należnym wsparciem tak, aby urzeczywistnić posługę katechety dla wzrostu powierzonej im wspólnoty.

Zarządzam, aby to, co zostało postanowione w niniejszym Liście apostolskim w formie motu proprio, było przestrzegane w całości, bez względu na jakiekolwiek argumenty przeciwne, nawet gdyby były godne szczególnej wzmianki, oraz aby zostało ogłoszone poprzez opubliko-

wanie w *L'Osservatore Romano*, wchodząc w życie tego samego dnia a następnie, aby zostało opublikowane w oficjalnym periodyku *Acta Apostolicae Sedis*.

Rzym, u św. Jana na Lateranie, dnia 10 maja 2021 r., we wspomnienie Świętego Jana z Avili, kapłana i doktora Kościoła, w dziewiątym roku mojego pontyfikatu

Franciszek

HOMILIA PAPIEŻA FRANCISZKA wygłoszona w uroczystość Zesłania Ducha Świętego w Bazylice św. Piotra, Watykan, 23 maja 2021 r.

„Przyjdzie Paraklet, którego Ja wam poślę od Ojca" (J 15,26). Tymi słowami Jezus obiecuje uczniom Ducha Świętego, dar ostateczny, dar nad darami. Mówi o nim używając szczególnego, tajemniczego wyrażenia: *Paraklet*. Przyjmijmy dzisiaj to słowo, które nie jest łatwe do przetłumaczenia, ponieważ zawiera w sobie kilka znaczeń. Paraklet, zasadniczo oznacza dwie rzeczy: *Pocieszyciel* i *Obrońca*.

1. *Paraklet* jest *Pocieszycielem*. Wszyscy, szczególnie w okresach trudnych, takich jak ten, przez który przechodzimy z powodu pandemii, szukamy pocieszenia. Często jednak uciekamy się jedynie do ziemskich pociech, które szybko gasną – to pociechy chwili. Jezus oferuje nam dzisiaj pocieszenie z nieba, Ducha Świętego, „Słodką radość serc" (*Sekwencja*). Jaka jest różnica? Pociechy tego świata są jak środki znieczulające: dają chwilową ulgę, ale nie leczą głębokiego zła, które nosimy w sobie. Odrywają, odwracają uwagę, ale nie leczą u korzenia. Działają na powierzchni, na poziomie zmysłów, ale niekoniecznie serca. Bo tylko Ten, który sprawia, że czujemy się miłowani takimi, jakimi jesteśmy, daje sercu pokój. Duch Święty, Boża miłość, tak czyni: zstępuje do wnętrza, jako Duch działa w naszym duchu. Nawiedza „serce w tym, co wewnętrzne", jako „najmilszy z gości" (tamże). To właśnie czułość samego Boga, który nie zostawia nas samymi, ponieważ przebywanie z tym, kto jest sam, już jest pocieszeniem.

Siostro, bracie, jeśli odczuwasz mrok samotności, jeśli nosisz w sobie głaz, który tłumi nadzieję, jeśli masz w sercu palącą ranę, jeśli nie możesz znaleźć drogi wyjścia, otwórz się na Ducha Świętego. Jak pisał św. Bonawentura, On „tam, gdzie jest większe cierpnie, przynosi

większą pociechę, nie jak świat, który w pomyślności pociesza i pochlebia, ale w przeciwnościach wyszydza i potępia" (*Sermone fra l'ottava dell'Ascensione*). Tak czyni świat, tak postępuje przede wszystkim nieprzyjazny duch, diabeł: najpierw nam schlebia i sprawia, że czujemy się niezwyciężeni – pochlebstwa diabła, które powodują wzrost próżności – a potem nas powala i sprawia, że czujemy się źle: bawi się z nami. On robi wszystko, aby nas powalić, podczas gdy Duch Zmartwychwstałego chce nas podnieść. Popatrzmy na apostołów: byli samotni tamtego ranka, byli samotni i zagubieni, przebywali za zamkniętymi drzwiami ze strachu, żyli w lęku, a przed oczyma mieli wszystkie swoje słabości i porażki, swoje grzechy: zaparli się Jezusa Chrystusa. Lata spędzone z Jezusem ich nie zmieniły, byli wciąż tacy sami. Potem otrzymują Ducha Świętego i wszystko się zmienia: problemy i wady pozostają te same, a jednak już się ich nie obawiają, bo nie boją się nawet tych, którzy chcą im zaszkodzić. Czują się wewnętrznie pocieszeni i chcą wypełnić świat Bożym pocieszeniem. Wcześniej się bali, teraz obawiają się tylko tego, że nie będą dostatecznie świadczyć o otrzymanej miłości. Jezus zapowiedział: Duch Święty „zaświadczy o Mnie. Wy także będziecie dawać świadectwo" (J 15,26–27).

Zróbmy krok naprzód. My także jesteśmy wezwani do dawania świadectwa w Duchu Świętym, do stawania się *parakletami*, to znaczy pocieszycielami. Tak, Duch Święty prosi nas, abyśmy ucieleśniali Jego pocieszenie. W jaki sposób możemy to zrobić? Nie poprzez wielkie przemówienia, ale stając się bliskimi; nie poprzez okolicznościowe słowa, ale poprzez modlitwę i bliskość. Pamiętajmy, że bliskość, współczucie i czułość jest stylem Boga, zawsze. Paraklet mówi Kościołowi, że *dziś jest czas pocieszenia*. Jest to bardziej czas radosnego głoszenia Ewangelii, niż walki z pogaństwem. Jest to czas, aby nieść radość Zmartwychwstałego, a nie narzekać na dramat sekularyzacji. Jest to czas, aby wypełnić świat miłością, nie poślubiając światowości. Jest to czas, w którym trzeba świadczyć o miłosierdziu, bardziej niż wpajać zasady i normy. To jest czas Parakleta! To jest czas wolności serca, w Praklecie.

2. Paraklet jest ponadto *Obrońcą*. W historycznym kontekście Jezusa, adwokat nie pełnił swoich funkcji tak, jak dzisiaj: zamiast przemawiać w miejsce oskarżonego, zazwyczaj stał obok niego i podsuwał mu do ucha argumenty do obrony. Podobnie jest z Parakletem, „Duchem prawdy" (w. 26), który nie zajmuje naszego miejsca, ale broni nas przed fałszem zła, inspirując nasze myśli i uczucia. Czyni to delikatnie, nie zmuszając nas: proponuje, ale nie narzuca się. Duch fałszu, zły, czyni

coś przeciwnego: próbuje nas zmusić, chce, abyśmy uwierzyli, że zawsze jesteśmy zobowiązani poddać się złym sugestiom i impulsom wad. Spróbujmy więc przyjąć trzy sugestie typowe dla Parakleta, naszego Obrońcy. Są to trzy podstawowe odtrutki przeciwko wielu pokusom, które są dzisiaj tak powszechne.

Pierwsza rada od Ducha Świętego brzmi: „Żyj teraźniejszością". Teraźniejszością, a nie przeszłością czy przyszłością. Paraklet potwierdza *prymat dnia dzisiejszego*, wbrew pokusie, by dać się sparaliżować goryczy i nostalgii za przeszłością, albo skupić się na niepewności jutra i pozwolić, by opanował nas lęk o przyszłość. Duch Święty przypomina nam o łasce teraźniejszości. Nie ma dla nas lepszego czasu: teraz, tu gdzie jesteśmy, jest wyjątkowy i niepowtarzalny moment, aby czynić dobro, aby uczynić życie darem. Żyjmy teraźniejszością!

Następnie Paraklet radzi: „Dąż do całości". Całości, a nie części. Duch Święty nie kształtuje zamkniętych jednostek, ale tworzy nas jako Kościół w wielorakiej różnorodności charyzmatów, w jedności, która nigdy nie jest jednorodnością. Paraklet *potwierdza prymat całości*. Duch Święty woli działać i wnosić nowość w całości, we wspólnocie. Przyjrzyjmy się Apostołom. Byli bardzo różni: był wśród nich, na przykład, Mateusz, celnik, który współpracował z Rzymianami, i Szymon zwany Gorliwym, który się im sprzeciwiał. Były tam przeciwstawne idee polityczne, różne światopoglądy. Ale kiedy otrzymali Ducha Świętego, nauczyli się nie dawać pierwszeństwa swoim ludzkim poglądom, ale Bożej całości. Dzisiaj, jeśli posłuchamy Ducha Świętego, nie będziemy się koncentrowali na konserwatystach i postępowcach, tradycjonalistach i innowatorach, na prawicy i lewicy: jeśli takie są kryteria, to znaczy, że w Kościele zapomina się o Duchu Świętym. Paraklet pobudza do jedności, zgody, *harmonii różnorodności*. Ukazuje nam części tego samego Ciała, będące między sobą braćmi i siostrami. Dążmy do całości! A nieprzyjaciel chce, żeby różnorodność przemieniła się w opozycję i dlatego czyni z niej ideologie. Trzeba mówić „nie" ideologiom, „tak" całości.

Wreszcie trzecia wspaniała rada: „Postaw Boga przed swoim ja". Jest to decydujący krok w życiu duchowym, które nie jest zbiorem naszych własnych zasług i uczynków, ale pokornym przyjęciem Boga. Paraklet potwierdza *prymat łaski*. Tylko wtedy, gdy ogołocimy się z samych siebie, zostawimy miejsce dla Pana; tylko wtedy, gdy powierzymy się Jemu, odnajdziemy się na nowo; tylko będąc ubogimi w duchu, staniemy się bogatymi w Ducha Świętego. Dotyczy to również Kościoła. Nie zbawimy nikogo, a nawet siebie o naszych własnych siłach. Jeśli

na pierwszym miejscu są nasze projekty, nasze struktury i nasze plany reform, to popadniemy w funkcjonalizm, w efektywność, w horyzontalizm i nie przyniesiemy owoców. „Izmy" są ideologiami, które dzielą, które rozłączają. Kościół nie jest ludzką organizacją – jest ludzki, ale nie jest organizacją tylko ludzką – Kościół jest świątynią Ducha Świętego. Jezus przyniósł na ziemię ogień Ducha i Kościół reformuje się namaszczeniem, darmowością namaszczenia łaską, mocą modlitwy, radością misji, rozbrajającym pięknem ubóstwa. Postawmy Boga na pierwszym miejscu!

Duchu Święty, Duchu Paraklecie, pociesz nasze serca. Uczyń nas misjonarzami Twego pocieszenia, parakletami miłosierdzia dla świata. Obrońco nasz, słodki doradco duszy, uczyń nas świadkami dnia dzisiejszego Boga, prorokami jedności Kościoła i ludzkości, apostołami opierającymi się na Twojej łasce, która wszystko stwarza i odnawia.

Amen.

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA *PASCITE GREGEM DEI* PAPIEŻA FRANCISZKA reformująca księgę VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego*

„Paście stado Boże, strzegąc go nie pod przymusem, ale z własnej woli, jak Bóg chce" (por. 1 P 5,2). Echo tych natchnionych słów apostoła Piotra rozbrzmiewa w obrzędzie święceń biskupich: „Nasz Pan, Jezus Chrystus, posłany przez Ojca w celu odkupienia ludzkości, sam wysłał na świat Dwunastu Apostołów, aby napełnieni mocą Ducha Świętego, głosili Ewangelię i gromadząc wszystkie ludy w jednym Kościele, uświęcali je i kierowali nimi. (…) przez mądrość i roztropność biskupa sam Chrystus prowadzi was w doczesnej pielgrzymce do wiecznego szczęścia" (por. *Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów*, Katowice 1999, nr 39). Pasterze zaś swoje zadania winni wypełniać „radami, zachętami i przykładem, ale także mocą swego autorytetu i świętej władzy" (*Lumen gentium*, nr 27), ponieważ miłość i miłosierdzie wymagają, by Ojciec działał, ilekroć chodzi o skorygowanie tego, co jest niegodziwe.

W swej ziemskiej pielgrzymce Kościół już od czasów apostolskich wyznacza sobie reguły postępowania, które na przestrzeni wieków utworzyły spójny korpus wiążących norm, jednoczących Lud Boży, za przestrzeganie których są odpowiedzialni biskupi. Normy te odzwier-

ciedlają wiarę, którą my wszyscy wyznajemy, z której czerpią one swą wiążącą moc i, o którą oparte, są przejawem matczynego miłosierdzia Kościoła, który wie, iż ma zawsze jako cel zbawienie dusz. Ponieważ normy te mają regulować życie wspólnoty na przestrzeni czasu, niezbędne jest ich ścisłe powiązanie ze zmianami społecznymi i nowymi potrzebami Ludu Bożego, dlatego też niekiedy zachodzi konieczność ich modyfikacji i dostosowania do zmienionych okoliczności.

W obliczu szybkich zmian społecznych, jakie są naszym udziałem, świadomi, że „doświadczamy nie tylko epoki zmian, ale zmiany epoki" (*Przemówienie do Kurii Rzymskiej z okazji Bożego Narodzenia*, 21 grudnia 2019 r.), aby móc adekwatnie odpowiadać na potrzeby Kościoła na całym świecie, oczywista wydała się konieczność rewizji m.in. przepisów karnych, promulgowanych przez św. Jana Pawła II, 25 stycznia 1983 roku w *Kodeksie Prawa Kanonicznego*, oraz potrzeba ich zmiany w taki sposób, by Pasterze mieli w nich sprawne zbawienne narzędzie i odpowiednie do korygowania, które będą mogli stosować na czas i z pasterską miłością, aby zapobiegać większemu złu i leczyć rany zadane przez ludzką słabość. W tym celu, Benedykt XVI, mój czcigodny Poprzednik, w 2007 roku zlecił Papieskiej Radzie ds. Tekstów Prawnych prace nad nowelizacją przepisów karnych, zawartych w kodeksie z 1983 roku. Otrzymawszy takie zadanie, Dykasteria ta zajęła się z uwagą analizowaniem konkretnych nowych potrzeb, wskazaniem ograniczeń i braków obowiązującego prawa i określeniem możliwych – jasnych i prostych – rozwiązań. Prace te przebiegały w duchu kolegialności i współpracy, również przy zaangażowaniu ekspertów i Pasterzy, a także z myślą o dostosowaniu możliwych rozwiązań do potrzeb i natury poszczególnych Kościołów lokalnych.

Został zatem opracowany pierwszy projekt nowej księgi VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, który został rozesłany do wszystkich Konferencji Biskupów, do dykasterii Kurii Rzymskiej, do wyższych przełożonych instytutów zakonnych, do wydziałów prawa kanonicznego, a także innych instytucji kościelnych, aby zebrać ich uwagi. Jednocześnie zwrócono się też do licznych kanonistów i specjalistów prawa karnego z całego świata. Wnioski zebrane w toku tych pierwszych konsultacji zostały następnie odpowiednio uporządkowane i przekazane specjalnemu zespołowi ekspertów, który na podstawie otrzymanych sugestii przeprowadził weryfikację projektu tekstu, a następnie ponownie skierował go do oceny doradców. Ostatecznie, po kolejnych zmianach i weryfikacjach, projekt tekstu końcowego, został rozpatrzony podczas

Sesji Plenarnej przez członków Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych. W końcu, po wprowadzeniu przez to forum ostatnich poprawek, w lutym 2020 roku tekst został przekazany Biskupowi Rzymu.

Do przestrzegania przepisów karnych zobowiązany jest cały Lud Boży, jednak odpowiedzialność za ich prawidłowe stosowanie – jak stwierdzono powyżej – spoczywa w sposób szczególny na Pasterzach i Przełożonych poszczególnych wspólnot. Zadania tego nie można w żaden sposób oddzielić od powierzonego im *munus pastorale*, i należy je wypełniać jako konkretny i nieodzowny wymóg miłości nie tylko względem Kościoła, chrześcijańskiej wspólnoty i ewentualnych ofiar, ale również wobec tego, kto popełnił przestępstwo, a który od Kościoła potrzebuje zarówno miłosierdzia, jak i skarcenia.

Wiele szkody przyniosło w przeszłości niezauważanie ścisłego związku, jaki istnieje w Kościele pomiędzy praktykowaniem miłości a przestrzeganiem przepisów karnych tam, gdzie okoliczności się tego domagają. Taki sposób myślenia – czego uczy doświadczenie – grozi zaistnieniem w życiu zachowań sprzecznych z normami obyczajowymi, do naprawienia których nie wystarczą same tylko zachęty czy sugestie. Sytuacja ta często niesie ze sobą niebezpieczeństwo, iż wraz z upływem czasu zachowania takie utrwalają się do tego stopnia, że ich korekta staje się coraz trudniejsza i wywołuje w wielu przypadkach zgorszenie i zamieszanie wśród wiernych. Dlatego też stosowanie kar przez Pasterzy i Przełożonych staje się koniecznością. Zaniechanie ze strony Pasterza posługiwania się prawem karnym jest przejawem tego, iż nie pełni on właściwie i wiernie swej funkcji, którą wyraźnie przywoływałem w ostatnich dokumentach, m.in. listach apostolskich opublikowanych w formie motu proprio (*Come una Madre amorevole* z 4 czerwca 2016 r. i *Vos estis lux mundi* z 7 maja 2019 r.).

Miłość bowiem wymaga, by Pasterze stosowali prawo karne zawsze tam, gdzie zaistnieje taka potrzeba, pamiętając o trzech celach, które sprawiają, iż jest ono niezbędne we wspólnocie kościelnej, a mianowicie: przywrócenie koniecznej sprawiedliwości, poprawa sprawcy i naprawienie zgorszeń. Jak stwierdziłem wcześniej, kara kanoniczna pełni też rolę środka poprawczego i zbawczego, i szuka przede wszystkim dobra samego wiernego, dla którego „stanowi pozytywny środek do urzeczywistniania Królestwa, do odbudowy sprawiedliwości we wspólnocie wiernych, wezwanych do osobistej i wspólnej świętości" (*Do uczestników posiedzenia plenarnego Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych*, 21 lutego 2020 r.).

Zachowując zatem ciągłość ogólnych zasad systematyki prawa kanonicznego, która wpisuje się w utrwaloną w czasie tradycję Kościoła, nowy tekst wprowadza różnego rodzaju zmiany do obowiązującego prawa i wprowadza nowe kategorie przestępstw, odpowiadając tym samym na coraz wyraźniejszą potrzebę, odczuwaną przez wiele wspólnot, aby przywrócone zostały sprawiedliwość i porządek, naruszone przez te przestępstwa. Tekst został też udoskonalony z technicznego punktu widzenia, zwłaszcza w zakresie dotyczącym zasadniczych aspektów prawa karnego, jak np. prawo do obrony, przedawnienie karalności, bardziej precyzyjne określenie kar, co odpowiada wymogom legalności prawa karnego i wyznacza ordynariuszom oraz sędziom obiektywne kryteria wyboru najbardziej stosownej kary w konkretnym przypadku.

W nowelizacji przepisów uwzględniono także zasadę zredukowania zakresu przypadków, w których wymierzenie kary pozostawia się uznaniu właściwej władzy, co będzie ułatwiało stosowanie kar, *servatis de iure servandis*, a także sprzyjało jedności kościelnej, zwłaszcza w przypadku tych przestępstw, które wywołują we wspólnocie największą krzywdę i zgorszenie. Uwzględniwszy powyższe, niniejszą konstytucją apostolską, promulguję znowelizowany tekst księgi VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, tak jak został uporządkowany i zreformowany, w nadziei, że okaże się on narzędziem służącym dobru dusz i że jego przepisy będą stosowane przez Pasterzy wtedy, gdy to potrzebne, ze sprawiedliwością i miłosierdziem oraz ze świadomością, iż do ich posługi, jako powinności sprawiedliwości – naczelnej cnoty kardynalnej – należy wymierzanie kar, kiedy wymaga tego dobro wiernych.

Wreszcie, aby wszyscy mogli w dogodny sposób dogłębnie zrozumieć przepisy, o których mowa, rozporządzamy, by niniejsza nowelizacja księgi VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego* była promulgowana poprzez opublikowanie jej w *L'Osservatore Romano*, aby weszła w życie z dniem 8 grudnia 2021 roku, a następnie została opublikowana w oficjalnym periodyku *Acta Apostolicae Sedis*.

Rozporządzamy też, że wraz z wejściem w życie nowej księgi VI, uchylona zostaje obecnie obowiązująca księga VI *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, niezależnie od wszelkich rozporządzeń przeciwnych, choćby zasługiwały na szczególną wzmiankę.

W Rzymie, u Świętego Piotra, w Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, 23 maja 2021 r., w dziewiątym roku mego pontyfikatu.

Franciszek

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Prot. N. 133/21

LIST
DO PRZEWODNICZĄCYCH KONFERENCJI EPISKOPATÓW
na temat nowych wezwań w Litanii do św. Józefa

Z Watykanu, 1 maja 2021 r., św. Józefa Rzemieślnika

Eminencjo/Ekscelencjo,

w sto pięćdziesiątą rocznicę ogłoszenia św. Józefa jako Patrona Kościoła powszechnego, Ojciec święty ogłosił List apostolski *Patris corde*, którego celem było „wzbudzenie większej miłości dla tego wielkiego Świętego, abyśmy byli zachęceni do modlitwy o jego wstawiennictwo i do naśladowania jego cnót i jego zaangażowania".

W tym świetle wydało się słusznym, aby uaktualnić Litanię do św. Józefa, zatwierdzoną w 1909 r. przez Stolicę Apostolską (por. *Acta Apostolicae Sedis* 1 (1909), s. 290–292), włączając do niej siedem wezwań zaczerpniętych z wypowiedzi papieży, którzy rozważali aspekty postaci Patrona Kościoła powszechnego. Są one następujące: „Custos Redemptoris" (por. św. Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Redemptoris custos*); «Serve Christi» (por. św. Paweł VI, homilia z 19.3.1966, cytowana w *Redemptoris custos* nr 8 i *Patris corde* nr 1); „Minister salutis" (św. Jan Chryzostom, cytowany w *Redemptoris custos*, nr 8); „Fulcimen in difficultatibus" (por. Franciszek, List apostolski *Patris corde*, Wstęp); „Patrone exsulum, afflictorum, pauperum" (*Patris corde*, nr 5).

Nowe wezwania zostały przedstawione Ojcu świętemu Franciszkowi, który zatwierdził ich włączenie do Litanii do św. Józefa, zgodnie z tekstem załączonym do niniejszego listu.

Zadaniem Konferencji Episkopatów będzie zarządzenie przekładu litanii na języki narodowe podlegające ich kompetencji oraz jego opublikowanie; przekłady te nie wymagają potwierdzenia Stolicy Apostolskiej. Zgodnie z roztropnym osądem Konferencje Episkopatów będą mogły również włączyć do litanii inne wezwania, poprzez które w ich krajach oddaje się w sposób szczególny cześć św. Józefowi, z zachowaniem rodzaju literackiego oraz we właściwym miejscu.

Przekazując z radością Waszej Eminencji/Ekscelencji to rozporządzenie do wiadomości i wprowadzenia w życie, przekazuję wyrazy mojego uszanowania i oddania w Panu.

+ Artur Roche
Arcybiskup Sekretarz

Ks. Konrad Maggioni S.M.M.
Podsekretarz

Nuncjatura Apostolska w Polsce
N. 5865/21

KOMUNIKAT

Ojciec święty Franciszek:

1. Przyjął rezygnację biskupa Jana Tyrawy z posługi biskupa bydgoskiego.
2. Mianował administratora apostolskiego diecezji bydgoskiej *sede vacante* w osobie biskupa toruńskiego Wiesława Śmigla.

Warszawa, 12.05.2021 r.

+ Salvatore Pennacchio
Nuncjusz Apostolski

Wyjaśnienia związane z rezygnacją biskupa bydgoskiego

W następstwie formalnych zgłoszeń, Stolica Apostolska – działając zgodnie z motu proprio *Vos estis lux mundi* – przeprowadziła postępowanie dotyczące sygnalizowanych zaniedbań biskupa bydgoskiego Jana Tyrawy w sprawach o nadużycia seksualne wobec osób małoletnich ze strony niektórych księży pracujących w diecezji bydgoskiej.

Po zakończeniu tego postępowania, mając na uwadze również inne trudności w zarządzaniu diecezją, biskup bydgoski złożył rezygnację z pełnienia swojej posługi, przyjętą dziś przez Ojca świętego.

Warszawa, 12.05.2021 r.

KOMUNIKAT NUNCJATURY APOSTOLSKIEJ

Na prośbę Stolicy Apostolskiej, w dniach 17–26 czerwca br., przebywał w Polsce z wizytą kard. Angelo Bagnasco, emerytowany arcybiskup Genui.

Jej celem była weryfikacja sygnalizowanych, także publicznie, zaniedbań kard. Stanisława Dziwisza podczas pełnienia przez niego funkcji arcybiskupa metropolity krakowskiego (2005–2016).

Kard. Bagnasco zapoznał się z dokumentami i odbył szereg spotkań, a relację z wizyty przedstawi Stolicy Apostolskiej.

Warszawa, 26.06.2021 r.

Episkopat Polski

ZGROMADZENI NA ŚWIĘTEJ WIECZERZY
List biskupów polskich do kapłanów na Wielki Czwartek 2021 r.

Drodzy Bracia Kapłani!

Nikt z nas nie spodziewał się, że przyjdzie nam spojrzeć na Kościół i duszpasterzowanie w kontekście pandemii. Nie da się ukryć, że stanęliśmy przed wieloma wyzwaniami: ochrony naszych wiernych, poszukiwania nowych form duszpasterskich, jak również przed gorliwszym niż dotychczas niesieniem nadziei i ukazywaniem Tego, który jest Panem każdego czasu. Wiele kontrowersji pojawiało się wokół udziału w Eucharystii. Nie brakowało krytyki wobec duchownych przestrzegających wskazań swoich pasterzy, którym na sercu leżało zapewnienie bezpiecznego udziału w tym najważniejszym dla każdego wierzącego spotkaniu z Jezusem. Jakże trafny okazał się program duszpasterski, w którym zgłębiamy Tajemnicę celebrowanej Eucharystii. Powyższe znaki czasu skłaniają nas do stanięcia przed Panem w pokorze i rozważenia, co dla każdego z nas znaczą Jego słowa będące biblijnym mottem obecnego roku duszpasterskiego: „Ojciec mój da wam prawdziwy chleb z nieba" (J 6,32).

Dar, a nie własność

Pan Jezus w swojej mowie eucharystycznej, przytoczonej u św. Jana, zwraca uwagę na Tego, który daje „prawdziwy chleb z nieba". W Starym Testamencie Bóg karmił naród wybrany manną. Jednak „manna była figurą chleba duchowego, mianowicie Pana naszego Jezusa Chrystusa" (św. Tomasz z Akwinu, *Komentarz do Ewangelii Jana*, nr 908). To On podczas ostatniej wieczerzy nakazał Apostołom, by, sprawując Eucharystię, uobecniali ten „Dar Ojca" na całym świecie. Jezus pozostawił Dar swojego Ciała i Krwi Kościołowi jako wspólnocie. Żaden pojedynczy kapłan, także biskup nie jest właścicielem Eucharystii, lecz jedynie tym, który został powołany do sprawowania jej w jedności z Kościołem. U podstaw naszych grzechów wobec Eucharystii jest niezrozumienie tego, że to „Dar Ojca". Potrzebujemy powrotu do Wieczernika i kontemplowania Jezusa, który przez obmycie nóg Apostołom daje lekcję kapłaństwa. Jezus, jak napisał papież Benedykt XVI, „całokształt swego najwyższego kapłaństwa wyraził symbolicznie w geście umycia

nóg. W tym geście miłości aż do końca myje On nasze brudne nogi, pokorą swej służby oczyszcza nas z choroby, jaką jest nasza pycha" (R. Sarah, *Benedykt XVI, Z głębi naszych serc*, Warszawa 2020, s. 54). Niejednokrotnie, chcąc postawić siebie w centrum Mszy św., ulegamy grzechowi pychy, który zakrywa piękno Eucharystii. Gdy kapłan uważa siebie za właściciela Świętej Wieczerzy, oddala wiernych od Tajemnicy Wieczernika. Pokora Syna Bożego, który obmywa uczniom nogi, jest drogą kapłańskiej posługi: działań duszpasterskich, a nade wszystko sprawowania Mszy św. „Dlatego konieczne jest, by kapłani mieli świadomość, że cała ich posługa nigdy nie powinna wysuwać na pierwszy plan ich samych lub ich opinii, ale Chrystusa. Każda próba stawiania siebie w centrum celebracji liturgicznej sprzeciwia się tożsamości kapłańskiej" (Benedykt XVI, *Sacramnetum Caritatis*, nr 23).

Hasło trwającego roku duszpasterskiego *Zgromadzeni na Świętej Wieczerzy* przypomina nam, że wciąż musimy zgłębiać dar zgromadzenia liturgicznego, czerpiącego „swoją jedność z Ducha Świętego, który gromadzi dzieci Boże w jednym Ciele Chrystusa" (KKK, nr 1097). W poprzednim cyklu rozważań duszpasterskich zgłębialiśmy temat Ducha Świętego oraz Jego działania w dziejach zbawienia i Kościoła. Teraz chcemy Go prosić, by wspierał nas w posługiwaniu na Świętej Wieczerzy, abyśmy nigdy nie zaprzepaścili daru jedności, którego jest dawcą. To Duch Święty umacnia miłość do obecności Boga w Eucharystii. Jako szafarze tej Tajemnicy jesteśmy wezwani do wierności i posłuszeństwa w Jego mocy.

Ars celebrandi

Rzeczywistość, w jakiej przychodzi nam realizować powołanie do życia kapłańskiego, stawia przed nami wiele nowych i często niełatwych wyzwań. Wielu z nas ciągle staje przed pytaniem o to, w jaki sposób zaprosić ludzi do Kościoła. W jaki sposób ukazać im piękno Chrystusa? Tego typu rozterki niejednokrotnie stanowią swoistą pułapkę duchową i sprawiają, że nawet jeśli mamy dobre i szlachetne intencje, zaczynamy iść drogą obcą temu, co ewangeliczne i eklezjalne. W konsekwencji prowadzi nas to do prób uatrakcyjniania i zeświecczania liturgicznych celebracji. Zapominamy, że w tym wszystkim, co czynimy, nie chodzi tylko o człowieka, ale o Boga samego. Wspomniał o tym kard. Sarah: „To Bóg, a nie człowiek stanowi centrum liturgii. Przychodzimy na nią, by oddać Mu cześć. Liturgia nie jest ani o tobie, ani o mnie. Nie ce-

lebrujemy w niej naszej własnej tożsamości lub osiągnięć czy wspierania własnej kultury i lokalnych religijnych zwyczajów. Liturgia jest najpierw i przede wszystkim o Bogu i o tym, co On dla nas uczynił" (*Nie możemy być zadowoleni ze sposobu wdrożenia Konstytucji o Liturgii Świętej. Wystąpienie podczas Konferencji Sacra liturgia w Londynie*, 5 lipca 2016 r.). Zatem centrum liturgii stanowi Bóg, który, ukazując nam swe zbawcze dzieło, uświęca nas na drodze naszej codzienności. Eucharystia wychodzi naprzeciw naszej ludzkiej potrzebie, by „zobaczyć Go i dotknąć, aby móc Go rozpoznać (…). Sakramenty, a zwłaszcza celebracja eucharystyczna, są znakami Bożej miłości, uprzywilejowanymi drogami, aby z Nim się spotkać" (Franciszek, *Msza św. nie jest spektaklem!*, 8 listopada 2017 r.).

Na tej prawdzie opiera się świadomość Kościoła, która każe nam myśleć o tym, co wewnętrzne, nie zaniedbując tego, co zewnętrzne. W liturgii pierwszą refleksją ma być pytanie o to, „co" czy też „Kogo" celebrujemy, a dopiero potem o to, „jak" celebrujemy. W sztuce celebrowania liturgii nie chodzi tylko o harmonijne połączenie ze sobą różnych czynności, ale przede wszystkim o naszą wewnętrzną komunię z Chrystusem. Mówiąc inaczej, chodzi o podporządkowanie się Chrystusowi Najwyższemu Kapłanowi. Kapłan celebrujący liturgię powinien rozwijać w sobie głęboką świadomość, że występuje *in persona Christi*. A zatem, celebrowanie liturgii ma najpierw wymiar wewnętrzny, w którym kapłan jest także słuchaczem słowa Bożego i składającym siebie w ofierze. Tego typu świadomość rodzi w nas postawę posłuszeństwa i utożsamiania się z Chrystusem, a w konsekwencji jawi się jako pełne pochłonięcie sprawowaniem świętych Tajemnic w liturgii. Nasze posługiwanie ma być czytelnym znakiem wewnętrznego, osobistego zjednoczenia z Chrystusem. Do spotkania z Chrystusem w liturgii i poprzez liturgię można dojść tylko na płaszczyźnie wiary. To ona rodzi w nas świadomość oraz wewnętrzne przekonanie, że w naszym kapłańskim życiu nie ma nic większego i ważniejszego od sprawowania Eucharystii.

To zjednoczenie staje się w nas źródłem realizacji tego, co w dniu naszych święceń przyrzekaliśmy w sposób uroczysty. Wkładając nasze dłonie w dłonie biskupa, każdy z nas przyrzekał posłuszeństwo. Nie możemy go jednak rozumieć tylko w wymiarze administracyjnym, ale przede wszystkim należy na nie patrzeć w wymiarze duchowym. Moje posługiwanie w liturgii ma być wyrazem wewnętrznej postawy posłuszeństwa wobec tego, czego Kościół naucza i co celebruje w znakach liturgicznych. Liturgia nie jest moją własnością. Jestem jej sługą tak

jak Chrystus, który żyje świadomością służebności wobec dzieła Ojca. W konsekwencji moje posługiwanie jest posługiwaniem Chrystusa, który żyje w Kościele. Warto odwołać się w tym miejscu do św. Jana Pawła II, który w encyklice *Ecclesia de Eucharistia* pisze: „Czuję się zatem w obowiązku skierować gorący apel, ażeby podczas sprawowania Ofiary eucharystycznej normy liturgiczne były zachowywane z wielką wiernością. Są one konkretnym wyrazem autentycznej eklezjalności Eucharystii; takie jest ich najgłębsze znaczenie. Liturgia nie jest nigdy prywatną własnością kogokolwiek, ani celebransa, ani wspólnoty, w której jest sprawowana tajemnica. (…) Również w naszych czasach posłuszeństwo normom liturgicznym powinno być na nowo odkryte i docenione jako odbicie i świadectwo Kościoła jednego i powszechnego, uobecnionego w każdej celebracji Eucharystii. Kapłan, który wiernie sprawuje Mszę św. według norm liturgicznych, oraz wspólnota, która się do nich dostosowuje, ukazują w sposób dyskretny, lecz wymowny swą miłość do Kościoła. (…) Nikomu nie można zezwolić na niedocenianie powierzonej nam tajemnicy: jest ona zbyt wielka, ażeby ktoś mógł pozwolić sobie na traktowanie jej wedle własnej oceny" (nr 52).

Sztuka celebracji nie polega na wykonywaniu tego, co mi się podoba, czy też tego, co wydaje się atrakcyjne. Ona nie jest naśladowaniem tego, co świeckie, ale jest wprowadzaniem w rzeczywistość prawdziwego *sacrum*. Należy zatem unikać tego wszystkiego, co nie jest zgodne z duchem liturgii. Ona nie jest bowiem spektaklem, w którym głównym aktorem jest kapłan, ale jest wydarzeniem zbawczym. Podczas celebracji liturgii zawsze ma być zachowany priorytet Boga, co od kapłana domaga się wiernego przestrzegania prawodawstwa liturgicznego.

Należy także podkreślić, że tak pojęta *ars celebrandi* nie koncentruje się tylko na osobie przewodniczącego liturgii. Istotą jej pozostaje także włączenie w nią ludu Bożego i doprowadzenie go do zjednoczenia z Chrystusem. W obecnym czasie jeszcze bardziej rozpoznajemy potrzebę odnowienia świadomości, że my jako kapłani nie celebrujemy liturgii „dla" ludu, ale wraz „z" ludem. Lud nam powierzony chce widzieć w naszym posługiwaniu odbicie Chrystusa i ma do tego prawo. To wszystko dokonuje się w głębokiej świadomości bycia we wspólnocie, w zgromadzeniu.

Eucharystia w formacji permanentnej i budzeniu powołań

Konstytucja o liturgii Soboru Watykańskiego II naucza, że liturgia, szczególnie Eucharystia, stanowi szczyt i źródło życia Kościoła (por. KL, nr 10). Słowa te bardzo często rozważamy w odniesieniu do całego ludu Bożego. Warto jednak spojrzeć na nie od strony naszego życia kapłańskiego. To właśnie w tym kontekście nabierają one szczególnej wartości. Jako kapłani jesteśmy powołani do celebrowania Najświętszej Ofiary, a celebrować ją znaczy nie tylko wykonywać czynności liturgiczne, lecz również naśladować w życiu to, co czynił Chrystus. Celebrowanie Eucharystii przypomina istotę naszego posługiwania i jest sercem naszej kapłańskiej tożsamości. To właśnie podczas składania na ołtarzu Ofiary Chrystusa kapłan, wypowiadając słowa „To jest Ciało moje…" i „To jest kielich Krwi mojej za was wydanej…", czyni słowa Pana słowami własnymi. Czyniąc to, uświadamiamy sobie najgłębszy sens naszego posługiwania, które zawiera się w słowach Chrystusa: „Jeśli kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje!" (Łk 9,23). Dlatego też w *Dyrektorium o posłudze i życiu prezbiterów* czytamy jakże głębokie i prawdziwe zdanie: „Kapłan powinien swoim stylem życia głosić oblubieńczą wartość krzyża" (nr 67). Eucharystia jest dla nas wszystkich szkołą tej głębokiej miłości, jaką Chrystus objawił nam na krzyżu, wypełniając wolę Ojca. Dlatego kapłan, składając ofiarę Chrystusa, staje się, podobnie jak On, kapłanem i ofiarą – *sacerdos et hostia*.

Każda Msza św., którą sprawujemy, jest szkołą życia kapłańskiego i przez swą sakramentalną moc czyni nas podobnymi do Chrystusa. „W Eucharystii kapłan uczy się dawać siebie codziennie, nie tylko w chwilach wielkich trudności, ale także w małych codziennych przeciwnościach" (*Dyrektorium o życiu i posłudze prezbiterów*, nr 65). W tym właśnie znaczeniu nasze kapłańskie serce najpełniej kształtuje się w codziennym przygotowaniu i przeżywaniu Eucharystii. Stając do jej sprawowania, uświadamiamy sobie, że całe nasze posługiwanie zanurzone jest w tajemnicy krzyża. To właśnie poprzez to doświadczenie Eucharystia nie jest tylko punktowym, zamkniętym w ramach czasowych wydarzeniem, ale staje się doświadczeniem każdej sekundy naszego kapłańskiego życia.

Eucharystia to życie Kościoła. W niej rodzi się, dojrzewa i weryfikuje nasze kapłańskie życie. To ona sprawia, że nasze posługiwanie ma

sens. Dlatego dbałość o to, co jej dotyczy, dbałość także o jej przygotowanie powinna być dla nas nadrzędnym zadaniem dnia.

Powrót do Eucharystii

Ogromnym zadaniem, jakie staje dzisiaj przed nami, jest „powrót do Eucharystii". Rozumiemy to zadanie bardzo konkretnie jako powrót wiernych do praktyki udziału we Mszy św. Istnieje jednak jeszcze głębszy sens owego powrotu. Potrzebujemy na nowo odkryć jej żywotne treści i łaski, aby nimi żyć i aby przekazać je ludowi Bożemu. Mamy ku temu stosowny czas. Tak mówi nam o tym List Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów: „Świadomi faktu, że Bóg nigdy nie opuszcza ludzkości, którą stworzył, i że nawet najcięższe próby mogą przynosić owoce łaski, przyjęliśmy oddalenie od ołtarza Pańskiego jako czas postu eucharystycznego, służący z pożytkiem temu, byśmy na nowo odkryli żywotne znaczenie, piękno i niezmierzoną wartość Eucharystii. Kiedy to tylko możliwe, trzeba jednak powrócić do Eucharystii z oczyszczonym sercem, z odnowionym zadziwieniem, z mocniejszym pragnieniem, by spotkać Pana, trwać przy Nim i przyjąć Go, aby zanieść Go braciom, dając świadectwo życia wypełnionego wiarą, miłością i nadzieją. (…) Fizyczny kontakt z Panem jest żywotny, niezbędny, niezastąpiony. Kiedy już określono i podjęto konkretne środki ograniczające do minimum możliwość zakażenia wirusem, niech wszyscy koniecznie zajmą z powrotem swoje miejsce w zgromadzeniu braci, niech odkryją na nowo niezastąpioną wartość i piękno celebracji, niech zaproszą i przyciągną zaraźliwym entuzjazmem braci i siostry, którzy są zniechęceni, wystraszeni, nazbyt długo nieobecni czy pogubieni" (*Powróćmy z radością do Eucharystii!*, 15 sierpnia 2020 r.).

Na zakończenie naszego listu chcemy podziękować za Wasze zaangażowanie w troskę o to, by w czasie pandemii nasi wierni mogli korzystać z najcenniejszego Daru, jakim jest Eucharystia. Doceniamy Wasz wkład w tworzeniu nowych form duszpasterskich związanych z prowadzeniem rekolekcji, katechizacją i formacją w ruchach religijnych. W Wielki Czwartek razem stajemy w Wieczerniku, by kontemplować pokornego Syna Bożego, który, obmywając uczniom nogi, daje wzór kapłańskiej służby. Niech Maryja, Niewiasta Eucharystii, nauczy nas, jak przez posługę Ołtarza i życie wskazywać zawsze Jezusa, a jej oblubieniec, św. Józef, patron trwającego roku, będzie nam wzorem cichego

posługiwania w miłości. Polecamy Was ich wstawiennictwu oraz opiece i błogosławimy Wam z całego serca.

Podpisali: Pasterze Kościoła w Polsce zgromadzeni na 388. Zebraniu Plenarnym KEP w Warszawie, w dniu 11 marca 2021 r.

STANOWISKO PRZEWODNICZĄCEGO ZESPOŁU EKSPERTÓW KEP DS. BIOETYCZNYCH w sprawie korzystania ze szczepionek przeciw Covid-19 firm Astrazeneca i Johnson&Johnson

1. Dnia 23 grudnia 2020 r. Zespół Ekspertów Konferencji Episkopatu Polski ds. Bioetycznych opublikował dokument na temat szczepionek. Dokument ten jest dalej w całej pełni aktualny i zgodny z nauczaniem teologicznym i moralnym Kościoła katolickiego.

We wspomnianym dokumencie podkreślono, że szczepionki wykorzystujące mRNA (firm Pfizer i Moderna) nie budzą poważnych przeciwskazań etycznych, gdyż w ich produkcji nie korzystano z linii komórkowych stworzonych na bazie tkanek płodów abortowanych (do ich produkcji nie są wymagane linie komórkowe). Testowanie tych szczepionek na płodowych komórkach nie budzi dyskwalifikujących zastrzeżeń, gdyż takie badanie nie stanowi ogniwa w procesie ich produkcji. W powyższym dokumencie nie ustosunkowano się do szczepionek innych firm, gdyż brak było wówczas pewnych danych na temat technologii zastosowanych w ich produkcji.

2. Dziś jednak już wiadomo, że szczepionki firm AstraZeneca i Johnson&Johnson są niestety oparte na technologii bazującej na komórkach pochodzących od abortowanych płodów (korzysta się z nich w procesie namnażania tzw. składnika aktywnego szczepionki, czyli pozbawionego zjadliwości adenowirusa). Ten fakt budzi poważny sprzeciw moralny, gdyż w tym przypadku komórki pochodzące z abortowanych płodów stanowią niezbędne ogniwo technologii wytwarzania tych szczepionek. Zgodnie z przedstawionymi w poprzednim dokumencie zasadami katolicy nie powinni godzić się na szczepienie tymi szczepionkami, gdyż istnieją inne – wyżej wspomniane mRNA – które nie budzą wiążących sumienie zastrzeżeń moralnych.

3. Stanowisko to nie jest jednak ostateczną oceną moralną w kwestii ewentualnego korzystania ze szczepionek firm AstraZeneca i John-

son&Johnson. Trzeba bowiem pamiętać, że wierni, którzy nie mają możliwości wyboru innej szczepionki i są wprost zobligowani określonymi uwarunkowaniami (np. zawodowymi, posłuszeństwa w ramach określonych zespołów, struktur, urzędów, służb, dla których przeznaczono właśnie te szczepionki) mogą z nich skorzystać bez winy moralnej.

Zgodnie ze stanowiskiem Magisterium Kościoła, wyjątkowa dopuszczalność tych szczepionek wynika stąd, że ich przyjęcie nie wiąże się z bezpośrednim uczestnictwem w aborcji, nie oznacza jej akceptacji i jej wymuszania (linie komórkowe wykorzystane w produkcji nie powstały na ich zamówienie). Ponadto związek między płodem abortowanym i szczepionkami nie jest związkiem formalnym (co miałoby miejsce, jeżeli aborcja byłaby przeprowadzona na zamówienie producenta szczepionek i byłaby wymuszana przez osoby chcące z nich korzystać), ale jest związkiem materialnym (brak związku intencjonalnego i przyczynowego; szczepionkę łączy z aborcją tylko materiał biologiczny z niej pochodzący).

Zakłada się też, że korzystanie z tej szczepionki jest podyktowane przez prawdziwą konieczność czy obowiązek mający na celu ochronę życia i zdrowia osobistego lub bliźnich, którzy mogliby być zakażeni przez kontakt z niezaszczepioną osobą. Osoby takie winny jednak – w możliwy dla nich sposób – manifestować swój stanowczy sprzeciw wobec wykorzystania materiału biologicznego mającego niemoralną genezę w produkcji tej szczepionki oraz dlatego, aby nie zostały uznane za popierające w sposób pośredni aborcję (na przykład pisząc listy sprzeciwu do instytucji sprowadzających lub dystrybuujących tę szczepionkę, czy też do przełożonych).

4. Niniejsza opinia nie uwzględnia aspektów formalnych szczepień (zwłaszcza możliwych poważnych skutków ubocznych pozostających w związku przyczynowym, a nie czasowym, z podaniem określonej szczepionki), gdyż jak dotychczas brakuje w tej materii pewnych wyników badań oraz obiektywnych, zgodnych i nie budzących wątpliwości opinii specjalistów. Taka opinia będzie możliwa dopiero wtedy, gdy te wątpliwości zostaną w pełni wyjaśnione.

Jednakże – zgodnie z zasadami etycznymi – w przypadku uzasadnionych podejrzeń co do zagrożenia dla życia konkretnych osób stwarzanego przez którąś ze szczepionek, należy rezygnować z jej podania.

Bp Józef Wróbel SCJ

Przewodniczący Zespołu Ekspertów KEP ds. Bioetycznych

Lublin, 14.04.2021 r.

LIST PASTERSKI EPISKOPATU POLSKI
w setną rocznicę poświęcenia Narodu Polskiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa
Budujmy cywilizację miłości!

Drogie Siostry i Bracia!

Za kilka dni, 11 czerwca, w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, biskupi zebrani na plenarnym zebraniu Konferencji Episkopatu uroczyście ponowią akt poświęcenia Polski Sercu Jezusa. W tym samym dniu zostanie on odnowiony we wszystkich polskich parafiach, które przygotowywały się do tego wydarzenia przez ostatnie miesiące. Chodzi o to, by w tym duchowym wydarzeniu mogła uczestniczyć cała wspólnota Kościoła i „aby wszyscy ludzie, pociągnięci do otwartego Serca Zbawiciela, z radością czerpali ze źródeł zbawienia".

Symbolem nieskończonej i niepojętej miłości Boga jest przebite włócznią i otwarte Serce wiszącego na krzyżu Zbawiciela. Wobec takiej Miłości nie można przejść obojętnie, trzeba na nią odpowiedzieć. Kult Serca Jezusa wyraża się w pragnieniu, by nasze serca zranione grzechem, ale obmyte i uzdrowione Chrystusową Krwią biły w rytmie Najświętszego Serca Zbawiciela, będącego „gorejącym ogniskiem miłości". On najpełniej objawił światu miłość, bo nie jest bezwzględnym Sędzią, ale kochającym Ojcem.

Poświęcając się Sercu Jezusowemu, człowiek pozwala do końca przeniknąć się miłością Bożą, na tę miłość odpowiedzieć i nieść ją otaczającemu światu. Dlatego oddanie się Sercu Jezusowemu ma istotny wymiar społeczny i wyraża się w tym co św. Paweł VI i św. Jan Paweł II nazywali budowaniem cywilizacji miłości.

Kult Serca Jezusa prowadzi nas również do zadośćuczynienia i wynagradzania za popełnione grzechy, które zawsze są ranami zadanymi Miłości. Oddawanie czci Najświętszemu Sercu Pana Jezusa związane jest z kultem Miłosierdzia Bożego, na które tak wrażliwy jest współczesny człowiek. Świadczy o tym duchowe doświadczenie świętej Siostry Faustyny Kowalskiej, uformowanej również przez nabożeństwo do Serca Jezusa, tak bardzo żywe w latach jej służby w Kościele.

Historia kultu

Kult Najświętszego Serca Pana Jezusa ma dawne korzenie, rozpowszechnił się na skutek objawień św. Małgorzaty Marii Alacoque,

francuskiej zakonnicy z XVII wieku, podczas których Jezus prosił, aby pierwszy piątek po oktawie Bożego Ciała był świętem poświęconym czci Jego Serca. Liturgiczne święto Boskiego Serca Pana Jezusa ustanowił papież Klemens XIII w 1765 r. jako przywilej dla ówczesnego Królestwa Polskiego oraz Konfraterni Najświętszego Serca Jezusa w Rzymie. Przyczynili się do tego nasi biskupi, wystosowując memoriał do papieża, gdyż na ziemiach polskich kult ten rozwijał się już wcześniej. Na cały Kościół święto to rozszerzył Pius IX w 1856 r., a Leon XIII w 1899 r. dokonał aktu poświęcenia całego rodzaju ludzkiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa.

Dokładnie sto lat temu, 3 czerwca 1921 r., po odzyskaniu przez Polskę niepodległości biskupi dokonali aktu poświęcenia Ojczyzny Najświętszemu Sercu Jezusa. Nastąpiło to równocześnie z konsekracją świątyni Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krakowie. Rok wcześniej, 27 lipca 1920 r., w obliczu nawałnicy bolszewickiej zagrażającej Polsce i całej Europie, biskupi zawierzyli nasz naród Bożemu Sercu na Jasnej Górze. W 1932 r. w Poznaniu odsłonięto pomnik *Sacratissimo Cordi – Polonia Restituta*, który został zburzony w 1940 r. i dotąd nie odbudowany.

Po wojnie w 1948 r. w obliczu nasilających się represji, z inicjatywy Prymasa kard. Augusta Hlonda biskupi zachęcili wiernych do osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Jezusowemu, a trzy lata później, 28 października 1951 roku, Prymas Tysiąclecia kardynał Stefan Wyszyński na Jasnej Górze – w obecności niemal miliona wiernych – odnowił akt zawierzenia Polski Sercu Jezusa. Został on ponowiony w 1975 r. Po raz kolejny akt ten został proklamowany w wolnej Polsce 1 lipca 2011 r. w krakowskiej bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa.

O odnowę na polskiej ziemi

Za kilka dni ponowimy akt poświęcenia Najświętszemu Sercu Jezusa, dlatego, że osobiście i zbiorowo pragniemy oddać się w opiekę Bogu, który jest Miłością. W szkole Jezusa, który powiedział o sobie, że jest „cichy i pokornego serca" (Mt 11,29), pragniemy się uczyć, jak stawiać czoło nowym wyzwaniom, jak podejmować odpowiedzialność za siebie i innych, jak kochać i służyć.

W nawiązaniu do setnej rocznicy poświęcenia narodu polskiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, ponawiamy ten akt w duchu dziękczynienia za dar obecnej od ponad 30 lat wolności, dziękując też za to,

że Polska stała się znów pełnoprawnym członkiem wspólnoty europejskich narodów (Unii Europejskiej), co otworzyło nowy etap jej historii.

Mamy przy tym świadomość, że z tej wolności nie zawsze potrafimy właściwie korzystać. Smutkiem napawa fakt, że życie społeczne i polityczne w Polsce naznaczone jest niekończącymi się napięciami, konfliktami, nienawiścią i wrogością, w której trudno się dopatrzyć troski o dobro wspólne. Zagrożona wręcz wydaje się jedność naszej wspólnoty narodowej, dzięki której przetrwaliśmy przez stulecia.

W tej sytuacji, jako naród, społeczeństwo i każdy z nas, dokonajmy rachunku sumienia i prośmy Boga o łaskę nawrócenia. W perspektywie zawierzenia Sercu Jezusa, módlmy się o dar miłości, abyśmy w każdym człowieku – także innym czy myślącym inaczej – potrafili dostrzec brata. Rozmawiajmy językiem miłości, przebaczajmy tym, którzy nas skrzywdzili, nie chowajmy w sercu urazy, pierwsi wyciągając rękę do zgody. Budujmy mosty ponad podziałami, a spory rozwiązujmy w duchu dialogu i pojednania. Nie zapominajmy, że dialog należy do samej istoty chrześcijaństwa. Dajmy dziś temu świadectwo!

Polska rodzina znalazła się w kryzysie, co trzecie małżeństwo się rozpada. W obliczu tych bolesnych faktów prośmy o odnowienie łask sakramentalnych i umocnienie więzi rodzinnych – o przebaczenie i wyrzeczenie się egoizmu rodzącego przemoc. Nie zapominajmy też o potrzebie międzypokoleniowego przekazu wiary, który dziś wydaje się być szczególnie zagrożony.

Jako wspólnota Kościoła zdajemy niełatwy egzamin wiarygodności tak mocno zachwianej wskutek grzechów i ran zadanych braciom i siostrom przez niektórych duchownych. Jesteśmy świadomi, że grzech wykorzystywania seksualnego – jak ostrzegał papież Benedykt XVI – może skutecznie przyćmić blask Ewangelii. W Kościele niezbędny jest proces oczyszczenia, prośby o przebaczenie ze strony skrzywdzonych i otoczenia ich szczególną troską.

Czyńmy świat bardziej ludzkim! W społeczeństwie, które podlega atomizacji wzmocnionej izolacją na skutek pandemii, bolesnej samotności doświadczają starsi, chorzy i niepełnosprawni. Ponadto, kryzys ekonomiczny sprawia, że ludzie biedni stają się jeszcze bardziej ubożsi. Otwórzmy się na nich, nie zapominając, że najsłabsi są „sercem Kościoła", oni winni być również w centrum zainteresowania każdej ludzkiej społeczności. Znakiem cywilizacji miłości jest też otwartość na ludzkie życie, gdyż każdy człowiek, a szczególnie ten bezbronny i nienarodzony, ma prawo do życia.

Budujmy postawę braterstwa, o co usilnie apeluje papież Franciszek. Czyńmy to zarówno na gruncie polskim jak i międzynarodowym, w duchu przebaczenia i pojednania, czemu Polska dała już dobitne świadectwo w XX stuleciu, inicjując pojednanie z sąsiednimi narodami.

Zdajemy sobie sprawę, że nie ma innej drogi odnowy, jak nawrócenie czyli zwrócenie się do Odkupiciela i Jego zranionego Serca, „przez które stało się nam zbawienie". Pokornie prosimy Jezusa o przebaczenie i łaskę powrotu do Niego i Jego Ewangelii. Z ufnością powierzamy Mu Kościół i Ojczyznę, nas samych i wszystko, co nas stanowi.

Wpatrzeni w Serce Jezusowe, z serca Wam błogosławimy.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce, zebrani na 388. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski

Warszawa, 11.03.2021 r. (list należy odczytać w niedzielę, 6.06.2021 r.)

INFORMACJA
dotycząca uroczystej beatyfikacji
kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej

Uroczystość beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego i Matki Elżbiety Czackiej odbędzie się 12 września o godz. 12:00 w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie–Wilanowie.

Wspólna beatyfikacja uzasadniona jest przede wszystkim faktem, iż przez lata oboje przyszłych błogosławionych łączyła duchowa więź, odkąd ich drogi splotły się w latach 20. XX wieku, a żywotna współpraca i wzajemna inspiracja trwały aż do śmierci matki Czackiej.

Uroczystości będzie przewodniczył kard. Marcello Semeraro, prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Obecna będzie również delegacja gości z Watykanu, jak również zaproszeni przewodniczący episkopatów Europy oraz członkowie Konferencji Episkopatu Polski. W koncelebrze Mszy Świętej beatyfikacyjnej wezmą udział przedstawiciele duchownych z poszczególnych diecezji w Polsce. W uroczystości będą także uczestniczyły reprezentacje zakonów oraz reprezentanci wiernych świeckich z poszczególnych diecezji.

Z woli papieża Franciszka uroczystość będzie mieć charakter skromny i godny. Godny, gdyż dotyczy Prymasa Tysiąclecia, jednej z najważniejszych postaci w historii Kościoła w Polsce i Kościoła Powszechnego

XX wieku, skromny – gdyż oprawa uroczystości musi – także w wymiarze symbolu – odpowiadać czasom pandemii i jej konsekwencjom w wymiarze duchowym, społecznym, ekonomicznym i sanitarnym.

W związku z trwającą pandemią i obowiązującymi przepisami sanitarnymi liczba osób bezpośrednio uczestniczących w beatyfikacji będzie bardzo ograniczona. Możliwość uczestnictwa w uroczystości mają wyłącznie osoby posiadające kartę wstępu. Wobec tego zwracamy się z prośbą i zachęcamy wszystkich zainteresowanych beatyfikacją do łączności duchowej poprzez media. Beatyfikacja będzie transmitowana przez telewizję publiczną, która gotowa jest bezpłatnie dostarczyć sygnał telewizyjny do wszystkich zainteresowanych środowisk. Dodatkowo każda diecezja otrzymała ofertę bezpłatnej instalacji telebimu w wyznaczonym przez siebie miejscu. W przypadku zainteresowania transmisją telewizyjną prosimy o kontakt z sekretariatem Komitetu Organizacyjnego (beatyfikacja.wyszynski@mkw.pl z dopiskiem TRANSMISJE).

W związku z tym, iż nie ma możliwości przewidzenia, jak będzie wyglądała sytuacja epidemiczna w czasie beatyfikacji, przeznaczona dla każdej diecezji liczba kart wstępu może ulec zmianie.

Komitet Organizacyjny do spraw beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Czackiej

Biskup diecezjalny

I. DEKRETY I ZARZĄDZENIA

DEKRET
zmiany nazwy kościoła i parafii rzymskokatolickiej w Skrzatuszu

Nawiązując do postanowień dekretu Kongregacji do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dnia 23 listopada 2020 r., Prot. N. 245/18 w sprawie zgody na zmianę wezwania kościoła parafialnego w Skrzatuszu, celem uregulowania sytuacji prawnej związanej z nazwą ww. kościoła i parafii, która została erygowana 15 listopada 1660 r. pod wezwaniem *Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny*, niniejszym – na mocy kan. 515 §2 KPK i powyższego dokumentu Kongregacji – postanawiam, że wyżej wymieniony kościół parafialny i parafia rzymskokatolicka w Skrzatuszu będzie nosić wezwanie

Najświętszej Maryi Panny Bolesnej, Pani Skrzatuskiej

Niniejszy dekret wchodzi w życie z dniem 1 maja 2021 r.

Dan w Koszalinie w uroczystość Zwiastowania Pańskiego
dnia 25 marca RP 2021

ks. dr Wacław Łukasz Kanclerz Kurii	+ Edward Dajczak Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Znak: LS4–2/21

DEKRET
ustanowienia Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej

Mając na uwadze naukę Soboru Watykańskiego II (Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*, 27) oraz okoliczności związane z trwającym synodem diecezjalnym, niniejszym – na mocy kan. 511 KPK – **przedłużam** kadencję **Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej** do zakończenia II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Do Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej zostali powołani:

bp Edward DAJCZAK – przewodniczący

bp Krzysztof WŁODARCZYK
bp Krzysztof ZADARKO
ks. Łukasz GĄSIOROWSKI
ks. Dawid HAMROL
ks. Rafał JAROSIEWICZ
ks. Radosław MAZUR
ks. Radosław SIWIŃSKI
ks. Remigiusz SZAUER
ks. Tomasz TOMASZEWSKI
ks. Andrzej ZANIEWSKI
s. Dorota WIŚNIEWSKA WDŁB
p. Jolanta DRACHAL
p. Barbara FURSEWICZ
p. Andrzej FURSEWICZ
p. Beata GORKOWIENKO
p. Małgorzata KASPROWICZ
p. Romana KRZYŻANOWSKA
p. Jacek KRZYŻANOWSKI
p. Barbara KWIATOSZ-KALINOWSKA
p. Zoja MEŻERYCKA
p. Urszula MONKIEWICZ
p. Ryszard PILICH
p. Marcin PIOTROWSKI
p. Violetta RACZKOWSKA
p. Emilia RACZYŃSKA
p. Kazimierz RACZYŃSKI
p. Jolanta SOROKA
p. Piotr SOROKA
p. Elżbieta SZREDER
p. Małgorzata TELEGA
p. Piotr TELEGA
p. Kazimiera WRÓBLEWSKA

Zadaniem Rady jest badać pod władzą biskupa wszystko, co dotyczy działalności pasterskiej, a także rozważać i przedstawiać praktyczne wnioski (por. kan. 511 KPK).

Rada duszpasterska posiada jedynie głos doradczy i jest zwoływana przez biskupa diecezjalnego zależnie od potrzeb duszpasterskich. Biskupowi diecezjalnemu przysługuje wyłączne prawo przewodniczenia obradom Rady (por. kan. 514 §1 KPK).

Wszystkim członkom nowej Rady duszpasterskiej życzę wszelkich łask Bożych i z serca błogosławię.

Dan w Koszalinie w czwartek po 10 Niedzieli Zwykłej
dnia 10 czerwca RP 2021

ks. dr Wacław Łukasz
Kanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Znak: B6–2/21

DYSPENSA
BISKUPA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEGO

W czwartek 3 czerwca 2021 r. jako wspólnota Kościoła będziemy przeżywać Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, która stanowi okazję do wyrażenia naszej wiary w obecność Jezusa Chrystusa w Eucharystii, w sposób publiczny. Następujący po tej uroczystości piątek, 4 czerwca 2021 r., jak wszystkie piątki całego roku jest dniem, który posiada charakter pokutny (kan. 1250 i 1251 KPK).

Chcąc podkreślić radość jaką niesie ze sobą świętowanie Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, a także w związku z charakterem wypoczynkowym tzw. „długiego weekendu", kierując się dobrem duchowym Wiernych, na mocy kan. 87 §1 KPK, udzielam wszystkim Wiernym Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i osobom przebywającym na terenie diecezji (kan. 91 KPK), dyspensy od obowiązku zachowania w dniu 4 czerwca 2021 r. wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych i charakteru pokutnego tego dnia, z zachowaniem wszystkich pozostałych przepisów prawa.

Korzystających z dyspensy, zachęcam do modlitwy w intencjach Ojca świętego Franciszka i praktykowania uczynków chrześcijańskiego miłosierdzia bądź innych czynów pokutnych.

ks. dr Wacław Łukasz
Kanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, 29.05.2021 r., Znak: B23–6/21

ZARZĄDZENIE
BISKUPA DIECEZJALNEGO EDWARDA DAJCZAKA
w sprawie odwołania dyspensy ogólnej od obowiązku uczestnictwa w niedzielnych Mszach Świętych

Biorąc pod uwagę punkt 2 Komunikatu z 389. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 12 czerwca 2021 r., dotyczący zniesienia dyspens od udziału w niedzielnych Mszach Świętych niniejszym (zgodnie z kan. 87 §1 KPK) – **z dniem 19 czerwca 2021 r. – odwołuję dyspensę ogólną od obowiązku uczestnictwa w niedzielnych Mszach Świętych**.

Powyższe **odwołanie dyspensy ogólnej** oznacza, że wierni są ponownie zobowiązani do uczestniczenia we Mszy Świętej w niedzielę oraz inne dni świąteczne nakazane. Nakazowi uczestniczenia we Mszy Świętej czyni zadość ten, kto bierze w niej udział, gdziekolwiek jest odprawiana w obrządku katolickim, bądź w sam dzień świąteczny, bądź też wieczorem dnia poprzedzającego (kan. 1248 §1 KPK).

Dziękując Bogu, że prowadzi nas przez trudny czas epidemii, zachęcam wszystkich wiernych do korzystania z posługi duszpasterskiej w parafiach, szczególnie z sakramentu pojednania i Eucharystii, która jest źródłem i szczytem życia Kościoła.

ks. dr Wacław Łukasz
Kanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, 12.06.2021 r.
Znak: B23–7/21

ZWOLNIENIA I NOMINACJE

zwolnieni

z obowiązków administratora parafii:

30.04.2021 ks. Daniel Kołacz z parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

mianowani

administratorem parafii:

1.05.2021 ks. Tomasz Tomaszewski w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

II. KOMUNIKATY, ZAPROSZENIA, LISTY, HOMILIE I WYSTĄPIENIA

ZAPROSZENIE BISKUPA DIECEZJALNEGO EDWARDA DAJCZAKA do świętowania Jubileuszu 30-lecia poświęcenia Diecezjalnego Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej

Drodzy Siostry i Bracia,

Serdecznie zapraszam wszystkich Was na Jubileusz 30-lecia poświęcenia przez Jana Pawła II Diecezjalnego Sanktuarium na Górze Chełmskiej, dnia 29 maja 2021 r. Spotkanie rozpocznie się nabożeństwem różańcowym o godzinie 10:00, a zakończy odprawieniem Mszy św. o godz. 12:00.

Spotkanie to jest zarazem Diecezjalną Pielgrzymką Apostolatu Pielgrzymującej Matki Bożej. Moją wielką radością jest fakt, że Apostolat Pielgrzymującej Matki Bożej rozwija się, aż w 70 parafiach naszej diecezji. Już teraz bardzo serdecznie pozdrawiam i modlę się za wszystkich, którzy biorą udział w tym wielkim dziele.

W związku z jubileuszem poświęcenia sanktuarium na Górze Chełmskiej rozpocznie się w diecezji peregrynacja symbolu Ducha Świętego, który zostanie po jej zakończeniu umieszczony w sanktuarium.

Symbol Ducha Świętego jest jednym z elementów Sanktuariów szensztackich, obrazujących podstawowe prawdy wiary Kościoła Katolickiego. Obok Krzyża – symbolu wiary w Zmartwychwstałego Pana, w sanktuariach umieszcza się symbol Boga Ojca (Oko Ojca) – wyrażający praktyczną wiarę w Opatrzność Bożą. Symbol Ducha Świętego – wskazuje na Trzecią Osobę Boską. Wszystkie te symbole – wcześnie wypracowywane duchowo – umieszczone każdy w innym czasie w sanktuarium przypominają o głównych prawdach wiary katolickiej.

Symbol Ducha Świętego zostanie przeze mnie przekazany do pierwszej parafii (Katedra w Koszalinie), a następnie według ustalonego harmonogramu będzie przekazywany do poszczególnych parafii, gdzie rozwija się Dzieło Szensztackie. Jeśli któraś z parafii, w której nie ma Ruchu Szensztackiego pragnie przyjąć również symbol Ducha Świętego może to uczynić ustalając termin z s. M. Celiną Junik. Przyjęcie symbolu może stać się okazją do zawiązania wspólnoty w parafii.

Powierzając całe Dzieło Szensztackie Dobremu Bogu przez Niepokalane Serce Maryi wszystkim zaangażowanym błogosławię i zapewniam o mojej modlitwie

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, 7.05.2021 r.
Znak: O12–1/21

ZAPROSZENIE
BISKUPA DIECEZJALNEGO EDWARDA DAJCZAKA
do włączenia się w obchody 30. rocznicy obecności
św. Jana Pawła II w Koszalinie

Czcigodni Księża, Drogie Osoby Życia Konsekrowanego, Szanowni Państwo,

Zbliża się 30. rocznica pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny. W dniach od 1 do czerwca, św. Jan Paweł II poświęcił sanktuarium na Górze Chełmskiej, celebrował Mszę św. w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie, poświęcił budynek WSD w Koszalinie, przewodniczył modlitwie różańcowej w koszalińskiej katedrze i spotkał się z wojskiem.

Serdecznie zapraszam do duchowej łączności z nabożeństwami, które zostaną odprawione wg planu obchodów przedstawionego poniżej. Nasze Dobre Media będą transmitowały uroczystości za pośrednictwem Internetu (www.dobremedia.org).

Św. Jan Paweł II podczas rozważania w czasie modlitwy różańcowej w koszalińskiej katedrze powiedział: „Modliliśmy się wspólnie na różańcu. Ten różaniec na falach Radia Watykańskiego był transmitowany na cały świat, wszędzie tam, gdzie Radio Watykańskie dochodzi, i był na pewno równolegle z nami odmawiany w różnych językach. Cieszę się bardzo, że ten różaniec o zasięgu uniwersalnym dał też wyraz uniwersalnego, ogólnokościelnego włączenia waszego koszalińsko-kołobrzeskiego Kościoła".

Słowa wypowiedziane przed 30 laty przez Ojca świętego Jana Pawła II są wyjątkową zachętą, abyśmy jako wspólnota diecezjalna trwali razem szczególnie w czasie synodu na modlitwie, prosząc o ożywienie wiary, miłość w rodzinie, za młode pokolenie, za chorych i o ustanie epidemii, a także w innych intencjach bliskich naszemu sercu.

Szczególnie zachęcam do tego, aby 1 czerwca, w łączności z modlitwą różańcową odmawianą w koszalińskiej katedrze, odmówić w parafiach różaniec w intencji diecezji.

Z darem modlitwy
+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, dn. 22.05.2021 r.

Plan obchodów

na Górze Chełmskiej:
– 29 maja – spotkanie rozpocznie się nabożeństwem różańcowym o godzinie 10:00, a zakończy odprawieniem Mszy św. o godz. 12:00.

w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie:
– 30 maja o godz. 10:30 – Msza św. pod przewodnictwem biskupa Edwarda Dajczaka.

w koszalińskiej katedrze:
1 czerwca o godz. 18:00 – Msza św. w katedrze pod przewodnictwem biskupa Edwarda Dajczaka (zaproszenie dla duchowieństwa dekanatu koszalińskiego do koncelebry),
– następnie modlitwa różańcowa oraz litania do św. Jana Pawła II,
– po Mszy św. złożenie kwiatów przy pomniku św. Jana Pawła II i śpiew *Barki*.

Litania do św. Jana Pawła II

Kyrie eleison, Chryste eleison, Kyrie eleison
Chryste usłysz nas, Chryste wysłuchaj nas
Ojcze z nieba, Boże – zmiłuj się nad nami
Synu Odkupicielu świata, Boże – zmiłuj się nad nami
Duchu Święty, Boże – zmiłuj się nad nami
Święta Trójco, Jedyny Boże – zmiłuj się nad nami
Święta Maryjo – módl się za nami
Święty Janie Pawle – módl się za nami
Zanurzony w Ojcu, bogatym w miłosierdzie,
Zjednoczony z Chrystusem, Odkupicielem człowieka,
Napełniony Duchem Świętym, Panem i Ożywicielem,
Całkowicie oddany Maryi i przyodziany Jej szkaplerzem,
Przyjacielu Świętych i Błogosławionych,
Następco Piotra i Sługo sług Bożych,
Stróżu Kościoła nauczający prawd wiary,
Ojcze Soboru i wykonawco jego wskazań,
Umacniający jedność chrześcijan i całej rodziny ludzkiej,
Gorliwy Miłośniku Eucharystii,
Niestrudzony Pielgrzymie tej ziemi,
Misjonarzu wszystkich narodów,
Świadku wiary, nadziei i miłości,
Wytrwały Uczestniku cierpień Chrystusowych,
Apostole pojednania i pokoju,
Promotorze cywilizacji miłości,
Głosicielu Nowej Ewangelizacji,
Mistrzu wzywający do wypłynięcia na głębię,
Nauczycielu ukazujący świętość jako miarę życia,
Papieżu Bożego Miłosierdzia,
Kapłanie gromadzący Kościół na składanie ofiary,

Pasterzu prowadzący owczarnię do nieba,
Bracie i Mistrzu kapłanów,
Ojcze osób konsekrowanych,
Patronie rodzin chrześcijańskich,
Umocnienie małżonków,
Obrońco nienarodzonych,
Opiekunie dzieci, sierot i opuszczonych,
Przyjacielu i Wychowawco młodzieży,
Dobry Samarytaninie dla cierpiących,
Wsparcie dla ludzi starszych i samotnych,
Głosicielu prawdy o godności człowieka,
Mężu modlitwy zanurzony w Bogu,
Miłośniku liturgii sprawujący Ofiarę na ołtarzach świata,
Uosobienie pracowitości,
Zakochany w krzyżu Chrystusa,
Przykładnie realizujący powołanie,
Wytrwały w cierpieniu,
Wzorze życia i umierania dla Pana,
Upominający grzeszników,
Wskazujący drogę błądzącym,
Przebaczający krzywdzicielom,
Szanujący przeciwników i prześladowców,
Rzeczniku i obrońco prześladowanych,
Wspierający bezrobotnych,
Zatroskany o bezdomnych,
Odwiedzający więźniów,
Umacniający słabych,
Uczący wszystkich solidarności,

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, przepuść nam Panie
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, wysłuchaj nas Panie
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami

K: Módl się za nami święty Janie Pawle.
W: Abyśmy życiem i słowem głosili światu Chrystusa, Odkupiciela człowieka.

Módlmy się: Miłosierny Boże, przyjmij nasze dziękczynienie za dar apostolskiego życia i posłannictwa świętego Jana Pawła II i za jego

wstawiennictwem pomóż nam wzrastać w miłości do Ciebie i odważnie głosić miłość Chrystusa wszystkim ludziom. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

(Imprimatur: kard. Stanisław Dziwisz, Nr 985)

III. KALENDARIUM POSŁUGI BISKUPA DIECEZJALNEGO

KWIECIEŃ

4 kwietnia
– Wielki Czwartek – Msza Krzyżma – koszalińska katedra

2 kwietnia
– Wielki Piątek – Ciemna Jutrznia, Liturgia Męki Pańskiej – koszalińska katedra

3 kwietnia
– Wielka Sobota – Ciemna Jutrznia, Wigilia Paschalna – koszalińska katedra

8 kwietnia
– dzień skupienia dla proboszczów (online)

10 kwietnia
– dzień skupienia dla wikariuszy (online)

11 kwietnia
– wizytacja kanoniczna parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Kołobrzegu

18 kwietnia
– wizytacja kanoniczna parafii pw. św. Marcina w Kołobrzegu

22 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie

24 kwietnia
– 5. sesja synodalna (online)

25 kwietnia
– wizytacja kanoniczna parafii pw. św. Wojciecha w Kołobrzegu

26 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Wojciecha w Kołobrzegu

27 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Józefa Rzemieślnika w Koszalinie

28 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku

MAJ

1 maja
– pogrzeb śp. bp. Jana Gałeckiego – bazylika w Szczecinie

6 maja
– rada pedagogiczna – WSD

7 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Antoniego w Wałczu

8 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance

9 maja
– Msza św. i poświęcenie witraży w kościele w Strącznie

11 maja
– sakrament bierzmowania w parafii Sianów

14 maja
– Msza św. i spotkanie z klerykami – WSD

16 maja
– wizytacja kanoniczna parafii pw. Podwyższenia Świętego Krzyża w Kołobrzegu

17 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Podwyższenia Świętego Krzyża w Kołobrzegu

18 maja
– sakrament bierzmowania w parafii w Gwieździnie

22 maja
– Msza św. z udziałem Straży Pożarnej – koszalińska katedra
– święcenia prezbiteratu – kołobrzeska bazylika

23 maja
– wizytacja kanoniczna parafii Dźwirzyno

24 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Szczecinku

25 maja
– dwudzieste pierwsze posiedzenie Komisji głównej
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie

28 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Antoniego w Pile

29 maja
– Pielgrzymka Żywego Różańca – Skrzatusz

30 maja
– Msza św. z okazji 30. rocznicy pobytu Jana Pawła II w Koszalinie – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie

CZERWIEC

1 czerwca
– Msza św. z okazji 30. rocznicy pobytu Jana Pawła II w Koszalinie – koszalińska katedra
– wręczenie przez członków koszalińskiego Towarzystwa Numizmatycznego medalu upamiętniającego wizytę Jana Pawła II w Koszalinie

2 czerwca
– spotkanie w ośrodku rekolekcyjnym w Błotnicy

3 czerwca
– procesja – Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa – kołobrzeska konkatedra
– Msza św. z okazji 15-lecia święceń kapłańskich ks. Andrzeja Zaniewskiego – CEF

4 czerwca
– Msza św. podczas Forum Charyzmatycznego „Uwielbiam Go" – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie

5 czerwca
– konferencja podczas Forum Charyzmatycznego „Uwielbiam Go" – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie

6–7 czerwca
– wizytacja kanoniczna parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu

7 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu

8 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafiach pw. św. Jadwigi i pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Białogardzie

9 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Matki Teresy z Kalkuty w Koszalinie

13 czerwca
– Msza św. na zakończenie kolejnej edycji Studium Formacyjnego dla Świeckich i ustanowienie posług nadzwyczajnego szafarza, animatora katechezy parafialnej i akolitatu – WSD
– Msza św. z okazji 75-lecia pobytu zmartwychwstańców w Złocieńcu – kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Złocieńcu

14 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafiach w Siedlisku i w Wieleniu

15 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafiach pw. św. Józefa Oblubieńca NMP i pw. NMP Królowej Polski w Pile

16 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii w Czaplinku

17 czerwca
– sakrament bierzmowania i spotkanie dotyczące wizytacji parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

18 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii w Dygowie

19 czerwca
– 6. sesja synodalna (w formie zdalnej)
– Msza św. z okazji 10-lecia Domu Hospicyjno-Opiekuńczego im. bp. Czesława Domina w Darłowie

20 czerwca
– Msza św. i homilia w Rokitnie

21 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafiach w Ustroniu Morskim i w Darłówku

23 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocieńcu

25–26 czerwca
– dzień skupienia dla Sióstr Jezusa Miłosiernego – Nowe Kurowo

29 czerwca
– poświęcenie kaplicy w pustelni Bożego Miłosierdzia – Kołtki (par. Biały Bór)
– wręczenie medalu „Pro Ecclesia et Pontifice" prof. Bogdanowi Narlochowi podczas rozpoczęcia 55. Międzynarodowego Festiwalu Organowego – koszalińska katedra

Synod diecezjalny

I. SESJE SYNODALNE

1. Piąta sesja synodalna

Piąta sesja synodalna odbyła się 24 kwietnia 2021 roku w formie zdalnej, za pośrednictwem platformy internetowej Google Meet. Wzięło w niej udział około 140 osób, czyli 2/3 członków synodu. Sesja rozpoczęła się modlitewnym rozważaniem, które poprowadził bp Edward Dajczak – przewodniczący synodu. Moderatorem sesji był ks. Tomasz Tomaszewski – sekretarz synodu.

Najpierw członkowie synodu podjęli uchwałę na podstawie projektu opracowanego przez Komisję ds. młodych. Za jej przyjęciem głosowało 108 osób, nikt nie był przeciw, a 6 osób wstrzymało się od głosu. Następnie przyjęta została uchwała na podstawie projektu opracowanego przez Komisję ds. mediów. Za jej przyjęciem głosowało 118 członków synodu, żaden nie był przeciw, a 3 wstrzymało się od głosu.

Ks. Antoni Badura – przewodniczący Komisji ds. duchowieństwa zaprezentował projekt uchwały synodalnej przygotowany przez tę komisję. W dyskusji dotyczącej tego dokumentu wzięło udział 6 członków synodu. Potem o. Piotr Włodyga OSB przedstawił projekt uchwały synodalnej, który opracowała – pracująca pod jego przewodnictwem – Komisja ds. osób konsekrowanych. W dyskusji nad nim głos zabrało 3 uczestników sesji.

Na zakończenie obrad ks. Tomaszewski przekazał informacje na temat dalszych prac synodalnych, a bp Dajczak podsumował sesję i wraz z pozostałymi biskupami udzielił błogosławieństwa.

2. Uchwała synodalna podjęta dnia 24 kwietnia 2021 roku na podstawie projektu przygotowanego przez Komisję ds. młodych

I. Wprowadzenie

1. Najważniejszym głosem Kościoła dotyczącym młodych jest w ostatnim czasie Adhortacja apostolska *Christus vivit*, która stanowi owoc XV Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów poświęconego tematowi *Młodzi, wiara i rozeznawanie powołania*. Papież Franciszek stwierdza w niej: „Nie możemy ograniczyć się do powiedzenia, że ludzie młodzi są przyszłością świata. Są jego teraźniejszością, ubogacają go swoim wkładem. Młody człowiek nie

jest już dzieckiem. Znajduje się w takim okresie życia, w którym zaczyna podejmować różne obowiązki, uczestnicząc wraz z dorosłymi w rozwoju rodziny, społeczeństwa, Kościoła. Ale czasy się zmieniają i pojawia się pytanie: jaka jest dzisiejsza młodzież, co obecnie przeżywa?" (nr 64).

2. Analizy i badania dotyczące młodych oraz ogląd i rozeznanie, dokonane nie tylko wśród rodziców, nauczycieli, wychowawców, duszpasterzy, katechetów, animatorów i instruktorów, ale przede wszystkim wśród samych ludzi młodych, wskazują na następujące problemy, które stanowią wyzwanie dla Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego:
   a) kryzys wiary i kryzys zaufania do Kościoła, przejawiający się w dynamicznej emigracji młodych z Kościoła, odbieranego jako instytucja blokująca ich wolność wyboru i realizację marzeń;
   b) odbiór wiary jako zestawu niezrozumiałych nakazów i zakazów, opartych jedynie na nawykach i tradycji, z Bogiem jawiącym się w nich wyłącznie jako idea i pojęcie;
   c) dostrzegany i przeżywany przez młodych brak spójności pomiędzy życiem i wiarą w postawach osób duchownych i świeckich;
   d) ujawniające się coraz częściej zaburzenie przekazu wiary w domu rodzinnym;
   e) niewydolność ewangelizacyjna i organizacyjna katechizacji szkolnej;
   f) styl życia koncentrujący się wokół tego, co namacalne, chwilowe, przygodne, okazjonalne i niezobowiązujące, a jednocześnie niwelujące wysiłek, w celu osiągania natychmiastowych i wymiernych efektów;
   g) intensyfikacja problemów związanych z samoakceptacją, depresją i poczuciem osamotnienia w świecie;
   h) izolacja, zarówno w sensie osobowym jak i egzystencjalnym, przejawiająca się w pozostawaniu młodych w ich własnym świecie, do którego każdemu, kto nie jest z ich środowiska, trudno wejść, aby wspólnie uczestniczyć w ich drodze do dorosłości;
   i) przeniesienie wielu wymiarów więzi społecznej do Internetu, szczególnie do mediów społecznościowych, i związane z tym zagrożenia, m.in. *hejt* i cyberprzemoc.
3. Powyższe kwestie domagaą się profesjonalnej odpowiedzi ze strony Kościoła poprzez aktualizację znajomości problemów młodych ludzi

i adekwatne przygotowywanie osób odpowiedzialnych za towarzyszenie im na drodze rozwoju i wzrastania.

4. Duszpasterstwo młodych w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej realizowane jest poprzez:
   a) codzienną posługę w ramach duszpasterstwa zwyczajnego w parafiach;
   b) zaangażowanie młodych w życie parafii;
   c) aktywność liturgicznej służby ołtarza;
   d) wyjazdy wakacyjne, rekolekcyjne i kolonijne;
   e) pielgrzymki piesze i maturzystów;
   f) posługę charytatywną realizowaną z udziałem młodych przez parafie i Szkolne Koła Caritas;
   g) różne formy wolontariatu;
   h) działalność formacyjną Ruchu Światło-Życie, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Eucharystycznego Ruchu Młodych, Młodzieży Szensztackiej, Młodzieży Franciszkańskiej, Drogi Neokatechumenalnej, a także młodzieżowych kręgów biblijnych;
   i) angażującą młodych działalność ewangelizacyjną i formacyjną Szkół Nowej Ewangelizacji;
   j) aktywność organizacji harcerskich i skautowych;
   k) organizowane w diecezji rekolekcje ewangelizacyjne, szczególnie w ramach przygotowania do bierzmowania;
   l) organizowane cyklicznie w diecezji adwentowe i wielkopostne czuwania młodych;
   m) organizowane raz w roku diecezjalne spotkanie młodych w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu;
   n) wszelkie inne inicjatywy skierowane do młodych, organizowane zarówno systematycznie i cyklicznie jak i doraźnie.

II. Wyzwania dla duszpasterstwa młodych

5. Ewangelizacja.
   a) Głównym wyzwaniem jest ewangelizacja ludzi młodych, czyli prowadzenie ich do spotkania z żywym Bogiem i budowania relacji z Nim w Kościele, oraz towarzyszenie im w doświadczaniu miłości Bożej w codziennym życiu. Realną potrzebę duszpasterską stanowi więc z jednej strony pomoc młodym w odkrywaniu tego, że wiara to życie, aby młodzi widzieli, że pod wpływem wiary człowiek zmienia się na lepsze, a z drugiej strony – na-

wrócenie pastoralne Kościoła diecezjalnego, a zwłaszcza parafii, które mają być przestrzeniami, do których młody człowiek jest zapraszany oraz gdzie odnajduje swoje miejsce i może wykorzystywać własny potencjał.

b) Idąc za wezwaniem Kościoła do nowej ewangelizacji, należy dołożyć starań, aby w duszpasterstwie zwyczajnym oraz w działalności ruchów i wspólnot zwracać uwagę na znaczenie posługi ewangelizacyjnej i wychodzenia na zewnątrz, co ma szczególne zastosowanie w docieraniu do młodych. W związku z tym trzeba zadbać o systematyczną formację osób, które chcą ewangelizować, aby potrafiły w swoim środowisku przekazywać kerygmat w sposób prosty i zrozumiały dla każdego oraz poparty osobistym doświadczeniem. Przygotowanie do ewangelizacji może odbywać się na rekolekcjach, kursach ewangelizacyjnych lub w ruchach i wspólnotach, stanowiąc istotny element każdego programu formacyjnego.

c) Wskazane jest zarówno inicjowanie w diecezji nowych ruchów i wspólnot młodzieżowych jak i wzmacnianie oraz rozwijanie tych już istniejących. Stanowią one bowiem konkretne i wypróbowane doświadczenie, dzięki któremu młody człowiek objęty jest opieką duszpasterską, a przyjęcie przez niego Ewangelii może zostać przełożone na decyzje życiowe. Trwanie we wspólnocie jest o tyle istotne dla młodych, o ile doświadczenie grupowe stanowi wielką okazję do dzielenia się wiarą oraz wzajemnej pomocy w dawaniu świadectwa.

6. Rodzina.

a) W przekazie wiary najistotniejszą przestrzeń doświadczenia religijnego stanowi rodzina. Dlatego należy podkreślać rolę rodziców w duszpasterstwie młodych, szczególnie w ich przygotowaniu do sakramentów.

b) Sprawy ludzi młodych powinny znajdować swoje odzwierciedlenie podczas spotkań formacyjnych ruchów i wspólnot kościelnych, które skupiają ich rodziców i dziadków. Oprócz dzielenia się doświadczeniami oraz szukania porad i rozwiązań, warto również upowszechniać, zwłaszcza w parafiach, dzieło stałej modlitwy rodziców za swoje dzieci.

c) Problemy młodych, szczególnie te związane ze wzrastającą liczbą rozwodów, kryzysami rodzinnymi i sygnalizowanymi przez nich samych doświadczeniami braku kontaktu z rodzicami, powinno

się traktować z największą delikatnością i odpowiadać na nie realnym wsparciem, rozmową, wskazaniem pomocy specjalistycznej itp.

d) Zainteresowanie się młodymi ludźmi i ich problemami oraz adekwatna odpowiedź duszpasterska Kościoła są także formowaniem przyszłych małżonków i rodziców. Dlatego powołanie do małżeństwa i rodzicielstwa oraz rola i miejsce rodziny powinny być niezbędnymi tematami w działaniach ewangelizacyjnych i katechetycznych wobec młodych.

e) Należy lepiej wykorzystywać potencjał katolickich placówek wychowawczych i edukacyjnych w diecezji, rzetelnie informując o nich w parafiach i proponując młodym ludziom skorzystanie z ich oferty, zgodnie z rozeznaniem rodziców i duszpasterzy. Warto również doceniać te instytucje jako środowiska wychowawcze sprzyjające budzeniu zaangażowania kościelnego i kształtowaniu powołań.

7. Internet i sieci społecznościowe.

a) Szczególną możliwość dialogu, spotkania i wymiany myśli między ludźmi dają Internet i sieci społecznościowe. Stanowią również niezbędną przestrzeń ewangelizacji i docierania do młodych oraz angażowania ich w inicjatywy i działania duszpasterskie. Dlatego nieodzowna jest obecność w Internecie adresowanych do młodych treści, które stanowią propozycje ze strony ruchów i wspólnot kościelnych oraz duszpasterzy i animatorów, a zwłaszcza parafii.

b) Należy jednak pamiętać, że środki te nie zastępują bliskości ani wartości wynikających z bezpośrednich spotkań w ramach duszpasterstwa indywidualnego i wspólnotowego.

8. Ochrona osób małoletnich.

a) Posługa duszpasterska wobec młodych musi się odbywać ściśle w oparciu o normy zarówno obowiązujące w prawie państwowym jak i przyjęte przez Konferencję Episkopatu Polski, a także zawarte w *Zasadach ochrony osób małoletnich i bezradnych w praktyce wychowawczo-duszpasterskiej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* z dnia 17 stycznia 2020 roku.

b) Wsparciem psychologicznym i duchowym oraz szczególną troską duszpasterską powinny być objęte osoby małoletnie, które zmagają się ze skutkami krzywd w sferze seksualnej doznanych w środowisku kościelnym. W sytuacji braku możliwości udzielenia im bezpośredniej pomocy, kapłani powinni nawiązać współ-

pracę z diecezjalnym duszpasterzem ds. ochrony dzieci i młodzieży lub zainteresować pokrzywdzonych inicjatywami, które zapewnią im profesjonalne i katolickie środowisko wsparcia.

III. Parafialne duszpasterstwo młodych

9. Zgodnie z instrukcją Kongregacji ds. duchowieństwa *Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła*, samo powtarzanie czynności duszpasterskich niemających wpływu na życie konkretnych ludzi staje się sterylną próbą przetrwania. Dlatego każda parafia powinna żyć duchowym dynamizmem właściwym dla ewangelizacji, stając się w ten sposób wspólnotą, w której młody człowiek odnajduje swoje miejsce i czuje się u siebie.
10. Należy dołożyć wszelkich starań, aby w parafii istniały propozycje duszpasterskie dla młodych. Szczególną uwagę trzeba przy tym zwracać na okoliczności związane z ich zaangażowaniem, m.in. przygotowanie do sakramentów, szkolne rekolekcje parafialne, indywidualne sytuacje życiowe. Zarówno przepowiadanie, sposób przekazu jak i formy spotkań powinny wychodzić naprzeciw potrzebom egzystencjalnym i duchowym młodych.
11. Ważną formą duszpasterstwa parafialnego – podobnie jak katechizacja w szkołach znajdujących się na terenie parafii – powinno być pastoralne towarzyszenie młodym ludziom mieszkającym w internatach i bursach, z uwzględnieniem w jego ramach przygotowania do sakramentu bierzmowania.
12. Bardzo cenne w duszpasterstwie młodych są także propozycje międzyparafialne. Dlatego w każdym mieście powinny się odbywać cykliczne spotkania modlitewne, którym będzie towarzyszyła przyjazna atmosfera integrująca ich uczestników. Warto zadbać o udział w takich spotkaniach również młodych z parafii wiejskich.
13. Proboszcz powinien dofinansowywać działania prowadzone w ramach duszpasterstwa młodych, szczególnie rekolekcje i wyjazdy. Konieczne jest również, aby udostępnił on w budynkach parafialnych przyjazne i umożliwiające korzystanie z urządzeń multimedialnych miejsce do organizowania spotkań dla młodzieży.
14. Duszpasterstwo zwyczajne.
    a) Szczególnie istotnym środkiem oddziaływania na młodych jest duszpasterstwo zwyczajne.

b) Należy troszczyć się o piękno liturgii i staranność jej celebrowania, a także o przygotowanie do udziału w niej i aktywne zaangażowanie młodych.
c) W homiliach kierowanych do osób dorosłych nie wolno pomijać problemów i dylematów, które przeżywają ludzie młodzi. Wskazane jest, aby w parafiach miejskich i wszędzie tam, gdzie istnieje taka możliwość, celebrowane były Msze z homiliami dla młodych.
d) Istotnym środkiem towarzyszenia młodym jest, domagająca się szczególnego wyczucia i empatii, posługa związana z sakramentem pokuty i pojednania, która stanowi jednocześnie newralgiczny wymiar kontaktu duszpasterskiego mogącego wpływać na życie religijne. Ze strony spowiednika niezbędne są delikatność wobec często bardzo intymnych problemów młodego penitenta oraz skupienie się na udzieleniu mu niezbędnej pomocy i budowaniu w nim nadziei na nawrócenie, a nie potępianie go.
e) Szkolne rekolekcje parafialne należy organizować w taki sposób, aby przekazywane podczas nich treści odpowiadały na realne pytania, które stawiają młodzi ludzie poszukujący swojego miejsca w Kościele i świecie. Rekolekcje te powinny animować osoby – zarówno duchowne, konsekrowane jak i świeckie – posiadające zdolność nawiązywania kontaktu z młodymi i dzielenia się w sposób komunikatywny świadectwem wiary oraz dysponujące umiejętnością dynamicznej prezentacji treści. Zaleca się organizowanie rekolekcji w formie wyjazdowej lub rekolekcji międzyparafialnych.

15. Przygotowanie do sakramentu bierzmowania.
a) Bardzo ważną rolę w towarzyszeniu młodym odgrywa przygotowanie do sakramentu bierzmowania. Okres ten jest okazją do nawiązania kontaktu szczególnie z tymi spośród nich, którzy życie religijne i relację z Kościołem traktują z dystansem. Dlatego warto ten czas poświęcić m.in. na rozmowy o rozwoju człowieka, o misji i roli, a także kryzysach Kościoła i rozterkach przeżywanych w związku z nimi przez młodych.
b) Niezbędnym elementem przygotowania do bierzmowania są systematyczne spotkania w małych grupach. Należy zadbać o to, aby ich forma była aktywizująca i twórcza, a tematyka nie ograniczała się wyłącznie do sfery duchowej, ale dotyczyła także innych życiowych spraw ich uczestników. Spotkania te powinni

prowadzić animatorzy przygotowani do posługi wśród młodych, zwłaszcza w ramach Diecezjalnego Studium Formacyjnego dla Świeckich. Szczególnie wartościowe może być zaangażowanie uformowanych religijnie ludzi młodych. Aktualizowane co roku przez Wydział Katechetyczny Kurii Biskupiej materiały do spotkań powinny być adaptowane przez animatora do bieżących sytuacji, w których żyją młodzi.

c) Kandydaci powinni obowiązkowo przeżyć rekolekcje przed przyjęciem bierzmowania. Generalnie, ich organizacją zajmuje się diecezjalny duszpasterz młodych. Duszpasterze parafialni mogą je również organizować z własnej inicjatywy.

d) Po odpowiednim rozeznaniu duszpasterskim, proboszcz może zezwolić na indywidualną formę przygotowania do bierzmowania poza własną parafią lub w rodzinie kandydata, który powinien jednak pozostawać w kontakcie z kapłanem odpowiedzialnym za to przygotowanie w parafii. W takiej sytuacji rekolekcje przed bierzmowaniem są również obowiązkowe.

16. Grupy duszpasterskie.

a) Propozycją dla młodych, którą należy rozwijać zarówno w parafiach, jak i na poziomie międzyparafialnym, powinny być *małe grupy duszpasterskie*, nie tylko te związane z istniejącymi w diecezji ruchami i wspólnotami kościelnymi. W takich grupach możliwe jest bowiem zbudowanie życzliwych relacji, a także dostrzeżenie sytuacji życiowej i dynamiki wiary oraz bieżących problemów i potrzeb młodych ludzi. Uczestnictwo w małych grupach może być dobrą propozycją dla osób, które chcą kontynuować formację po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

b) W celu chrześcijańskiego ukierunkowania społecznej wrażliwości młodych na sytuację ludzi cierpiących i potrzebujących, istotne jest rozwijanie i tworzenie grup charytatywnych oraz wspieranie młodzieżowego wolontariatu.

c) W parafiach, gdzie istnieją takie możliwości, wskazane jest organizowanie drużyn harcerskich i skautowych, w których rozwój duchowy jest ściśle zintegrowany z kształtowaniem dojrzałej osobowości i aktywnością fizyczną.

d) Na początku roku duszpasterskiego konieczne jest skierowanie przez proboszcza zaproszenia do członków istniejących w parafii małych grup, ruchów, wspólnot i organizacji, szczególnie tych młodzieżowych, aby udali się z wiarygodnym przekazem Dobrej

Nowiny tam, gdzie na co dzień żyją młodzi: szkoły, internaty, miejsca spędzania wolnego czasu itp.

17. Duszpasterze.
    a) W prowadzeniu duszpasterstwa młodych istotną rolę pełnią kapłani, którzy mają być dla nich autorytetami, żyjąc w sposób zgodny z Ewangelią. Młodzi ludzie potrzebują bowiem kapłanów dojrzałych i rozważnych oraz przenikniętych ewangeliczną radością i chęcią działania, aby dostrzec ścisłą więź między wiarą a konkretnymi doświadczeniami życia. Świadectwo takiego życia kapłańskiego stanowi również ważny element na drodze odkrywania przez młodych powołania do kapłaństwa i życia konsekrowanego.
    b) W kierowaniu księży do pracy z młodymi w poszczególnych parafiach zaleca się uwzględnianie ich osobistych uzdolnień i charyzmatów, posiadanego doświadczenia duszpasterskiego, ewentualnego przygotowania specjalistycznego lub – w zależności od istniejących w parafii ruchów i wspólnot – przeżytej w nich formacji.
    c) W celu zachowania ciągłości działań duszpasterskich, także w zakresie pracy katechetycznej w szkole, zaleca się, aby kapłani posługujący wśród młodych mogli pozostawać w tej samej parafii dłużej niż dwa lata.
    d) W ramach przygotowania do kapłaństwa i formacji permanentnej kapłanów istnieje potrzeba doskonalenia umiejętności w dziedzinie kaznodziejstwa i spowiednictwa oraz w zakresie kompetencji związanych z prowadzeniem małych grup. Godne uwagi jest kształcenie specjalistyczne duszpasterzy posługujących wśród młodych, szczególnie w trybie studiów podyplomowych.

IV. Diecezjalne duszpasterstwo młodych

18. Diecezjalny duszpasterz młodych.
    a) Za koordynację diecezjalnego duszpasterstwa młodych odpowiada powołany przez biskupa koszalińsko-kołobrzeskiego diecezjalny duszpasterz młodych.
    b) Diecezjalny duszpasterz młodych kieruje odrębnym referatem w ramach Wydziału Duszpasterskiego Kurii Biskupiej.
19. Diecezjalne Forum Młodych.
    a) W celu stworzenia na poziomie diecezjalnym przestrzeni i sposobności do wzajemnego umocnienia się świadectwem wiary,

analizy bieżących problemów ludzi młodych, wymiany doświadczeń, sformułowania propozycji duszpasterskich i przygotowania wspólnych działań, należy utworzyć Diecezjalne Forum Młodych.

b) Forum ma stanowić wsparcie dla diecezjalnego duszpasterza młodych, który będzie odpowiadał za jego organizację i tryb wyboru delegatów.

c) Forum powinno się składać z delegatów ruchów, wspólnot i organizacji młodzieżowych, którzy będą się spotykali przynajmniej raz w roku.

d) Forum ma współodpowiadać za przygotowanie programowe i organizacyjne diecezjalnego spotkania młodych w Skrzatuszu.

20. Dekanalni duszpasterze młodych.

a) Parafialnych duszpasterzy młodych powinni wspomagać dekanalni duszpasterze młodych.

b) Dekanalny duszpasterz młodych powinien zostać wybrany przez dziekana spośród kapłanów, którzy prowadzą duszpasterstwo młodych w parafiach, po konsultacji z kapłanami z dekanatu. O tym wyborze dziekan ma poinformować diecezjalnego duszpasterza młodych.

c) Dekanalnym duszpasterzem młodych może również zostać kapłan, który, po zgłoszeniu swojej kandydatury, zostanie zaakceptowany przez dziekana, po konsultacji z kapłanami z dekanatu. O tej decyzji dziekan ma poinformować diecezjalnego duszpasterza młodych.

d) Zaleca się, aby dekanalny duszpasterz młodych powołał w dekanacie zespół roboczy złożony z przedstawicieli katechetów, animatorów, instruktorów, wychowawców i reprezentantów ludzi młodych, którzy pomogą mu realizować różne działania w ramach duszpasterstwa młodych w dekanacie, zwłaszcza cykliczne spotkania modlitewne i rekolekcje szkolne.

e) W celu koordynowania wszystkich działań dotyczących młodych, diecezjalny duszpasterz młodych powinien organizować systematyczne spotkania z dekanalnymi duszpasterzami młodych, które będą okazją do wymiany doświadczeń i podnoszenia kwalifikacji.

21. Duszpasterstwo akademickie.

a) Odrębną formę posługi stanowi diecezjalne duszpasterstwo akademickie, które obejmuje opieką pastoralną przede wszystkim

studiującą młodzież, a także absolwentów studiów i nauczycieli akademickich.

b) Duszpasterstwo akademickie prowadzone jest w Koszalinie przez diecezjalnego duszpasterza akademickiego oraz w Słupsku i w Pile przez rejonowych duszpasterzy akademickich.

c) W oparciu o wytyczne Konferencji Episkopatu Polski, należy ustanowić statut diecezjalnego duszpasterstwa akademickiego.

3. Uchwała synodalna podjęta dnia 24 kwietnia 2021 roku na podstawie projektu przygotowanego przez Komisję ds. mediów

I. Wprowadzenie

1. Prawda o znaczącej roli mediów jest dzisiaj powszechnie przyjmowana. Wpływają one na współczesnego człowieka w wymiarze fizycznym, psychicznym i duchowym. Nie można ignorować takich zjawisk jak tzw. *syndrom permanentnego rozproszenia*, przeciążenie informacją czy stosunkowo niedawno zidentyfikowane i zdefiniowane zjawisko dotyczące relacji człowieka do mediów społecznościowych, zwane lękiem przed odłączeniem. Coraz bardziej alarmujący jest też wpływ tzw. *fake newsów* na postrzeganie przez człowieka świata, w tym również Kościoła.
2. Określanie mediów jako *środków masowego przekazu* jest już obecnie niewystarczające. Traktowanie ich jedynie jako narzędzi, np. do rozpowszechniania informacji lub głoszenia Ewangelii, połączone z zafascynowaniem ich wciąż nowocześniejszymi możliwościami technicznymi, jest bowiem podejściem ograniczonym, które nie bierze pod uwagę ich prawdziwego potencjału. Oprócz bycia coraz bardziej zaawansowanymi narzędziami komunikacji i konkretnymi ośrodkami kształtującymi opinię społeczną, media są istotnym czynnikiem kształtującym życie we wszystkich jego wymiarach. Ich wpływ znacznie wykracza poza obszar samej komunikacji społecznej. Dlatego bardziej właściwym jest nazywanie mediów nie tyle *środkami masowego przekazu*, co *środowiskiem społecznego komunikowania*.
3. Istnieją jednak rozbieżności, także wśród ludzi Kościoła, co do tego, jak należy rozumieć wpływ mediów na współczesnego człowieka. Od właściwego spojrzenia na to zjawisko zależy natomiast podejście praktyczne, które przejawia się w codziennym kształtowaniu odpo-

wiednich relacji do mediów ze strony osób i instytucji tworzących Kościół. Ważne jest więc, aby ludzie Kościoła potrafili umiejętnie korzystać z wszelkich dobrodziejstw, które oferują media, mając przy tym świadomość zagrożeń wynikających z braku tych umiejętności. Istotne jest również właściwe rozumienie roli współczesnej kultury medialnej w skutecznym docieraniu do człowieka, który jest przecież adresatem działań duszpasterskich Kościoła. Chodzi więc o zmianę myślenia o mediach wśród ludzi Kościoła, a także o odkrycie jego miejsca we współczesnym, zmediatyzowanym świecie.

II. Życie Kościoła tematem dla mediów

4. Media, interesując się życiem Kościoła, wspierają jego działalność w wymiarze informacyjnym, ewangelizacyjnym i formacyjnym. Kościół ma przy tym prawo oczekiwać od nich rzetelności, bezstronności i kompetencji, a równocześnie nie powinien traktować instrumentalnie poszczególnych redakcji, także katolickich. Kościół jest wezwany do dawania świadectwa również wobec mediów i tych, którzy za ich pośrednictwem spotykają się z Kościołem. Ważnym przejawem tego świadectwa jest postawa otwartości, ale nie wybiórczej i okazjonalnej. Kościół nie może być bowiem otwarty wobec mediów tylko wtedy, kiedy zależy mu na rozpowszechnieniu jakiejś informacji, a unikać kontaktu z nimi, gdy uzna to za niewygodne. Kościół nie powinien także odmawiać mediom udziału w wydarzeniach kościelnych, które mają charakter publiczny, z uwzględnieniem przepisów obowiązujących podczas celebracji liturgicznych. W tym kontekście należy podkreślić ogromną rolę mediów związaną z transmitowaniem liturgii Mszy św. w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2.
5. Oczekiwany i poszukiwany przez media, i to nie tylko przez redakcje katolickie, jest również głos Kościoła w ważnych kwestiach społecznych. Nie może on zatem uchylać się, także w wymiarze diecezjalnym, od publicznego zabierania tego głosu, zwłaszcza gdy jest o to proszony przez media. Roztropne odpowiadanie na zapotrzebowanie mediów może też stanowić działanie prewencyjne wobec potencjalnych kryzysów komunikacyjnych. Ważne jest to tym bardziej w świecie, w którym każdy przy pomocy prostych środków technicznych może publikować dowolne treści, które osiągają ogromne zasięgi. Dotyczy to nie tylko treści ściśle informacyjnych, lecz

również wyrażających czyjeś opinie, które mogą stać się źródłem zamętu, np. w kwestii istotnych prawd wiary.

6. Obraz Kościoła, który dziś wyłania się z mediów, często nie odpowiada jednak w pełni rzeczywistości. Można wręcz mówić o istnieniu swoistego Kościoła medialno-katolickiego jako alternatywnej wersji rzeczywistego Kościoła Rzymskokatolickiego. Rozbieżności pomiędzy realnym życiem Kościoła a jego obrazem medialnym wynikają z wielu czynników, m.in.:
   a) z natury współczesnych mediów informacyjnych, które kierują się poddaną dyktaturze oglądalności logiką *newsa*;
   b) z charakteru poszczególnych ośrodków medialnych, u podstawy którego leżą niekiedy uprzedzenia wobec Kościoła i brak kompetencji w zagadnieniach dotyczących wiary;
   c) z prowadzonej przez Kościół komunikacji, która czasami bywa jedynie reagowaniem na pojawiające się sytuacje oraz charakteryzuje się lękiem wobec mediów i brakiem zrozumienia ich znaczącej roli;
   d) z niskiego poziomu profesjonalizmu niektórych osób odpowiedzialnych w Kościele za komunikację instytucjonalną;
   e) z braku odpowiedzialności poszczególnych członków Kościoła, zarówno duchownych jak i świeckich, którzy nieroztropnie i nieodpowiedzialnie korzystają z mediów.
7. Biorąc pod uwagę statystyki pokazujące liczbę osób regularnie praktykujących, która w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej jest szczególnie niska, dla większości jej mieszkańców *realnym obrazem* Kościoła jest ten *medialny*. Tym bardziej więc odpowiednio prowadzona komunikacja stanowi istotne wyzwanie dla Kościoła diecezjalnego. Należy przy tym podkreślić, że jego obraz w mediach tworzą nie tylko osoby odpowiedzialne za poszczególne instytucje kościelne oraz redakcje zajmujące się informowaniem o Kościele, lecz każdy członek wspólnoty diecezjalnej, który prowadzi jakąkolwiek aktywność medialną.

III. Media w służbie informacji, ewangelizacji i formacji

8. Diecezjalne Biuro Prasowe.
   a) Należy utworzyć Diecezjalne Biuro Prasowe, aby komunikacja w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej była spójna i nowoczesna, a w konsekwencji także skuteczna.

b) Dyrektorem Biura powinien być rzecznik prasowy diecezji, którym biskup diecezjalny mianuje wystarczająco kompetentną w dziedzinie komunikacji instytucjonalnej osobę duchowną lub świecką. W celu dostępu do istotnych informacji, zaleca się, aby rzecznik miał możliwość uczestniczenia w spotkaniach różnych gremiów decyzyjnych i doradczych na poziomie diecezjalnym, o ile nie jest to sprzeczne z przepisami prawa kanonicznego.
c) Rzecznik prasowy diecezji powinien z urzędu wchodzić w skład *sztabu kryzysowego*, którego powołanie zaleca się w celu uzyskania przez biskupa diecezjalnego kompetentnego wsparcia ze strony tworzących go osób i otrzymania pomocy w rozwiązaniu zaistniałej sytuacji kryzysowej, również w wymiarze komunikacyjnym.
d) Zadaniem Biura powinno być kreowanie i koordynowanie komunikacji instytucjonalnej w diecezji. Oznacza to m.in., że ma ono służyć wsparciem merytorycznym w kontaktach z mediami biskupowi diecezjalnemu, urzędom kurialnym, instytucjom diecezjalnym, ruchom i stowarzyszeniom katolickim, a także poszczególnym osobom duchownym, konsekrowanym i świeckim.
e) Funkcja koordynacyjna Biura nie może oznaczać wyłączności rzecznika prasowego diecezji na wypowiadanie się w mediach. Należy tu zachować zdrową równowagę między centralizacją a decentralizacją. Powinna w tym zakresie obowiązywać reguła kompetencji, rozumianych z jednej strony jako zakres odpowiedzialności danej osoby lub instytucji, a z drugiej – jako umiejętności warsztatowe. Dlatego poszczególne instytucje diecezjalne, ruchy i stowarzyszenia katolickie mogą też mieć swoich rzeczników prasowych, którzy powinni jednak ściśle współpracować z Biurem.
f) Biuro powinno koordynować opracowanie diecezjalnych wytycznych dotyczących występowania osób duchownych i świeckich w mediach, w tym również społecznościowych. Wytyczne te nie mają mieć charakteru prawnego i zawierać jedynie sankcji, lecz powinny stanowić swego rodzaju zbiór dobrych praktyk o charakterze duszpasterskim. W pracach nad ich przygotowaniem należy się opierać o *Normy Konferencji Episkopatu Polski dotyczące występowania duchownych i osób zakonnych oraz przekazywania nauki chrześcijańskiej w audycjach radiowych i telewizyjnych* z dnia 9 marca 2005 roku oraz o inne uregulowania kościelne w tej kwestii.

g) W ramach Biura należy stworzyć *grupę ekspertów*, którzy – wykorzystując swoje kompetencje i umiejętności oraz mając poczucie misji wobec mediów – będą gotowi do wypowiadania się publicznie w sprawach dotyczących różnych dziedzin życia Kościoła. Dlatego też przynależność do tej grupy wiąże się również z zapewnieniem jej członkom możliwości doskonalenia swojego warsztatu medialnego.

h) Biuro powinno koordynować relacje Kościoła diecezjalnego z mediami, traktując równorzędnie wszystkie ich redakcje.

i) Zadaniem Biura ma być współpraca z dziennikarzami w wymiarze profesjonalnym, dlatego ich relacje z rzecznikiem prasowym diecezji – jeśli jest nim kapłan – nie powinny mieć charakteru duszpasterskiego. We współpracy z Wydziałem Duszpasterskim Kurii Biskupiej, Biuro powinno jednak przygotowywać cykliczne propozycje formacyjne dla dziennikarzy pracujących w mediach publicznych i prywatnych, a zwłaszcza w redakcjach katolickich.

j) W porozumieniu z ceremoniarzem katedralnym, Biuro powinno weryfikować, czy planowane transmisje wydarzeń liturgicznych (internetowe, telewizyjne i radiowe) są w stanie spełnić obowiązujące w tym zakresie normy zawarte w *Dyrektorium Konferencji Episkopatu Polski w sprawie celebracji Mszy Świętej transmitowanej przez telewizję* z dnia 14 marca 2017 roku, a także w innych uregulowaniach kościelnych. Biuro powinno również koordynować proces udzielania przez biskupa diecezjalnego zgody na takie transmisje: stałej, czasowej lub jednorazowej.

k) W każdym dekanacie powinna zostać powołana osoba do kontaktów z Biurem.

l) Kierując się powyższymi wskazaniami i w oparciu o wytyczne, które przygotowuje Biuro Prasowe Konferencji Episkopatu Polski, należy opracować szczegółowy statut Diecezjalnego Biura Prasowego.

9. Media diecezjalne.

a) W diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej funkcjonują lokalne redakcje katolickie tygodnika *Gość Niedzielny* oraz *Radia Plus*. Prowadzą one działalność także w internecie, redagując swoje portale i profile w mediach społecznościowych. W diecezji funkcjonują również korespondenci Katolickiej Agencji Informacyjnej. Rolą tych mediów jest m.in. wspieranie biskupa diecezjalnego w jego misji ewangelizacyjnej poprzez informowanie o życiu diecezji.

Informacje te można też znaleźć w programach przygotowywanych cyklicznie przez różne redakcje mediów publicznych i prywatnych.

b) Szczególnym dziełem medialnym w diecezji jest Fundacja *Dobre Media Nowej Ewangelizacji*, która prowadzi szeroką działalność ewangelizacyjną, formacyjną i edukacyjną, realizując transmisje z wydarzeń diecezjalnych i ogólnopolskich oraz przygotowując materiały dostępne na różnych nośnikach oraz w Internecie.

c) Należy wspierać i promować media, które przekazują treści dotyczące życia Kościoła diecezjalnego, przede wszystkim korzystając z ich oferty, a także poprzez m.in. propagowanie stron internetowych prowadzonych przez te media, przypominanie o ich konkretnych propozycjach programowych, kierowanie próśb o patronaty medialne nad różnymi wydarzeniami w diecezji, umieszczanie logotypów tych mediów na plakatach, zapraszanie ich przedstawicieli na spotkania w parafiach.

10. Strony internetowe.

a) Udostępnianie informacji o Kościele w Internecie nie jest już dzisiaj jedynie możliwością, lecz koniecznością. Dlatego istniejące i dopiero tworzone strony internetowe instytucji diecezjalnych, parafii, a także ruchów i stowarzyszeń katolickich powinny wyróżniać się jakością oraz – co najważniejsze – aktualnością zamieszczanych informacji.

b) Zaleca się, aby w ciągu roku od zakończenia synodu wszystkie parafie posiadały swoje strony internetowe. Pomocą w ich przygotowaniu będzie służyło Diecezjalne Biuro Prasowe.

c) Weryfikowanie stanu stron internetowych parafii i ich profili w mediach społecznościowych powinno odbywać się w ramach wizytacji kanonicznych.

11. Ludzie Kościoła w mediach.

a) Należy zachęcać kapłanów, osoby konsekrowanie i wiernych świeckich, którzy odkrywają swego rodzaju powołanie do obecności w mediach, szczególnie w tzw. *nowych mediach*, aby odważnie działali w tej przestrzeni, promując wartości chrześcijańskie. Mogą to robić nie tylko poprzez tworzenie czy rozpowszechnianie konkretnych treści, ale także poprzez sam sposób komunikowania się, któremu obce są *hejt* i ekshibicjonizm. Należy jednak przy tym pamiętać, że żadna inicjatywa medialna

nie może przypisywać sobie miana *katolickiej*, jeśli nie otrzyma zgody kompetentnej władzy kościelnej.

b) Należy wciąż przypominać, że aktywność osób duchownych i świeckich w mediach, zwłaszcza społecznościowych, powinna być zgodna z pełnionymi przez te osoby funkcjami kościelnymi i odgrywanymi rolami społecznymi. Szczególnie kapłani muszą więc mieć świadomość, że są nimi również w przestrzeni internetowej, nawet jeśli korzystają z niej jako osoby prywatne. Niespójność w tym zakresie wynika w dużej mierze z niezrozumienia płynności granicy między tym, co publiczne i prywatne w komunikacji internetowej. W związku z tym należy proponować kapłanom różne formy profesjonalnej edukacji medialnej, m.in. warsztaty, oraz zwiększyć jej zakres w ramach przygotowania do kapłaństwa.

c) Należy otoczyć duszpasterską troską osoby zaangażowane w prowadzenie stron internetowych i profili parafii lub innych wspólnot w mediach społecznościowych oraz w redagowanie gazetek parafialnych w formie drukowanej, a także wszystkich, którzy w różny sposób podejmują ewangelizację poprzez media. W tym właśnie celu Wydział Duszpasterski Kurii Biskupiej, we współpracy z Diecezjalnym Biurem Prasowym, powinien cyklicznie organizować dni skupienia i warsztaty medialne, które będą stanowiły okazję do budowania w diecezji środowiska osób zaangażowanych w działalność ewangelizacyjną w mediach. Elementy edukacji medialnej powinny również zostać włączone do programu Diecezjalnego Studium Formacyjnego dla Świeckich.

4. Szósta sesja synodalna

Szósta sesja synodalna odbyła się 19 czerwca 2021 roku w formie zdalnej, za pośrednictwem platformy internetowej Google Meet. Wzięło w niej udział około 130 osób. Sesja rozpoczęła się modlitewnym rozważaniem, które poprowadził bp Edward Dajczak – przewodniczący synodu. Moderatorem sesji był ks. Tomasz Tomaszewski – sekretarz synodu.

Najpierw członkowie synodu podjęli uchwałę na podstawie projektu opracowanego przez Komisję ds. duchowieństwa. Za jej przyjęciem głosowało 113 osób, nikt nie był przeciw, a 5 osób wstrzymało się od głosu. Następnie przyjęta została uchwała na podstawie projektu opracowanego przez Komisję ds. osób konsekrowanych. Za jej przyjęciem

głosowało 117 członków synodu, po dwóch było przeciw i wstrzymało się od głosu.

Ks. Jacek Lewiński – przewodniczący Komisji ds. kultu Bożego zaprezentował projekt uchwały synodalnej przygotowany przez tę komisję. W dyskusji dotyczącej tego dokumentu wzięło udział sześciu członków synodu. Potem ks. Krzysztof Gorczyński przedstawił projekt uchwały synodalnej, który opracowała – pracująca pod jego przewodnictwem – Komisja ds. administracyjnych. W dyskusji nad nim głos zabrało dwóch uczestników sesji.

Na zakończenie obrad ks. Tomaszewski przekazał informacje na temat dalszych prac synodalnych, a bp Dajczak podsumował sesję i udzielił błogosławieństwa.

5. Uchwała synodalna podjęta dnia 19 czerwca 2021 roku na podstawie projektu przygotowanego przez Komisję ds. duchowieństwa

I. Wprowadzenie

1. W początkowych latach istnienia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, utworzonej 28 czerwca 1972 roku, posługiwało w niej jeszcze wielu kapłanów, którzy przybyli z różnych stron Polski. Wielu z nich jest już w stanie spoczynku lub odeszło do wieczności. Od czterdziestu lat kolejne pokolenia duchownych przygotowuje Wyższe Seminarium Duchowne w Koszalinie.
2. Aktualnie do diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej przynależy, czyli jest inkardynowanych, 429 kapłanów (prezbiterów). Około 72% z nich posługuje duszpastersko w parafiach, około 13% pracuje w instytucjach diecezjalnych lub poza diecezją, a także pełni funkcje kapelanów i studiuje. Pozostali kapłani diecezjalni (około 15%) są już na emeryturze lub przebywają na urlopach. W diecezji posługuje również około 130 kapłanów zakonnych.
3. Życie i posługa kapłanów powiązane są ze szczególnymi uwarunkowaniami diecezji, wśród których należy zwłaszcza zauważyć:
   a) rozległość terytorialną i związane z nią spore odległości między parafiami,
   b) dużą liczbą kościołów oraz kościołów filialnych, kaplic i punktów odprawiania Mszy,

c) dysproporcje pomiędzy parafiami dotyczące liczby, poziomu życia i zaangażowania religijnego wiernych oraz statusu materialnego poszczególnych wspólnot,
d) przemiany demograficzne związane z emigracją i imigracją, zwłaszcza ludzi młodych.

4. Na kapłanów mają również wpływ procesy zachodzące we współczesnym świecie, a szczególnie postępująca sekularyzacja, przenikanie się świata realnego z wirtualnym i wszechobecna kultura obrazu. Skutkuje to niejednokrotnie zmianą stylu życia i posługi kapłanów, przynosząc z jednej strony zagrożenie skrajnym indywidualizmem i nastawieniem na efektywność, a z drugiej – swego rodzaju korporacjonizmem, tworzącym więzi o charakterze doraźnym, powierzchownym i akcyjnym, zamiast tych duchowych i braterskich.
5. Pomimo tych uwarunkowań i zagrożeń, wielu kapłanów – postępując w zgodzie ze swoim powołaniem i misją – pozostaje w Kościele diecezjalnym świadkami prawdziwie ewangelicznego życia i posługi, dojrzałej duchowości oraz wrażliwości na potrzeby ludzi, doświadczając na drodze swojego osobistego nawrócenia autentycznej radości Ewangelii napełniającej serca oraz całe życie tych, którzy spotykają się z Jezusem Chrystusem.

II. Tożsamość, duchowość i posługa kapłanów

6. Sakrament święceń upodabnia kapłana do Chrystusa – Sługi i Najwyższego Kapłana oraz daje mu udział w Jego zbawczym posłannictwie. Ta nowa tożsamość jest owocem sakramentalnego działania Ducha Świętego. Dlatego kapłan w swojej istocie nie jest urzędnikiem religijnym lub kimś delegowanym przez wspólnotę do funkcji i zadań kościelnych, ale stanowi dar dla Kościoła, pochodzący z pełni kapłaństwa samego Zbawiciela. Podobieństwo kapłana do Chrystusa jest spotęgowane i uwydatnione także przez celibat, który czyni jego życie niepodzielnie oddanym na służbę Kościołowi.
7. Sakramentalny związek z Chrystusem zobowiązuje każdego kapłana do takiego stylu życia, w którym widoczny będzie ów zbawczy rys posługi Chrystusa. W relacji z Nim kapłan zyskuje bowiem nowe spojrzenie na siebie, postrzegając swoje życie już nie w kategoriach samorealizacji, kariery, sukcesu, awansu społecznego bądź zawodowego, gromadzenia dóbr materialnych czy przysparzania sobie

zwolenników, ale w perspektywie straty życia z powodu Chrystusa i stawania się żywym narzędziem Boga.

8. Świadome i zaangażowane przeżywanie przez kapłana własnej tożsamości prowadzi go do stałego rozwoju w wymiarze ludzkim, duchowym, intelektualnym i pastoralnym oraz kształtuje w nim specyficzną dla jego powołania i misji duchowość, która wyraża się w pasterskiej trosce o wspólnotę Kościoła na wzór Chrystusa. Każdy kapłan obdarzony jest również osobistymi charyzmatami, które trzeba odpowiednio rozeznać, podporządkować potrzebom duszpasterskim i włączyć w posługę na rzecz Kościoła diecezjalnego.
9. Duchowość kapłańska domaga się stałego pielęgnowania i powracania do jej źródeł. Pierwszym z nich jest sakrament chrztu. W głębi swojego odniesienia do Chrystusa kapłan jest niezmiennie przede wszystkim chrześcijaninem związanym z Bogiem przez przymierze chrzcielne. Jest on *bratem pośród braci*, zjednoczonym z ludem Bożym w tej samej radości z głoszonej mu Ewangelii, we wspólnym wysiłku modlitwy i postępowania według Ducha, w naśladowaniu jedynego Mistrza i Pana oraz w trudzie nawrócenia. Życie łaską chrztu chroni go także przed pokusą klerykalizmu. Drugim źródłem duchowości kapłańskiej jest sakrament święceń. Płynąca z niego łaska prowadzi kapłana do świętości osiąganej w posłudze i przez posługę. Z tej łaski czerpie swoją żywotność miłość pasterska, umiłowanie krzyża i ofiarniczy charakter kapłańskiego życia oraz gorliwość w wypełnianiu codziennych zobowiązań podjętych w dniu święceń prezbiteratu. Należy do nich przede wszystkim wierne i zgodne z intencją Kościoła celebrowanie Eucharystii oraz integralne i dostosowane do *veritas horarum* celebrowanie Liturgii godzin.
10. Kapłan powinien podejmować swoją posługę w duchu misyjnym, czyli być odważnym i kreatywnym w refleksji nad celami, stylem i metodami ewangelizacyjnymi. Ten misyjny dynamizm ma być wolny od przywiązania do poczucia własnego bezpieczeństwa oraz od przyzwyczajenia do istniejących procedur i struktur, które byłyby zaprzeczeniem otwartości Kościoła na każdego człowieka.
11. Wezwanie do ewangelizacji jest przede wszystkim wezwaniem do nawrócenia. W tym kontekście kapłan powinien ożywiać swoją wiarę, nadzieję i miłość do Chrystusa, aby móc Go ofiarować wiernym i wszystkim ludziom jako żywą i zachwycającą Osobę, jako Tego, który tak bardzo miłuje ludzi, że oddał za nich swoje życie. Właśnie

dlatego kapłan – powołany aktem nadprzyrodzonej i darmowej miłości – powinien miłować Kościół tak, jak umiłował go Chrystus, poświęcając mu w duchu misyjnego dynamizmu wszystkie swoje siły i oddawać mu się w miłości pasterskiej aż do ofiarowania swojego życia.

12. Ewangelizacja potrzebuje więc dzisiaj kapłana, który bezwzględnie i w pełni przeżywa tajemnicę Chrystusa i potrafi wypracować nowy styl życia duszpasterskiego, w głębokiej jedności z biskupem i innymi kapłanami oraz w owocnej współpracy z wiernymi świeckimi, szanując i rozwijając różne role, charyzmaty i posługi w Kościele.
13. Istotną posługą każdego kapłana jest głoszenie słowa Bożego. Aby być w swoim nauczaniu wiarygodnym, wezwany jest on do korzystania ze skarbca Objawienia i Tradycji. W przepowiadaniu kapłan nie może nigdy przesłaniać sobą kerygmatu. Jego życiową misję stanowi bowiem ukazywanie żywego Boga i głębi wiary, a nigdy koncentracja na samym sobie. Kapłan głoszący słowo Boże powinien być zawsze pierwszym adresatem i świadkiem przekazywanej przez siebie prawdy zbawczej.
14. Nieocenioną pomocą dla życia i posługi każdego kapłana, zwłaszcza stającego wobec różnych wyzwań i trudności, są wszelkie formy modlitwy za kapłanów. Wyrażając głęboką wdzięczność za takie inicjatywy podejmowane w diecezji, a także za dzieła wspierające powołania do kapłaństwa, trzeba je równocześnie podtrzymywać, promować i rozwijać. Wśród nich należy szczególnie wyróżnić Rodzinę Przyjaciół Seminarium Koszalińskiego.

III. Przygotowanie do sakramentu święceń

15. Powołanie do kapłaństwa jest darem Bożym dla tego, kto jest powołany, a także dla całego Kościoła. Dlatego to właśnie Kościół ponosi odpowiedzialność za narodziny i dojrzewanie powołań do kapłaństwa, zarówno na poziomie diecezjalnym jak i parafialnym. Chociaż pierwszorzędną rolę odgrywa w tej kwestii środowisko rodzinne, to nie mniej ważne pozostaje świadectwo zgodnego z powołaniem życia kapłanów.
16. W związku ze zjawiskiem dotkliwego spadku liczby powołań do kapłaństwa w diecezji, należy podjąć wszelkie możliwe wysiłki zarówno w aspekcie nadprzyrodzonym jak i naturalnym, aby pomóc powołanym rozpoznać głos wzywającego ich Chrystusa i wspierać

ich w dojrzałym utożsamieniu się z Jego wolą i posłannictwem. Zaleca się także, aby w działaniach duszpasterskich, zarówno na poziomie diecezjalnym jak i parafialnym, częściej obecna była nie tylko żarliwa modlitwa o powołania, ale i wprost zachęta do wyboru kapłaństwa jako możliwej także dzisiaj drogi do świętości oraz odpowiednia katecheza na ten temat, zwłaszcza podczas rekolekcji parafialnych, czuwań młodzieżowych i przygotowania do bierzmowania. Trzeba przy tym pamiętać, że powołania rodzą się w klimacie wiary, modlitwy i wspólnoty, a ich rozwój ułatwia wychowawcza bliskość, przykład gorliwej służby i jednoznaczne świadectwo życia Ewangelią, zarówno w rodzinach jak i w parafiach. W kwestii powołań należy na nowo docenić rolę sakramentu pokuty i pojednania oraz różnych form towarzyszenia duchowego, zwłaszcza w odniesieniu do ludzi młodych.

17. W celu koordynowania działań w ramach duszpasterstwa powołań, biskup diecezjalny może mianować diecezjalnego duszpasterza powołań.
18. Wyższe Seminarium Duchowne.
    a) Za przygotowanie kandydatów do sakramentu święceń odpowiedzialne jest Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie.
    b) Biskup diecezjalny nadaje mu statut i powołuje kierujący nim zarząd.
    c) Szczegółowe kwestie dotyczące formacji określają *Zasady życia seminaryjnego*, które są opracowane na podstawie *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia* i dostosowane do sytuacji Kościoła diecezjalnego.
    d) Należy docenić znaczenie i kontynuować prowadzenie tzw. *roku propedeutycznego*, który ułatwia powołanym przejście ze swojego dotychczasowego życia na etap przygotowania do kapłaństwa.
19. Kapłani powinni roztropnie wprowadzać alumnów we wspólnotę kapłańską poprzez uwrażliwianie na potrzeby poszczególnych kapłanów, przebywanie na plebanii, udział w odpustach, spotkaniach imieninowych itd.
20. Diakonat stały.
    a) Święcenia diakonatu – także w formie stałej – posiadają cenny walor teologiczny, który uwydatnia znaczenie służby (diakonii) jako eklezjalnego znaku. Diakonia bowiem nie jest jedynie *etapem przejściowym* na drodze do prezbiteratu, ale należy do rdze-

nia wszystkich stopni święceń i jest jedną z kluczowych funkcji całego Kościoła.

b) Zaleca się zatem jak najszersze rozeznanie potrzeby wprowadzenia w diecezji diakonatu stałego. Podstawą tego rozeznania powinien być dokument Konferencji Episkopatu Polski *Wytyczne dotyczące formacji, życia i posługi diakonów stałych w Polsce* z dnia 9 czerwca 2015 roku, z uwzględnieniem egzystencjalno-praktycznych aspektów życia i posługi diakona stałego oraz warunków i możliwości istniejących w diecezji.

IV. Wspólnota prezbiterów z biskupem

21. Każdy kapłan – poprzez święcenia prezbiteratu i otrzymany urząd – zostaje złączony ze swoim biskupem i pozostaje z nim w komunii hierarchicznej. Dlatego w duchu posłuszeństwa powinien on zawsze służyć dobru całego Kościoła, podejmując zadania zlecone mu przez biskupa.
22. W relacji biskup – prezbiter zauważa się potrzebę większego braterstwa lub ojcostwa, aby unikać formalizmu, powierzchowności lub sztucznej kurtuazji oraz stosowania różnych miar w ocenie posługi kapłańskiej.
23. Należy ożywiać ducha synodalności i praktykę kolegialności, zarówno w ramach rady kapłańskiej i innych diecezjalnych gremiów kapłańskich jak i na poziomie dekanatów i parafii. W tym celu wskazane są m.in. zmiany w statucie rady kapłańskiej zmierzające do proporcjonalnego powiększenia w niej reprezentacji wikariuszy oraz do poszerzenia zakresu ich partycypacji i współodpowiedzialności. Ważne jest także, aby odważniej wykorzystywać metody pracy zespołowej (również w formie zdalnej) oraz stale umożliwiać szczery i płynny przepływ informacji i opinii w ramach prezbiterium diecezji.
24. Szczególnymi gremiami kapłańskimi są istniejące w diecezji kapituły kanoników. Ich tradycję, skład i funkcjonowanie określają statuty, które należy zaktualizować.
25. Zaleca się, aby dekrety dotyczące zmian personalnych – również w odniesieniu do wikariuszy – były przekazywane kapłanom podczas spotkań z biskupem, zanim jeszcze informacje o tych decyzjach zostaną upublicznione.

26. W kontekście zmian personalnych postuluje się konieczność szczególnie wnikliwego rozeznawania miejsc posługi dla neoprezbiterów, także poprzez konsultowanie ich z zarządem seminaryjnym.
27. Zaleca się, aby podczas wizytacji kanonicznych parafii odbywały się indywidualne rozmowy biskupa z każdym kapłanem posługującym lub mieszkającym w parafii.
28. Obecność kapłanów podczas bierzmowania i wizytacji kanonicznych parafii stanowi wyraz szacunku, zarówno dla urzędu pasterskiego biskupa jak i dla współbraci z dekanatu.
29. Szczególny znak stanowi udział biskupa w pogrzebach kapłanów i ich rodziców, a w razie nieobecności biskupa – udział w nich jego delegata.
30. Postuluje się, aby jeden z biskupów był w sposób ciągły obecny i dyspozycyjny podczas spotkań formacyjnych dla kapłanów.
31. Wskazane jest, aby kapłani mieli możliwość innych form kontaktu, wysłuchania i rozmowy, które określone zostaną przez samych biskupów.

V. Życie wspólne kapłanów

32. Życie wielu kapłanów – także z powodu uwarunkowań terytorialnych diecezji – naznaczone jest w dużym stopniu doświadczeniem samotności, co może skutkować osłabieniem więzi braterskich między kapłanami. Dlatego wskazane jest pogłębianie eklezjologii *communio*, zarówno na płaszczyźnie duchowości jak i w praktyce życia oraz posługi kapłańskiej. W tym celu każdy kapłan powinien podjąć wszelkie wysiłki, aby odrzucić swoje przeżywanie kapłaństwa w sposób wyizolowany i subiektywistyczny, a dążyć do rozwijania więzi braterskich.
33. Życie wspólne kapłanów powinno obejmować przede wszystkim systematyczne spotkania pastoralne, wspólnotę stołu i wspólną modlitwę. Zaleca się dbanie o współbraci, szczególnie o najbliższych współpracowników, przede wszystkim poprzez poświęcanie im czasu na rozmowę, wspólny odpoczynek i świętowanie oraz gotowość do pomocy w realizacji obowiązków.
34. Zaleca się, aby w sytuacjach powodujących trudności w relacjach między kapłanami kierowali się oni ewangelicznymi zasadami upomnienia braterskiego oraz stosowali procedury przewidziane przez prawo kanoniczne. Postuluje się przy tym, aby z szacunkiem

i otwartością odnosić się do kapłanów, którzy podejmują odmienne, ale aprobowane przez biskupa działania pastoralne.

35. Wspólnota kapłańska domaga się także jedności wyrażanej w działaniach duszpasterskich i wymaganiach formułowanych wobec wiernych świeckich. Należy tu jednak unikać skrajności w postaci bezdusznego rygoryzmu lub rezygnacji z wszelkich wymagań wynikających z dyscypliny kościelnej.
36. Dla ożywienia życia wspólnego wskazane jest zarówno promowanie istniejących już w diecezji wspólnot kapłańskich jak i poszukiwanie nowych sposobów sprzyjających rozwojowi życia wspólnego.
37. W celu umacniania więzi kapłańskich zaleca się organizowanie pielgrzymek kapłanów do miejsc świętych.
38. Zaleca się utworzenie na diecezjalnej stronie internetowej bazy kapłańskich kontaktów (telefony, adresy mailowe), dostępnej poprzez indywidualny login i hasło. Mogłaby ona również służyć do przekazywania przez instytucje diecezjalne informacji kierowanych tylko do kapłanów.

VI. Duszpasterze parafialni

39. Każdy duszpasterz, a przede wszystkim proboszcz, jest zobowiązany do formowania wiernych świeckich w taki sposób, aby czuli się oni odpowiedzialni i bezpośrednio zaangażowani w życie Kościoła poprzez różne formy posługi, pomocy – także w wymiarze materialnym – i solidarności, których wspólnota parafialna potrzebuje do pełnienia swojej pasterskiej misji. Zachęcając natomiast laikat do podejmowania aktywności społecznej i politycznej, duszpasterze nie powinni popierać konkretnych partii politycznych ani interweniować w organizację życia społecznego.
40. Należy dokonać aktualizacji i niezbędnych korekt w *Zasadach współżycia proboszcza i wikariusza w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*, czyli tzw. *Ordynacji*, uwzględniając przy tym również zapisy dotyczące współuczestniczenia wikariuszy w utrzymaniu i funkcjonowaniu plebanii.
41. W sytuacji, gdy wikariusz lub inny kapłan zamieszkujący na plebanii pełni także posługę poza parafią (np. w instytucji diecezjalnej), należy szczegółowo opisać jego prawa i obowiązki w dekrecie biskupim oraz w umowie zawartej z proboszczem.

42. Należy opracować zasady materialnego uposażenia kapłanów tak, aby ich transparentność na tle dochodów parafialnych nie budziła żadnych wątpliwości.
43. Zaleca się, aby wymiar zatrudnienia kapłana w szkole zasadniczo nie przekraczał etatu, a nawet – jeśli to możliwe – obejmował mniejszą ilość godzin lekcyjnych.
44. Kwestię zastępstw na czas urlopów kapłani rozwiązują przede wszystkim samodzielnie, a w przypadku trudności zwracają się z nią do Kurii Biskupiej.
45. W przypadku choroby lub innych problemów ze strony kapłana, sprawa zastąpienia go w pracy duszpasterskiej powinna zostać załatwiona przez dziekana, a w przypadku trudności – przez Wydział Duszpasterski Kurii Biskupiej.
46. Kapłani po ukończeniu 75. roku życia mają moralny obowiązek złożenia na ręce biskupa diecezjalnego pisemnej rezygnacji z urzędu proboszcza. W duchu posłuszeństwa kapłani powinni przyjmować także decyzje biskupa, który – dla słusznych racji – prosi ich o zrzeczenie się urzędu proboszcza przed ukończeniem 75. roku życia.

VII. Współpraca dekanalna

47. Dekanat stanowi szczególną przestrzeń zarówno do budowania relacji między kapłanami jak i do podejmowania wspólnych działań duszpasterskich.
48. Dziekani i wicedziekani.
    a) Dziekan jest pierwszorzędnym podmiotem rozwiązującym trudne sprawy personalne i duszpasterskie na terenie dekanatu.
    b) Dziekan powinien być w braterskim kontakcie ze wszystkimi kapłanami w dekanacie, a także interesować się ich potrzebami oraz troskami duchowymi i materialnymi.
    c) Najbliższym współpracownikiem dziekana jest wicedziekan.
    d) Na początku kadencji dziekanów i wicedziekanów należy przeprowadzić spotkanie o charakterze szkoleniowym w celu przypomnienia ich obowiązków.
49. Dekanalni ojcowie duchowni.
    a) Należy ożywić rolę dekanalnego ojca duchownego, którym powinien być doświadczony i kompetentny kapłan.

b) Powinien on jako pierwszy okazywać troskę o współbraci, zwłaszcza tych, którzy pozostają w sytuacjach trudnych lub kryzysowych.
c) Zaleca się, aby raz w roku organizować spotkanie formacyjne dla dekanalnych ojców duchownych.

50. Należy określić szczegółowy zakres obowiązków dziekanów, wicedziekanów i dekanalnych ojców duchownych.
51. Konferencje dekanalne.
    a) Należy przywrócić odpowiednią rangę konferencjom dekanalnym, które powinny pozostać obowiązkowe dla wszystkich kapłanów z dekanatu.
    b) Nie mogą to być spotkania o charakterze prowizorycznym, organizowane w pośpiechu, oparte o skrótowe odczyty, przeżywane bez należytej powagi i szacunku.
    c) Za prowadzenie konferencji – na podstawie materiałów przekazanych z Kurii Biskupiej – odpowiada dziekan, który powinien wykazać się kreatywnością w tym zakresie.
    d) Warto rozważyć formułę, według której prowadzącym taką konferencję byłaby – na wniosek dziekana – osoba spoza dekanatu.

VIII. Formacja stała kapłanów

52. Formacja stała kapłanów powinna mieć zarówno charakter ewangelizacyjny jak i apologetyczno-pastoralny. Jej szczegółowe zasady określone są w *Dekrecie o zasadach formacji stałej kapłanów w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* z dnia 1 września 2012 roku, który powinien być jednak regularnie aktualizowany.
53. Komisja do spraw formacji stałej kapłanów.
    a) Za organizację formacji stałej kapłanów odpowiedzialna jest Komisja do spraw formacji stałej kapłanów, którą powołuje biskup diecezjalny.
    b) W jej skład powinni wchodzić kapłani nie tylko posiadający kompetencje w zakresie teologii, lecz również odznaczający się zdrową duchowością oraz obdarzeni charyzmatami pastoralnymi i umiejętnością podejmowania krytyczno-konstruktywnych analiz odnośnie aktualnych wyzwań w życiu kapłańskim.
    c) Komisja określa zasady realizowania indywidualnych ścieżek formacji intelektualnej i duchowej: podejmowanie studiów, udział w konferencjach, sympozjach, szkoleniach itp.

54. Rekolekcje kapłańskie.
    a) Szczególną wartość i znaczenie ma dla kapłanów coroczny udział w rekolekcjach, na czas których powinni być oni z zasady zwolnieni z obowiązków wynikających z ich codziennej posługi.
    b) Zaleca się wnikliwe rozeznawanie dotyczące doboru rekolekcjonistów i określenie warunków przeżywania rekolekcji poza diecezją.
    c) Zaleca się także, aby co roku jedna tura rekolekcji kapłańskich odbywała się w całkowitym milczeniu, nawet gdyby miało w niej uczestniczyć niewielu kapłanów.

IX. Kapłani w sytuacjach szczególnych

55. Troska o kapłana przeżywającego kłopoty lub trudności domaga się tego, aby – po upewnieniu się o słuszności spostrzeżeń – pamiętać zawsze o zasadach ewangelicznego upomnienia oraz wystrzegać się niezdrowego plotkarstwa i szemrania.
56. Postuluje się utworzenie zespołu doradców (specjalista w zakresie duchowości i komunikacji, lekarz, psycholog, terapeuta uzależnień, prawnik), z których rady mógłby korzystać biskup diecezjalny, podejmując decyzje dotyczące kapłanów znajdujących się w sytuacjach trudnych.
57. Należy zadbać o to, aby do dyspozycji kapłanów byli odpowiednio uformowani i doświadczeni kierownicy duchowi oraz kompetentni, katoliccy psychologowie i terapeuci, którzy będą im pomagali, przyjmując ich w zaufaniu i gwarantując pełną prywatność oraz zachowanie tajemnicy. W przypadku kapłanów zagrożonych różnymi formami uzależnień lub zdiagnozowanych jako uzależnieni od zachowań lub substancji, zaleca się opracowanie stosownych procedur postępowania profilaktycznego oraz programów pomocowych.
58. Wszyscy kapłani inkardynowani do diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej obowiązkowo przynależą do Wzajemnej Pomocy Kapłańskiej. Jej celem jest właściwe i zgodne z chrześcijańskim poczuciem sprawiedliwości zabezpieczenie potrzeb materialnych kapłanów pełniących posługę w diecezji, zwłaszcza chorych, rencistów i emerytów. Szczegółowe przepisy kierujące Wzajemną Pomocą Kapłańską określa jej statut.
59. Należy rozważyć umożliwienie kapłanom przeżycia tzw. *roku szabatowego* jako okresu duchowej i fizycznej rekonwalescencji. Pod-

czas jego trwania kapłan powinien mieć zagwarantowane ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz – w razie potrzeby – także inne formy wsparcia materialnego. Dobrze, aby – oprócz wypoczynku – kapłan zadbał w tym czasie przede wszystkim o swoją duchowość, a także o własny rozwój intelektualny.

60. Instytucją przeznaczoną do niesienia pomocy kapłanom diecezjalnym, którzy – z powodu podeszłego wieku lub choroby – zostali prawnie przeniesieni w stan spoczynku lub skierowani do niej przez biskupa diecezjalnego, jest Dom Księży Emerytów Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Kołobrzegu. Szczegółowe wskazania dotyczące jego funkcjonowania zawarte są w statucie i regulaminie.
61. Kapłani–emeryci.
    a) Zaleca się uregulowanie statusu kapłanów–emerytów, a także powinności diecezji w stosunku do nich, z uwzględnieniem różnorodności ich sytuacji życiowych, stanu zdrowia, miejsca zamieszkania itd.
    b) Zachęca się kapłanów–emerytów, aby – jeśli tylko pozwala im na to stan zdrowia – chętnie angażowali się w pomoc duszpasterską.
    c) W sytuacji, gdy kapłan–emeryt kontynuuje lub podejmuje zamieszkanie na plebanii, powinien zawrzeć z proboszczem umowę, która wymaga potwierdzenia w sytuacji zmiany proboszcza.
62. Testament kapłana.
    a) Każdy kapłan jest zobowiązany do sporządzenia testamentu – zgodnego z prawem państwowym oraz zawierającego jasne i konkretne zapisy – i do zdeponowania go w Kancelarii Kurii Biskupiej. Testament należy zmieniać, gdy jego dotychczasowe zapisy utracą swoją aktualność.
    b) Wskazany w testamencie jego wykonawca powinien zadbać o należyte wypełnienie zawartych w nim dyspozycji.
    c) W przypadku braku testamentu, decyzję o miejscu pogrzebu kapłana podejmuje rodzina. Gdyby jednak nie przekazała jej ona władzom kościelnym, miejscem pochówku ma być cmentarz na terenie parafii, w której ostatnio posługiwał lub zamieszkiwał zmarły kapłan.
63. Odejścia z kapłaństwa.
    a) Odejście z kapłaństwa jest zawsze dramatem konkretnego człowieka i wspólnoty oraz raną zadaną Kościołowi, dlatego nigdy nie można odnosić się do takiej sytuacji z obojętnością lub wręcz cichą aprobatą.

b) Odchodzącym kapłanom należy przypominać, że podjęcie przez nich innych form życia powinno być związane z unikaniem zgorszenia.
c) Kapłanom zaleca się, aby utrzymywali dyskretny, indywidualny kontakt z tymi, którzy porzucili posługę kapłańską, a w razie konieczności udzielali im potrzebnego wsparcia.

6. Uchwała synodalna podjęta dnia 19 czerwca 2021 roku na podstawie projektu przygotowanego przez Komisję ds. osób konsekrowanych

I. Wprowadzenie

1. Życie konsekrowane, które znajduje się w samym sercu Kościoła, opiera się na chrzcie i jest trwałą formą całkowitego poświęcenia się Bogu na wzór Chrystusa przez realizowanie we wspólnocie Kościoła rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa.
2. Osoby konsekrowane – zgodnie z własnym charyzmatem – pielęgnują umiłowanie Eucharystii i Liturgii godzin, adoracji eucharystycznej i studium Pisma Świętego, dążąc w ten sposób do pełnego zjednoczenia z Bogiem.
3. Warto podkreślić i docenić ogromny wkład osób konsekrowanych w kształtowanie życia religijnego i społecznego na obecnych terenach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, zwłaszcza w okresie po drugiej wojnie światowej.
4. W diecezji istnieją aktualnie wszystkie podstawowe formy życia konsekrowanego:
   a) męskie zgromadzenia zakonne,
   b) żeńskie zgromadzenia zakonne,
   c) stowarzyszenia życia apostolskiego,
   d) instytuty świeckie,
   e) indywidualne formy życia konsekrowanego.
5. Tę różnorodność należy uznać za dar dla Kościoła diecezjalnego i jego bogactwo oraz traktować ją jako dobro wspólne. Jest ona jednocześnie zasobem charyzmatów, którymi dysponuje wspólnota diecezjalna w różnych sytuacjach duszpasterskich.
6. Należy sprzeciwić się dwóm zagrożeniom mogącym paraliżować misję, którą życie konsekrowane ma do spełnienia wobec człowieka wierzącego na jego drodze z Bogiem w Kościele:

a) *Funkcjonalizacja* życia konsekrowanego, czyli nastawienie wyłącznie na zaspokajanie potrzeb praktycznych, np. poprzez wykonywanie posługi duszpasterza, kapelana, katechetki lub organistki.
b) Traktowanie życia konsekrowanego jako *ciała obcego* w diecezji oraz traktowanie diecezji jako *ciała obcego* we wspólnocie życia konsekrowanego, co nie sprzyja budowaniu klimatu zadomowienia, ale prowadzi do zbyt autonomicznego życia obok siebie.

II. Posługa osób konsekrowanych

7. Życie konsekrowane ma ogromny potencjał duszpasterski i ewangelizacyjny, którego nie można lekceważyć ani marginalizować. Należy więc poszukiwać różnych sposobów na lepsze i bardziej spójne wykorzystanie wszystkich jego charyzmatów, jednak bez uszczerbku dla stylu życia właściwego dla konkretnej wspólnoty życia konsekrowanego lub osoby konsekrowanej.
8. Jako charyzmat udzielany przez Ducha Świętego i potwierdzany przez Kościół, życie konsekrowane w każdej formie jest posługą. Jej adresatem są wszyscy członkowie Kościoła, a wśród nich przede wszystkim wierni świeccy, jak również osoby niewierzące i poszukujące Boga.
9. Posługa osób konsekrowanych powinna być odpowiedzią na aktualne wyzwania i ludzkie potrzeby. Odczytując znaki czasu, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące sprawy:
   a) Potrzeba spotkania ze świadkiem wiary, czyli z kimś, dla kogo Jezus Chrystus jest rzeczywiście Panem i Zbawicielem i kto swoją wiarę przeżywa odważnie, jasno, z pomysłem i twórczo, a także potrzeba zadomowienia się w Kościele.
   b) Zagrożenie obojętnością w kwestiach wiary i jej utratą oraz marginalizacją i wykluczeniem społecznym z powodu przynależności do Kościoła i chrześcijańskiego stylu życia, a także marazm, poczucie wyobcowania, tymczasowości i bycia nie u siebie.
   c) Trudności zarówno w podejmowaniu zobowiązań życiowych (niski poziom powołań do życia kapłańskiego i konsekrowanego oraz wzrastająca ilość związków niesakramentalnych), jak i w wierności zobowiązaniom wynikającym z powołania (rozpadające się małżeństwa, odejścia ze stanu duchownego).

10. W kontekście tych wyzwań należy na nowo dostrzec nie tylko przydatność osób konsekrowanych, ich sprawność duszpasterską i zaangażowanie społeczne, ale przede wszystkim prorocki charakter ich życia adresowany najpierw do ochrzczonych. Dlatego najważniejszym zadaniem osób konsekrowanych jest głoszenie Zmartwychwstałego słowem i postawą, przez wierność własnemu charyzmatowi i we współpracy z biskupem diecezjalnym. Od osób konsekrowanych oczekuje się wiernego, radykalnego i radosnego życia radami ewangelicznymi, które ma stanowić namacalne, żywe i bliskie świadectwo życia łaską chrztu oraz znak, że również dziś możliwe są wierność, czystość, wolność, hojność, a nawet heroizm.
11. Zaleca się, aby wspólnoty życia konsekrowanego:
    a) były wsparciem dla kapłanów w ich posłudze i realizowaniu potrzeb duchowych,
    b) przyjmowały w swoich domach osoby poszukujące skupienia, wyciszenia i modlitwy,
    c) sprawowały niektóre części Liturgii godzin razem z kapłanami i wiernymi świeckimi.

III. Współpraca z Kościołem diecezjalnym

12. Należy wspierać dalszy rozwój życia konsekrowanego w diecezji oraz otaczać troską powołania żeńskie i męskie.
13. Należy ustanowić w Kurii Biskupiej odrębny referat do spraw życia konsekrowanego, którego zadaniem będzie współpraca ze wspólnotami życia konsekrowanego i troska o indywidualne formy życia konsekrowanego.
14. Kościół diecezjalny, we współpracy ze wspólnotami życia konsekrowanego, powinien wspomagać duchowo i materialnie wspólnoty klauzurowe w diecezji.
15. Indywidualne formy życia konsekrowanego posiadają własnego opiekuna, a także swój statut oraz program formacji podstawowej i stałej.
16. Proboszczowie powinni wspierać wspólnoty życia konsekrowanego znajdujące się na terenie parafii.
17. Zaleca się wprowadzanie takich regulacji prawnych, które – z jednej strony – dadzą wspólnotom życia konsekrowanego swobodę działania i życia zgodnego z własnym charyzmatem, a z drugiej strony –

w przypadku konieczności zamknięcia domu wspólnoty – nie narażą Kościoła diecezjalnego na straty duchowe i materialne.

18. Obowiązki powierzane osobom konsekrowanym należy objąć stosownymi umowami, zgodnymi z prawem państwowym. Ich adekwatność i sposób realizacji powinny być weryfikowane podczas wizytacji kanonicznych parafii.
19. Osoby konsekrowane powinny być reprezentowane w strukturach diecezjalnych, dekanalnych i parafialnych.
20. Wspólnoty życia konsekrowanego powinny brać udział w opracowywaniu parafialnych i diecezjalnych programów duszpasterskich oraz kierować się nimi w swoich działaniach.
21. Oczekuje się od osób konsekrowanych uczestnictwa w ważniejszych wydarzeniach diecezjalnych.
22. Należy organizować spotkania dla osób konsekrowanych pochodzących z diecezji, np. z okazji jej jubileuszy.
23. Dzień Życia Konsekrowanego.
    a) W Święto Ofiarowania Pańskiego (2 lutego) powinien on być obchodzony na poziomie parafialnym, czyli w miejscach codziennej obecności i posługi osób konsekrowanych,
    b) Ze względu na specyficzne uwarunkowania diecezji, należy przemyśleć termin jego obchodzenia na poziomie diecezjalnym tak, aby umożliwić udział w nim jak największej liczbie wiernych.
    c) Jego gospodarzami mogłyby się stawać poszczególne wspólnoty życia konsekrowanego w miejscach swojej posługi.
24. Podczas formacji do kapłaństwa należy przewidzieć wykład monograficzny na temat życia konsekrowanego w diecezji oraz spotkania z osobami konsekrowanymi w miejscach ich posługi.
25. W ramach katechizacji szkolnej należy poruszać tematy dotyczące życia konsekrowanego i jego form istniejących w diecezji, w tym form indywidualnych i instytutów świeckich.
26. W diecezjalnym kalendarzu liturgicznym należy zamieszczać informacje o głównych uroczystościach patronalnych wspólnot życia konsekrowanego istniejących w diecezji.
27. Na diecezjalnej stronie internetowej należy umieścić krótką charakterystykę każdej wspólnoty i indywidualnych form życia konsekrowanego.

II. KOMISJE SYNODALNE

1. Komisja główna

Dwudzieste pierwsze posiedzenie odbyło się 25 maja 2021 roku w formie zdalnej. Najpierw ks. Jacek Lewiński – przewodniczący Komisji ds. kultu Bożego, a następnie ks. Krzysztof Gorczyński – przewodniczący Komisji ds. administracyjnych przedstawili projekty uchwał synodalnych przygotowane przez te komisje. Po przeprowadzeniu dyskusji, podczas której zostały zgłoszone poprawki i uwagi do obu projektów, Komisja główna zaopiniowała je pozytywnie. Staną się one przedmiotem obrad podczas szóstej sesji synodalnej, która odbędzie się 19 czerwca 2021 roku.

2. Komisja ds. duchowieństwa

Dziesiąte posiedzenie odbyło się 14 maja 2021 roku w formie zdalnej. Członkowie komisji przedyskutowali poprawki do projektu uchwały synodalnej. Po przedstawieniu go podczas piątej sesji synodalnej poprawki te zgłosili niektórzy członkowie synodu.

Jedenaste posiedzenie odbyło się 25 maja 2021 roku w formie zdalnej. Zostały podczas niego omówione i przegłosowane poprawki do projektu uchwały synodalnej przygotowanego przez komisję.

3. Komisja ds. osób konsekrowanych

Szóste posiedzenie odbyło się 15 maja 2021 roku w formie zdalnej. Członkowie komisji zapoznali się z uwagami Komisji głównej oraz opiniami Komisji teologicznej i Komisji prawnej dotyczącymi projektu uchwały synodalnej przygotowanego przez komisję. Następnie odnieśli się do propozycji poprawek zgłoszonych przez członków synodu, a także zgłosili swoje własne poprawki.

Siódme posiedzenie odbyło się 18 maja 2021 roku w formie zdalnej. Omówiono i przegłosowano podczas niego poprawki zgłoszone do projektu uchwały synodalnej przez członków synodu.

4. Komisja ds. kultu Bożego

Dwunaste posiedzenie odbyło się 4 maja 2021 roku w formie zdalnej. Po przedyskutowaniu i wprowadzeniu poprawek zgłoszonych przez członków komisji, przyjęty został projekt uchwały synodalnej, który zostanie zaprezentowany na szóstej sesji synodalnej.

5. Komisja ds duszpasterstwa i nowej ewangelizacji

Jedenaste posiedzenie odbyło się 21 czerwca 2021 roku w formie zdalnej.

6. Komisja ds. katechizacji

Dziesiąte posiedzenie odbyło się 29 kwietnia 2021 roku w formie zdalnej. Podczas niego skupiono się na przygotowaniu projektu uchwały synodalnej, której wyznaczone części opracowali poszczególni członkowie komisji. Przeanalizowano fragmenty poświęcone organizacji katechezy w diecezji, roli parafii i proboszcza w dziele katechizacji oraz osobie katechety.

Jedenaste posiedzenie odbyło się 12 maja 2021 roku w formie zdalnej. Podczas niego – w ramach przygotowywania projektu uchwały synodalnej – przeanalizowano jego fragmenty poświęcone katechezie dzieci i katechezie dorosłych.

Dwunaste posiedzenie odbyło się 26 maja 2021 roku w formie zdalnej. Przeanalizowano podczas niego fragmenty projektu uchwały synodalnej poświęcone nauczaniu religii w szkole i organizacji katechezy w diecezji.

Trzynaste posiedzenie odbyło się 16 czerwca 2021 roku. Kontynuowano prace nad projektem uchwały synodalnej, proponując także pewne przesunięcia i korekty dotyczące całości podejmowanych w nim zagadnień.

7. Komisja ds. administracyjnych

Piąte posiedzenie odbyło się 8 maja 2021 roku w formie zdalnej. Podsumowano prace komisji i przyjęto projekt uchwały, który zostanie zaprezentowany podczas szóstej sesji synodalnej.

Szóste posiedzenie odbyło się 31 maja 2021 roku w formie zdalnej. Poświęcono je pracom redakcyjnym nad projektem uchwały synodalnej, z uwzględnieniem wytycznych sformułowanych przez Komisje główną i Komisję prawną.

8. Komisja ds. ekonomicznych

Piąte posiedzenie odbyło się 25 maja 2021 roku. Przedyskutowano i zaakceptowano podczas niego projekt uchwały, który będzie przedstawiony podczas szóstej sesji synodalnej.

9. Komisja ds. historycznych

Ósme posiedzenie odbyło się 16 czerwca 2021 roku. Członkowie komisji opracowali harmonogram prac zmierzających do przygotowania propozycji dotyczących popularyzowania historii Kościoła w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Ustalono także, że przewodniczący i sekretarz komisji przygotują wstępny szkic projektu uchwały synodalnej.

III. ZESPOŁY SYNODALNE

W maju 2021 roku odbyło się siedemnaste zebranie parafialnych zespołów synodalnych, podczas którego ich członkowie mogli się zapoznać z głównymi treściami i wskazaniami zawartymi w projektach uchwał synodalnych przygotowanych przez Komisję ds. młodych i Komisję ds. mediów.

Z życia diecezji

I. WYDARZENIA W DIECEZJI

MSZA KRZYŻMA I TRIDUUM

Mszy krzyżma w katedrze w Wielki Czwartek, 1 kwietnia, przewodniczył bp Edward Dajczak. Z powodu wciąż trwającej pandemii konieczne było dostosowanie się do obowiązujących przepisów sanitarnych. Dlatego też na uroczystości obecni byli tylko księża dziekani i niektórzy jubilaci (wyświęceni 65, 60, 50 i 25 lat temu). Odnowiono przyrzeczenia złożone w dniu święceń. W homilii biskup nawiązał do kryzysu w Kościele, który jest czasem odkrywania ważnej prawdy o nas samych i o Kościele. Kryzys nie może jednak powstrzymywać głoszenia Dobrej Nowiny, zwłaszcza ludziom, którzy mają się źle. Hierarcha nawiązał też do najnowszej książki papieża Franciszka *Powróćmy do marzeń*, w której Ojciec święty pisze o kryzysie jako o sytuacji zmieniającej człowieka: – Trzeba pozbyć się myślenia i czekania, kiedy wróci to, co było. Nie warto czekać, bo nie wróci. Będzie nowy czas z nowymi wyzwaniami i zadaniami – mówił biskup E. Dajczak. Zachęcał też do ponownego „zdumienia się Eucharystią": – Trzeba zawsze odzyskiwać to zdumienie. Te słowa w kontekście ograniczeń i problemów, które przeżywamy, mogą brzmieć jak prowokacja. Ale muszą się stać Bożą prowokacją. Bo właśnie, kiedy boli, że nie można być, odkrywamy też eucharystyczną wartość. Rodzi się zdumienie, że na szczęście ta niemożność boli. Jeżeli nie boli, to jest to znak choroby. Gdy nie ma reakcji bólowej organizmu sygnalizującej, że coś jest nie tak, to nie jest dobrze. To ważny sygnał w życiu biologicznym i niemniej ważny we wspólnocie Kościoła. Jeżeli w naszych sercach jest trochę tego bólu, to dobrze. Dziękujmy za niego. Podczas Mszy krzyżma biskup pobłogosławił oleje chorych, katechumenów i konsekrował krzyżmo.

Mszy Wieczerzy Pańskiej, również w koszalińskiej katedrze, przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. Eucharystia była transmitowana przez Dobre Media i Radio Plus. Wewnątrz świątyni mogło przebywać niewielu wiernych. Pominięty był także obrzęd obmycia nóg. Biskup nawiązał do niego w homilii, mówiąc „Jezus zostawił nam w testamencie misę i ręcznik". Misa to symbol służby, powołania, oddania, poświęcenia. Miejsce z misą i ręcznikiem jest przy nogach drugiego człowieka. – Może teraz lepiej rozumiemy dlaczego tyle krzywdy i samotności jest w świecie: bo może ludziom wypadła z rąk misa służby? A może właśnie porzucono ręcznik, którym można otrzeć twarz drugie-

mu, ulżyć w trudzie życia? – mówił hierarcha. Umycie nóg apostołom symbolizuje także obmycie z grzechu każdego chrześcijanina, przez chrzest, a potem ponawiane jest w sakramentach pojednania i Eucharystii. – Miłość zawsze uszczęśliwia, sprawia, że czynienie dobra staje się potrzebą serca. Szczęście przychodzi, gdy jesteśmy gotowi do spełniania dobrego czynu, czego znakiem jest przepasanie się Jezusa prześcieradłem. Miłość służebna zawsze poszukuje człowieka, jesteśmy do tego zdolni biorąc przykład z Jezusa Chrystusa, naszego Mistrza. Biskup K. Włodarczyk mówił także o Eucharystii jako o wyrazie miłości Jezusa do ludzi i jest dana za pośrednictwem kapłanów. Dlatego potrzebna jest modlitwa za nich, zachęcał do okazywania wdzięczności, szczególną opieką powinniśmy otaczać kapłanów chorych i przeżywających trudności.

W Wielki Piątek Liturgii Męki Pańskiej przewodniczył w katedrze bp Edward Dajczak. Biskup mówił o Jezusie jako o Tym, który nie odpowiedział złem na zło. – Tylko Ten, kto nie oddaje uderzenia, jest w stanie zatrzymać spiralę zła, krzywdy, zemsty. I tylko w Nim jesteśmy w stanie zobaczyć siebie w prawdzie, jak w najlepszym zwierciadle. W ten wieczór chodzi też o to, żeby w Jezusie odkrywać siebie. Krzyż jest zwierciadłem, w którym możemy zobaczyć całą grozę ludzkiego działania i cały ogrom boskiej miłości. Patrzmy na Jezusa jak na żywą osobą, a nie jak na postać, której przyglądamy się z dystansem, z większą lub mniejszą obojętnością. Jak zauważył hierarcha, paschalna historia rozciąga się między dwoma zdaniami: „Oto człowiek" wypowiedzianymi przez Piłata, oraz „Pan Bóg i Bóg mój", które mówi Tomasz: – Oba padały wobec ran. Zdaniu Piłata towarzyszy gest pokazania człowieka jako zlepku zbitego ciała. To prawda Wielkiego Piątku: można potraktować tak człowieka, że jest niczym. A on sam może siebie tak potraktować, jeśli nie zrobi ani kroku w głąb tajemnicy Boga, jeśli skończy na Wielkim Piątku. Rozgrywającym się także dzisiaj w szpitalach covidowych, wśród zbitych, zmęczonych, sponiewieranych. Trzeba iść z Jezusem do końca. A on w finalnym momencie zrobił coś niezwykłego. Zstąpił do piekieł. Do ludzkiego piekła okrucieństwa, które człowiek człowiekowi gotuje z niezwykłą premedytacją, ale też i do tego piekła, gdzie nie ma już Boga.

Biskup koszalińsko-kołobrzeski Edward Dajczak przewodniczył również Wigilii Paschalnej w koszalińskiej katedrze. W homilii nawiązał do wielkosobotniej liturgii słowa: – Na początku jest wielka miłość Boga, który w dobrym świecie stwarza człowieka na swój obraz – a On

jest miłością. Po upadku człowieka, kolejne czytania pokazują nieustanne zmaganie się i troskę Boga o nas, byśmy mogli zawrócić, by nie dać nam zginąć. Lud był prowadzony aż do momentu, kiedy trzeba było sięgnąć po miłość największą – „umiłowawszy swoich, do końca ich umiłował". Dzisiaj jest apogeum tego święta. Świętujemy nieodwołalne zwycięstwo Boga nad wszystkim, co również w nas jest dramatyczne, jest złem i śmiercią. Biskup przywołał też scenę, kiedy to kobiety zastały pusty grób Jezusa: – Szukają Go tam, gdzie Go już znaleźć nie można. Pusty grób pokazuje, że często szukamy Jezusa w niewłaściwym miejscu. Wielu z nas tak Go szuka. Szukamy Go wśród umarłych, ilekroć mówimy o Nim, jak o kimś, kto był; ilekroć szukamy Go tylko w przeszłości, tradycji, choćby tej najpiękniejszej; ilekroć mówimy, dyskutujemy o Nim, czytamy, uczestniczymy w sympozjach, uczymy się katechizmu, ale nie angażujemy serca; ilekroć spotykamy człowieka – na ulicy, w domu, a on nie staje się naszym bliźnim, za którego Jezus oddał życie. Na zakończenie hierarcha wezwał do autentycznego przeżywania Paschy: – Dopóki nie staniemy razem z Jezusem, nie otworzymy się na Jego obecność, nie stanie się Pascha. Jest nadzieja, że mimo naszych pogubień i grzechów, to orędzie zawsze może nas pochwycić tak, że żywsze stanie się w nas pragnienie zmartwychwstania. Zmartwychwstanie jest jedynym sposobem, żeby pozostać żywym. Liturgia Wielkiej Soboty także była transmitowana przez Dobre Media.

RELIKWIE ŚW. S. FAUSTYNY I ŚW. JANA PAWŁA II

W Niedzielę Miłosierdzia Bożego, 11 kwietnia, do kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Połczynie-Zdroju uroczyście wniesiono relikwie św. Jana Pawła II i św. s. Faustyny Kowalskiej. Wierni połczyńskiej parafii już od dłuższego czasu wyrażali pragnienie, żeby w ich świątyni znalazły się relikwie właśnie tych świętych. Relikwie zostały umieszczone w kaplicy wykonanej przez Zbigniewa Chmurę. Ks. inf. Antoni Kloska zachęcał wiernych do uciekania się do Bożego Miłosierdzia: – Jan Paweł II podczas pielgrzymki do ojczyzny w 2002 r. powiedział do ludzi naszych czasów: „Trzeba, aby wołanie o Boże miłosierdzie płynęło z głębi ludzkich serc, pełnych cierpienia, niepokoju, zwątpienia, poszukujących niezawodnego źródła nadziei". A za s. Faustyną wołajmy: „O, niepojęte i niezgłębione miłosierdzie Boże, kto cię godnie uwielbić i wysławić może, największy przymiocie Boga

Wszechmocnego, tyś słodka nadzieja dla człowieka grzesznego". Również wierni z parafii pw. NMP Królowej Polski w Jastrowiu doczekali się przybycia relikwii św. s. Faustyny do swojego kościoła. Do tego wydarzenia przygotowywali się przez nowennę do Miłosierdzia Bożego. Inicjatywa tutaj także wyszła od parafian, w życiu których już od wielu lat Miłosierdzie Boże zajmuje szczególne miejsce. Proboszcz, ks. Stanisław Łącki, rozpoczął starania o relikwie u sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Krakowie–Łagiewnikach, zachęcony przykładem ks. gen. Bernarda Wituckiego, propagatora kultu Miłosierdzia Bożego w Polsce. Ks. S. Łącki jest przekonany, że obecność relikwii świętej w parafii przyczyni się do jeszcze większego rozwoju kultu Miłosierdzia Bożego. W uroczystości wzięli udział Rycerze Kolumba.

LAUDATO SI' W PRAKTYCE

Echa encykliki *Laudato si'* papieża Franciszka rozbrzmiewają także w naszej diecezji. I tak, przykładowo, Caritas zagospodarowuje teren wokół kościoła pw. św. Michała Archanioła w Jastrowiu. Postawiono kompostownik i zbiornik na deszczówkę, zasiano przyjazną owadom łąkę. Proboszcz, ks. Andrzej Wachowicz, również włączył się w ekologiczne działania, prowadząc warsztaty dla najmłodszych z pszczelarstwa. Wspólne działania integrują parafian. Grupa założycielska, która przygotowała projekt i wystartowała w konkursie grantowym Caritas *Laudato si'* liczy pięć osób, jednak osób angażujących się jest więcej. W pomoc włączają się także nauczyciele i uczniowie pobliskiej Szkoły Podstawowej nr 2. Swoją wiedzą dzielą się z nimi działkowcy, rolnicy i leśnik. Jak mówi proboszcz A. Wachowicz „(…) nie powinniśmy być obojętni na ekologiczne przesłanie papieża Franciszka. Ziemia jest naszą planetą i musimy o nią dbać. Działania zainicjowane w tym duchu przez Caritas sprawiły dobre poruszenie w parafii".

22 kwietnia w obchody Światowego Dnia Ziemi diecezjalna Caritas włączyła się po raz pierwszy. Już przed tym dniem rozpoczęto akcję „Siejesz–Jesz", mającą na celu zachęcić zwłaszcza najmłodszych diecezjan do własnej uprawy warzyw i ziół. 24 kwietnia natomiast Caritas zaprosiło na spotkanie powstającej wspólnoty *Laudato si'* w Ośrodku Charytatywnym Caritas w Ostrowcu k. Wałcza. Rozpoczęło je błogosławieństwo łąki kwietnej, która powstała przy ośrodku. O roli owadów zapylających w ekosystemie opowiedział edukator z nadleśnictwa Płyt-

nica. W kameralnym spotkaniu wzięli udział młodzi i dorośli pasjonaci ekologii ze Sławoborza, Sławna, Wałcza, Mielna, Karsiboru i Piecnika. W programie był również spływ kajakowy rzeką Rurzycą – Szlakiem Papieskim, na trasie którego została odprawiona Msza św. celebrowana przez o. Kordiana Szwarca OFM, wicedyrektora Caritas Polska i animatora krajowego Caritas *Laudato si'*. – W jednym z fragmentów encykliki *Laudato si'*, odnoszącym się do dialogu między różnymi ruchami ekologicznymi, papież Franciszek zachęca, by wychodzić poza swoje idee i szukać miejsca na dialog – mówił kaznodzieja. – Interpretuję to w ten sposób, że powinniśmy spojrzeć na wszystko, co nas otacza i zastanowić się, co Bóg mówi do nas poprzez fakty, czyli wołanie Ziemi i krzyk ubogich. O. K. Szwarc podkreślił też, że najważniejsze jest wykształcenie odpowiedniej postawy, a nie tylko realizacja założeń, jak powstanie kwietnej łąki czy zorganizowanie warsztatów.

Caritas diecezjalna promuje działania realizowane od kilku lat na terenie Pomorza Środkowego, a wynikające z wcielania w życie przesłania encykliki *Laudato si'* papieża Franciszka. Są wśród nich projekty dotyczące ochrony środowiska, zasobów wodnych, czystości powietrza, przetwarzania niewykorzystanych dóbr (żywności, odzieży), tworzenia miejsc przyjaznych lokalnej społeczności (parki, ogrody), uświadamiania w zakresie ekologii integralnej (szkolenia, warsztaty), segregacji śmieci. Caritas zorganizowała także w czerwcu konkurs ekologiczny dla członków Szkolnych Kół Caritas, polegający na przedstawieniu fotorelacji ze zdjęciami ze zbierania śmieci oraz pokazującymi liczbę posegregowanych, wypełnionych zebranymi śmieciami worków (z widoczną zawartością).

MSZA ŚW. WE WSPOMNIENIE ŚW. JÓZEFA RZEMIEŚLNIKA

Uroczystej Mszy św. we wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika, 1 maja, w intencji ludzi pracy, ale też osób borykających się z trudnościami w pracy lub z powodu braku pracy, przewodniczył w sanktuarium św. Józefa w Słupsku bp Krzysztof Zadarko. Jest to dzień, w którym w sposób szczególny modlitwą obejmuje się ludzi pracy. Hierarcha wskazał na osobę św. Józefa, od którego, szczególnie w tym niełatwym czasie pandemii, można czerpać inspirację. – Nie wolno nam w warunkach pandemii stracić tej podstawowej relacji do bliźnich, jaką miał św. Józef. Biskup zwrócił także uwagę na trudną sytuację migrantów zarob-

kowych. – Jest wśród nas wielu takich, którzy przyjechali z zewnątrz – z bliska, np. z Ukrainy, ale także z dalekiej Azji. Z braku więzi z rodzinami, czy realnego kontaktu z otoczeniem, bo nie znają dobrze języka, mieszkają po kilka, kilkanaście osób w jednym mieszaniu. Jakże często są odseparowani od najbliższego kontekstu, od sąsiadów, od nas. To są ci, którzy w warunkach pandemii doznają dodatkowego cierpienia. Św. Józef, jako pracownik, każe nam spojrzeć na tę sytuację i przejąć się drugim. Kaznodzieja mówił też o szacunku, jaki należy się każdemu człowiekowi, wykonującemu jakąkolwiek pracę. Często jest tak, że postrzegamy ludzi przez pryzmat ich stanowiska, zawodu czy otrzymywanej pensji. – Nie widzimy, że wokół nas są ludzie święci, z drugiego frontu, prości, anonimowi, małomówni, jak św. Józef, ale mający w sobie niezwykłe piękno duszy, niezwykłą wrażliwość, hierarchię wartości z Bogiem na pierwszym miejscu, uczciwość, moralność, która dziś nie jest w cenie i nie jest traktowana jako coś, co podnosi naszą wartość – podkreślił bp K. Zadarko. Zachęcał także wiernych, aby sięgnęli po list papieża Franciszka o św. Józefie *Patris Corde*.

PIELGRZYMKA PROMIENISTA NA GÓRĘ CHEŁMSKĄ

Już sama nazwa wydarzenia – Internetowa Pielgrzymka Promienista na Górę Chełmską – wskazuje, że odbyła się ona głównie w formie zdalnej. Oprócz 18-osobowej grupy pielgrzymów ze Słupska, którzy 3 maja przybyli samochodami do Kłosa, skąd ostatnie 4 km przeszli pieszo na Górę Chełmską do sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej, większość pielgrzymów uczestniczyła w wydarzeniu duchowo. Kustoszki sanktuarium przygotowały program rekolekcyjny, który udostępniły na specjalnym kanale w Internecie. Każdego ranka ukazywały się filmiki z medytacjami prowadzonymi przez siostry, zaś wieczorami z modlitwą różańcową, rozważaniami oraz Apelem Jasnogórskim. – To materiały do samodzielnego rozważania, a tematem jest wdzięczność – mówi s. Małgorzata Krzymińska. – Chcemy w ten sposób zachęcić uczestników, by sami rozpoznali, jaki płomień wdzięczności mogliby zapalić Matce Bożej w tym roku, za co podziękować. Chodzi o to, żeby przyjrzeli się swojemu życiu, i z tego odczytali katechezę dla samych siebie – wyjaśniała siostra. Zwieńczeniem internetowego pielgrzymowania była Msza św. sprawowana w sanktuarium 3 maja, w uroczystość Matki Bożej Królowej Polski, i transmitowana przez telewizję interne-

tową Dobre Media. Liturgii przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. Mówił on o królowaniu Maryi, które jest służbą Bogu i ludziom. Zapraszał, by ponawiać w życiu osobistym oddanie i szerzenie czci Matki Bożej w całym narodzie, co zapoczątkował król Jan Kazimierz. – Sensem tego ślubowania było, by Maryja obecna w ojczyźnie, ale także by miała wyjątkowe miejsce w życiu każdego Polaka – wyjaśnił biskup Włodarczyk i zachęcał, by przyjmować Matkę Jezusa do siebie. – Kogo bierzemy do swojego domu? – pytał. – Czyją obecnością jest napełniony nasz dom? Czy Maryja jest przez nas rzeczywiście wzięta, jak św. Jan Apostoł wziął Ją do siebie? Czy nosimy Ją głęboko w sercu, czy tworzy Ona klimat naszego domu, jak czyniła to w Nazarecie: klimat szacunku, zrozumienia, budowania więzi, porozumienia, współpracy, odpowiedzialności za ten dom? – zapytywał. Hierarcha przestrzegał, by nie szukać łatwych odpowiedzi, bo według niego nawet formy pobożności maryjnej, jak Różaniec, litania, nabożeństwa majowe to za mało. – Trzeba pójść dalej, pytać samych siebie o to, czy Maryja ma coś do powiedzenia w naszym domu – mówił. Jej odpowiedź będzie zawsze taka sama: by czynić to, co powie nam Jej Syn. – Jeśli Maryja, Dziewica słuchająca, jest obecna w naszym domu, to staje się zaproszeniem do słuchania Boga. Ile jest zatem w naszym domu słuchania Boga, choćby przez lekturę Pisma Świętego? – uwrażliwiał kaznodzieja. Biskup podpowiadał, by wybierać posłuszeństwo słowu Bożemu, zaś nie dawać się manipulować współczesnej retoryce świata, pełnej pogardy dla dobra, płycizny przekazu, a zwłaszcza niwelowania różnic między dobrem a złem. – Gdy zapraszamy Maryję do siebie, nasze życie upodabnia się do Jej życia, bo Ona uczy nas posłuszeństwa Bożej mądrości – podkreślał.

KOŁOBRZESKI AREOPAG WIARY

Pierwsze spotkanie z cyklu Kołobrzeski Areopag Wiary odbyło się 8 maja w Regionalnym Centrum Kultury w Kołobrzegu. Na debacie, z powodu obowiązujących przepisów sanitarnych, obecni byli wyłącznie uczestnicy, natomiast chętni (ponad tysiąc osób) mogli śledzić jej przebieg poprzez Dobre Media. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele różnych środowisk w diecezji, świeccy i kapłani (ks. Zbigniew Woźniak z Komisji ds. świeckich przy synodzie diecezjalnym i ks. Marek Żejmo – asystent kościelny Katolickiego Stowarzyszenia Civitas

Christiana), Krzysztof Ukleja z Odnowy w Duchu Świętym, Kamila Marsicka z Domowego Kościoła, red. Tomasz Rowiński – publicysta katolicki (tygodnik *Do Rzeczy*), obecny był także bp Krzysztof Włodarczyk. Debatę poprowadziły Katarzyna Pechman z Klubu Inteligencji Katolickiej oraz Małgorzata Abramowicz z Radia Koszalin. Podczas spotkania poruszono temat roli świeckich w Kościele. Hierarcha odniósł się do Soboru Watykańskiego II, który podkreślił szczególną rolę laikatu w życiu Kościoła. Ks. Z. Woźniak przekonywał, by sytuować świeckich wewnątrz Kościoła nie jako instytucji, lecz tajemnicy Boga, w której można rozpoznać i zrozumieć swoją tożsamość. Poruszono także temat obecności mężczyzn w Kościele. Tomasz Rowiński podkreślił, że współczesny Kościół zasadniczo nie ma propozycji dla mężczyzn, którzy potrzebują raczej aktywności skierowanej na zewnątrz – jak polityka, sprawy publiczne, bezpieczeństwo, harcerstwo – stąd ich odpływ z grup duszpasterskich. Podczas drugiej części debaty odniesiono się do pytań internautów. Pytania dotyczyły m.in. potrzeby ogólnokrajowego synodu jako lekarstwa na kryzys w Kościele czy przewidywania skutków, jakie niosłoby odciążenie duszpasterzy od niektórych obowiązków parafialnych przez zaangażowanych świeckich. Bp K. Włodarczyk w oparciu o doświadczenie z wizytacji parafii stwierdził, że wspólnota parafialna bierze razem z proboszczem odpowiedzialność za działania w parafii. – Musimy jednak widzieć, że za urzędem proboszcza idzie łaska, asystencja Ducha Świętego. Jak dodał ks. Woźniak, świeccy nie wyręczą proboszcza w odpowiedzialności, ale jego mądrość polega na tym, by poszerzać krąg dobrych doradców.

JUBILEUSZ SIÓSTR SZPITALNYCH MIŁOSIERDZIA

Założycielka Zgromadzenia Sióstr Szpitalnych Miłosierdzia, włoska księżna, służebnica Boża Teresa Orsini Doria Pamphili, była żoną i matką. Angażowała się w pomoc charytatywną dla chorych, ubogich, pielgrzymów, więźniów, porzuconych, kobiet w potrzebie. Zgromadziła wokół siebie młode kobiety, które niosły bezinteresownie pomoc potrzebującym. Współpracowała z duchownymi, dzięki pomocy których utworzyła specjalne zgromadzenie do posługi chorym. Zgromadzenie zostało zatwierdzone w 1826 r. przez papieża Leona XII. Siostry szpitalne żyją charyzmatem, który polega na pełnieniu uczynków miłosierdzia, w szczególności przejawia się to w opiece nad chorymi. Duchowość

sióstr to naśladowanie Jezusa – Dobrego Samarytanina, który pomaga chorym. Siostry zajmują się opieką nad chorymi w szpitalach publicznych i domach opieki we Włoszech, USA, Szwajcarii i Polsce. Pracują wśród ubogich i chorych Timoru Wschodniego i Indonezji, Wietnamu, Indii, Madagaskaru, Filipin, Nigerii, Kamerunu i Rwandy.

Do 2006 r. siostry nie miały domu zakonnego w Polsce. Początkowo chciały założyć dom na południu naszego kraju. Na kursach pielęgniarskich w Rzymie poznały w Poliklinice Gemelli Joannę Kołacińską, siostrę ks. Mariusza Kołacińskiego, która skontaktowała je ze swoim bratem. Ówczesny biskup diecezjalny Kazimierz Nycz zaproponował, żeby siostry przyjechały do Koszalina. 8 września 2006 r. siostry zamieszkały przy ul. Domańskiego 1a, na terenie parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie. Następnie rozpoczęły budowę Domu Pogodnej Starości w Nowych Bielicach. Placówkę uroczyście otworzył bp Edward Dajczak 8 września 2013 r. To jedyne takie zgromadzenie w naszej diecezji – na siedem sióstr nie ma wśród nich żadnej Polki (Hinduska, Madagaskarka, Włoszka i cztery Filipinki). Obecnie w Domu Pogodnej Starości „Teresa Orsini" w Nowych Bielicach pod Koszalinem, który prowadzą siostry, przebywa ponad 40 pensjonariuszy. Opiekuje się nimi 20 pracowników oraz siedem sióstr.

16 maja Mszy św. jubileuszowej w kaplicy domu przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. W homilii, nawiązując do uroczystości Wniebowstąpienia Pańskiego, biskup powiedział: – Perspektywa nieba nie może sprawić, że będziemy uciekać od rzeczywistości ziemskiej. Święty to ktoś, kto twardo stąpa po ziemi i jednocześnie wpatruje się w niebo. Ten realizm życia jest ważny, ponieważ niebo zdobywamy tu na ziemi. Siostry Szpitalne Miłosierdzia to właśnie czynią, wypełniając swój charyzmat. Pochylanie się nad tymi, którzy cierpią, jest zdobywaniem nieba dla siebie oraz dla tych, którym się służy. Eucharystię koncelebrowało kilku kapłanów, w tym ks. M. Kołaciński, który przyczynił się do sprowadzenia sióstr do diecezji, przez lata posługiwał im duszpastersko i współpracował przy budowie domu w Nowych Bielicach.

XII DIECEZJALNY KONKURS WIEDZY RELIGIJNEJ

Dwunasty finał Diecezjalnego Konkursu Wiedzy Religijnej miał miejsce 19 maja 2021 r. w Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie. Konkurs został przeprowadzony w trzech etapach. Etap szkolny odbył

się 27 stycznia 2021 r. i brali w nim udział uczniowie z dwudziestu pięciu szkół podstawowych z terenu diecezji, rejonowy 10 marca 2021 r. w formie online i zgromadził siedemdziesiąt osób z najwyższą punktacją w eliminacjach szkolnych. W finałowej rywalizacji wzięło udział 31 uczniów z 13 szkół podstawowych. Tematyka tegorocznej edycji konkursu dotyczyła drugiego etapu programu duszpasterskiego dla Kościoła katolickiego w Polsce „Zgromadzeni na świętej wieczerzy". Laureatami 12. Diecezjalnego Konkursu Wiedzy Religijnej zostali: I kategoria – uczniowie klas I–V: 1. miejsce Flavio Postiglione (opiekun Judyta Jańczak), 2. miejsce Nina Wicik (opiekun ks. Anton Demshin), 3. miejsce Wiktor Łoboda (opiekun Beata Patrzek), wyróżnienia: Antonina Waseńczuk (opiekun s. Michalina Gierlach) i Julia Wiśniewska (opiekun Krzysztof Pizio); II kategoria – uczniowie klas VI–VIII: 1. miejsce Eryk Skonieczny (opiekun s. Michalina Gierlach), 2. miejsce Maja Morka (opiekun Emilia Raczyńska), 3. miejsce Julia Gojdź (opiekun s. Michalina Gierlach), wyróżnienia: Szymon Pacholec (opiekun Małgorzata Tomczak) i Aleksandra Panek (opiekun Emilia Raczyńska). Fundatorem nagród był Wydział Katechetyczny Kurii Biskupiej. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i upominki, przygotowane przez współorganizatora konkursu Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie.

ŚWIĘCENIA PREZBITERATU

Święcenia prezbiteratu odbyły się 22 maja w kołobrzeskiej bazylice. Liturgii przewodniczył bp Edward Dajczak. Mszę św. razem z biskupem diecezjalnym koncelebrowali bp pomocniczy Krzysztof Zadarko oraz kilkudziesięciu prezbiterów. Wyświęconych zostało czterech diakonów: Wojciech Borkowski, Hubert Haber, Sebastian Kapuściński i Mariusz Wolender. W wyniku pandemii w uroczystości mogli uczestniczyć jedynie najbliżsi neoprezbiterów. Ci, którzy nie mogli przybyć do kołobrzeskiej bazyliki mogli obejrzeć transmisję internetową przygotowaną przez diecezjalną telewizję Dobre Media. W homilii bp E. Dajczak podkreślał, że ich kapłańskie powołanie realizowane będzie w innym, odmiennym świecie: – Idziecie jako kolejne pokolenie i musicie być prezbiterami całkiem w nowy sposób. Niepodobni do nas, do mnie. Bo idziecie w zupełnie nowy świat. I musicie być na to gotowi. Kapłani są prorokami, a prorok ma być świadkiem. Kaznodzieja

podkreślił, że prorok nie traci własnej osobowości. Każdy z prezbiterów wnosi cechy swojej osobowości do misji Kościoła. Bóg nie chce, żeby kapłani tracili własną osobowość. – Nie macie być wojownikami ewangelicznymi, wymachującymi do różnych wrogów takim czy innym mieczem – kontynuował hierarcha. – Macie być głosicielami zatroskanymi na sposób boski. Z bólem nad zagubionymi. Przekazywanie tego boskiego spojrzenia to jest wasze zadanie.

XXX ROCZNICA POBYTU JANA PAWŁA II W KOSZALINIE

Częścią obchodów rocznicy pobytu Jana Pawła II w Koszalinie było międzynarodowe sympozjum naukowe (prelegenci z Rzymu, Warszawy, Krakowa, Olsztyna i Szczecina), które odbyło się w formie zdalnej 27 maja. Refleksję teologiczną zorganizowały Katedra Teologii Systematycznej oraz Katedra Teologii Praktycznej Instytutu Nauk Teologicznych Uniwersytetu Szczecińskiego. Konferencja transmitowana była przez Dobre Media. Przed rozpoczęciem słowo do zebranych wygłosił bp Edward Dajczak. – Ojciec święty rozpoczynając tę wielką narodową lekcję o Dekalogu, tłumaczył, co znaczy wejść w świat wolności. Hierarcha odwołał się do papieskiego wezwania do troski o gliniane naczynie zawierające Boże prawo. – Czym jest sympozjum, jeśli nie spełnieniem tego swoistego testamentu? Odczytaniem tego przesłania w świecie, w którym teraz żyjemy – mówił biskup. Bp prof. Henryk Wejman (Uniwersytet Szczeciński) podjął refleksję na temat „Seminarium – miejsce i sposób formacji kleryków do posługi kapłańskiej w diecezji. Studium analityczne treści przemówienia Jana Pawła II wygłoszonego podczas poświęcenia WSD w Koszalinie". Kolejnym prelegentem był ks. prof. Dariusz Kowalczyk SJ (Papieski Uniwersytet Gregoriański w Rzymie), który wystąpił z prelekcją „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną, czyli postawić Boga w centrum. Jan Paweł II o I przykazaniu". Ks. prof. Jarosław Merecki SDS (Papieski Instytut Jana Pawła II dla Studiów nad Małżeństwem i Rodziną w Rzymie) przedstawił wykład „«Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną», czyli prawda jako problem polityczny". Prelegent przypomniał, że część osób nie kryło rozczarowania nauczaniem, spodziewając się, że papież będzie cieszyć się z rodakami zdobytą wolnością. Jednak „Jan Paweł II wiedział, że ta wolność musi być oparta na solidnym fundamencie, a takim fundamentem jest właśnie Dekalog. Dlatego trzeba to rozumieć nie jako projekt

tworzenia państwa teokratycznego, ale jako realizację postulatu uznania podstawowych prawd i wartości. Ks. prof. Tadeusz Lewicki (Papieski Uniwersytet Salezjański w Rzymie) wygłosił wykład „Pryncypia komunikacji chrześcijańskiej w nauczaniu Jana Pawła II: świadectwo i communio", natomiast ks. prof. Jarosław Kupczak OP (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) omówił kwestię „Jak «skleić» podzieloną Polskę? Wskazówki Jana Pawła II": – Dzisiejsza wojna kulturowa podważa prawdy, do których istnienia przez długi czas istniał konsensus społeczny. Małżeństwo jako związek mężczyzny i kobiety, konieczność matki i ojca do wychowania dzieci, niemoralność aborcji i eutanazji – jeszcze kilkadziesiąt lat temu to było społeczne *status quo*. Po drugie spór ten jest nierozstrzygalny. Odnosi się bowiem nie tylko do odmiennych wartości, norm moralnych, ale także do zupełnie różnych systemów uzasadniania etycznego, zakładających inne pojęcia podstawowe i inny język uzasadniania. (…) W czasie tej pielgrzymki Jan Paweł II uczył Polaków wolności, która nie utożsamia się z samą wolnością wyboru, z wybieraniem czegokolwiek, ale jest umiejętnością rozumnego realizowania człowieczeństwa, co zawsze łączy się z czynieniem dobra i działaniem na rzecz dobra wspólnego. Kolejnym prelegentem był ks. prof. Janusz Bujak (Uniwersytet Szczeciński) z wykładem „Relacja wolności ludzkiej i prawa Bożego w nauczaniu Jana Pawła II". – Papież szybko rozszyfrował nowe zagrożenia, które pojawiły się po upadku komunizmu. Większość dekady poświęcił wyjaśnieniom, że wolność oderwana od prawdy moralnej niszczy samą siebie. Pielgrzymka do wolnej Polski była początkiem wołania o to, by nie odrzucać w imię wolności prawa Bożego – podkreślił prelegent. Tę samą uczelnię reprezentował też ks. dr Radosław Mazur, który podjął problem współczesnych formy bałwochwalstwa. Dr Aneta Rayzacher-Majewska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) wygłosiła prelekcję na temat przykazania miłości w nauczaniu Jana Pawła II „Serce otwarte na Boga i ludzi – przykazanie miłości w nauczaniu Jana Pawła II. Perspektywa katechetyczna". Sympozjum zakończył wykład ks. dr. hab. Adama Bielinowicza z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – „Czy internauci potrzebują Dekalogu?".

1 czerwca 1991 r. Jan Paweł II pobłogosławił sanktuarium na Górze Chełmskiej. Był to pierwszy punkt podczas jego wizyty w Koszalinie w ramach IV Pielgrzymki do Ojczyzny. 29 maja, przed trzydziestą rocznicą pobytu papieża Jana Pawła II w Koszalinie w sanktuarium na Górze Chełmskiej została odprawiona uroczysta Msza św., której prze-

wodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. Koncelebrował bp Paweł Cieślik, Protektor Ruchu Szensztackiego w Polsce. Eucharystię sprawowali także kapłani związani z ruchem. Mszę św. poprzedziła modlitwa różańcowa oraz konferencja, którą wygłosił ks. dr Kazimierz Klawczyński, aktualny kapelan sanktuarium. Na obchodach jubileuszu obecna była także przełożona prowincjalna sióstr szensztackich, s. Lidia Czerwonka. Bp K. Włodarczyk nawiązał w homilii do Dekalogu, który był głównym tematem czwartej pielgrzymki. – Jan Paweł II powiedział w Koszalinie, że od pierwszego przykazania, czyli „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną", zależą wszystkie inne przykazania. (…) Są bowiem reformatorzy przykazań Bożych, którzy twierdzą, że nie wszystkie je da się wypełnić. Dlatego, aby swobodniej można było żyć, chcieliby niektóre z nich usunąć, albo ewentualnie trochę je zmienić, żeby nie stawiały aż takich wymagań. (…) Dlatego papież mówił, że trzeba zacząć od pierwszego przykazania, ponieważ jeśli będę miał zawsze przed sobą Boga żywego, to w konsekwencji, kolejne przykazania będę przyjmował jako dar od Niego, a nie jako jarzmo. Jubileusz na Górze Chełmskiej stał się także okazją do spotkania dla członków Apostolatu Matki Bożej Pielgrzymującej, który prowadzi w diecezji ruch szensztacki. Tego samego dnia na Górze Chełmskiej rozpoczęła się także peregrynacja symbolu Ducha Świętego, który po jej zakończeniu zostanie umieszczony w sanktuarium.

30 maja biskup diecezjalny Edward Dajczak odprawił jubileuszową Mszę św. w kościele pw. Ducha Świętego w Koszalinie, gdzie przed trzydziestu laty przebywał papież–Polak. Obecni byli także przedstawiciele samorządu i Politechniki Koszalińskiej. Hierarcha w homilii nawiązał do pierwszego przykazania Dekalogu: – Papież rozpoczął tu nauczanie istotne i trudne, bo wymagające od człowieka reakcji. Nie da się tego obejść, powiedzieć „ładnie papież mówił". Bóg dotyka nas przez to nauczanie w sposób podstawowy: „Jam jest Pan Bóg Twój". (…) Warto po tych 30 latach w nasze serce spojrzeć. Chrystus owe dziesięć słów Dekalogu zamyka w ramach najważniejszego przykazania: miłości Boga i człowieka. To rzeczywistość nierozdzielna, w którą jesteśmy wszczepieni przez chrzest. (…) „Historia zbawienia, która rozbłysła nad Bałtykiem przed wiekami, to skarb, ale umieszczony w naczyniach z gliny" – przywołał słowa papieża bp E. Dajczak. – Jeżeli chcemy to odczytać dobrze, to musimy wspomnieć pierwsze słowa jego pontyfikatu: „nie lękajcie się". Strach to fałszywy doradca, paraliżuje, dlatego potrzebna jest zdrowa ludzka odwaga. Jan Paweł II jest

głosicielem prawdy, że człowiek jest osłaniany przez Zbawiciela, który przez Ducha Świętego pomaga zrozumieć Ewangelię i siebie samego.

1 czerwca w koszalińskiej katedrze została odprawiona uroczysta Msza św. i został odmówiony różaniec. W katedrze obecne były wspólnoty życia konsekrowanego i czciciele różańca. Bp E. Dajczak przypomniał sylwetkę św. Jana Pawła II. Odniósł się także do postaci św. Piotra, który trzykrotnie zaparł się swojego Mistrza. Trzykrotnym pytaniem Jezusa o wyznanie miłości skierowanym do Piotra, to nie uczeń wznosił się na poziom Mistrza, ale to Mistrz do poziomu ucznia, który dopiero później, z czasem, dorastał do miłosnego wezwania swego Pana. Biskup zauważył również, że wiwaty Polaków dla rodaka na Piotrowym tronie niekoniecznie szły w parze ze zrozumieniem jego wymagającego nauczania. Hierarcha przywołał też przesłanie Jana Pawła II skierowane do diecezjan koszalińsko-kołobrzeskich: – On przypomniał nam, że nasz Kościół koszalińsko-kołobrzeski nie jest pozostawiony sam sobie, lecz włączony w komunię Kościoła powszechnego. (…) Nie lękajcie się, a będziecie mocni miłością Jezusa. Wszystko jest albo na niej budowane, albo jest domem bez fundamentów. Spotkanie zakończyło złożenie kwiatów przy pomniku Jana Pawła II i odśpiewanie *Barki*.

BOŻE CIAŁO

W uroczystości Ciała i Krwi Chrystusa w Kołobrzegu uczestniczyło kilka tysięcy wiernych. Mszy św. i procesji, która przeszła ulicami miasta, przewodniczył bp Edward Dajczak. Po wymuszonym pandemią roku przerwy, ulicami kurortu między czterema ołtarzami przeszła tradycyjna procesja. Choć krótsza niż w poprzednich latach i w reżimie sanitarnym, o którego zachowanie prosili organizatorzy, zgromadziła tłumy wiernych. Zanim wyszli z Najświętszym Sakramentem na ulicę, kołobrzeżanie uczestniczyli we Mszy św. sprawowanej w kołobrzeskiej bazylice. Przewodniczący Eucharystii bp Edward Dajczak w homilii odwoływał się do początków chrześcijaństwa i roku 1000, w którym ustanowione zostało biskupstwo w Kołobrzegu. Następnie szczególną uwagę zwrócił na moc i potrzebę modlitwy za tych, którzy nie umieją się modlić, a może jeszcze szukają drogi do Boga. Hierarcha przypomniał, że wszędzie gdzie jesteśmy powinniśmy być prawdziwymi misjonarzami. – Powołanie w Biblii, a tacy jesteśmy wszyscy bez wyjątku, oznacza zadanie ratowania tych, którzy jeszcze nie dali się powołać – przypo-

minał wyjaśniając, że modlitwa wstawiennicza to nie tylko modlitwa o coś, to modlitwa za tych, co się nie modlą. – Módlmy się za tych, którzy nas przeklinają, którzy nam ubliżają, lekceważą. Módlmy się, bo tak robił On, Ten który nas dzisiaj po ulicach przeprowadza – apelował kaznodzieja. Biskup, przypominając także pierwsze chwile zamknięcia w domach po ogłoszeniu epidemii, stwierdził, że niektórzy dopiero wtedy po raz pierwszy poczuli bliskość Jezusa, o czym dawali świadectwo – mówił bp Dajczak, wspominając list mężczyzny, który o tym napisał. Niektórzy także wyznawali, że uczestnicząc w Eucharystii poprzez media trzymali ręce na Biblii. Podkreślił również, że jeżeli zwrócimy się do Jezusa, to trafimy także do siebie, poradzimy sobie ze wszystkim przez modlitwę. Ona rodzi fascynację Jezusem, ona nas uwalnia od przyzwyczajeń czy automatycznych zachowań. Hierarcha przypomniał także dzieje Kołobrzegu, wspominając, że pierwsza świątynia na tych terenach była w pobliskim Budzistowie: – Trzeba wspominać ówczesne lata, ale teraz to my piszemy historię, wspominając piszemy ją dzisiaj. Bóg pragnie, aby wszyscy zostali zbawieni, nie możemy być Jego uczniami nie myśląc o tym. (…) Ci, którzy nie znają Jezusa, poznają Go takim, jakiego zobaczą w nas. Możemy Go pokazać prawdziwego lub sfałszować i zamknąć im drogę – mówił biskup na zakończenie procesji Bożego Ciała w Kołobrzegu. – Nie jesteśmy znikąd. Na tej ziemi słowa Ewangelii padły w 1000 roku. Ta świadomość jest nam potrzebna, bo pilnie potrzebne są nam korzenie. W świecie, w którym istotne jest tylko „dzisiaj", człowiek jest jak elektron wyrzucony z orbity. Nie umie się zatrzymać. Eucharystia zakłada coś zupełnie przeciwnego – wspólnotę. Boga wyznaje się przez „my" – podkreślał hierarcha. – Módlmy się za tych, którzy się nie modlą. Wstawiajmy się za tymi, którzy nie potrafią wołać. Módlmy się za tych, którzy nas przeklinają, ubliżają, lekceważą Boga. Módlmy się, bo tak robił Ten, który przeprowadził nas po ulicach Kołobrzegu – prosił bp E. Dajczak uczestników procesji przy ostatnim z ołtarzy, wskazując, że modlitwa jest drogą przełamania podziałów i rozbicia. – Ona rodzi w nas fascynację Jezusem, uwalnia od marazmu, przyzwyczajeń, zachowań automatycznych, bez poruszenia serca, liturgii, która nie sięga głębi. Ona nas broni, prowadząc do Jezusa, do Eucharystii, bo nie ma głębszego spotkania – podkreślał hierarcha, nawołując do odważnego dawania świadectwa wiary w świecie: – Ci, którzy nie znają Jezusa, poznają Go takim, jakiego zobaczą w nas. Możemy Go pokazać prawdziwego lub sfałszować i zamknąć im drogę – apelował.

Procesji, która przeszła centralnymi ulicami Koszalina, przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. Parafianie katedry wędrowali do czterech ołtarzy, śpiewem i pokłonem wyznając swoją wiarę. Towarzyszyli im kapłani, klerycy z seminarium duchownego, siostry zakonne. Procesję poprzedziła Msza św. w katedrze. W homilii wygłoszonej przy ostatnim ołtarzu, ustawionym na Rynku Staromiejskim, bp K. Włodarczyk zwrócił uwagę, że procesja miejska jest daniem świadectwa wiary w Chrystusa, zaś minimum, na które powinno być stać każdego chrześcijanina, jest gest przyklęknięcia przed Najświętszym Sakramentem. Zalecał wierność tej praktyce. Przyrównując spotkanie z Chrystusem do gościny, kaznodzieja zauważył, że ten Gość niekoniecznie potrzebuje podjęcia Go szklanką wody, ale gdy do nas przybywa, zawsze chce od nas czegoś konkretnego. – Czasem chce od nas podjęcia pojednania w rodzinie, czasem prosi o pomoc sąsiadowi, czasem o modlitwę za zmarłych, ustanie pandemii czy odnowienie normalnych relacji. A to, czego chce zawsze, to zamieszkać w naszych sercach, aby nie był pozostawiony tylko w monstrancji – mówił biskup. Hierarcha podkreślił wymiar pasyjny czci eucharystycznej. – Jesteśmy ludem z krzyża. Ten krzyż jest stale obecny pośród nas przez celebrację Eucharystii – powiedział. – Złocista i promieniejąca światłem monstrancja z Chrystusem pod postacią chleba symbolicznie ukazuje, że to On stanowi centrum naszego życia. Z krzyża Chrystusa się rodzimy, a przez Eucharystię odrodzenie staje się wciąż na nowo faktem. Podążanie za przewodnim znakiem krzyża i zjednoczenie z Chrystusem w Eucharystii określają naszą katolicką tożsamość i ukierunkowują naszą misję, podkreślając, że ostatecznie chodzi o to, by zawsze mieć krzyż przed oczami i czerpać z jego mocy. W tym znaczeniu procesja Bożego Ciała to synteza naszej wiary.

– Chcemy wielbić Pana za wszystko to, co mieści się w słowach „bierzcie i jedzcie, to jest ciało moje, bierzcie i pijcie, to jest moja krew" – mówił bp Krzysztof Zadarko w kościele Mariackim w Słupsku podczas uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. – Raz w roku chcemy, aby to rzeczywiście było święto Eucharystii, czyli święto obecności żywego Boga wśród nas. Nas, którzy czujemy się nie zlepkiem ludzi, ale konkretną wspólnotą nazywaną Ludem Bożym. Przez fakt procesji, przez wyjście we wspólnocie doświadczamy sami dla siebie, ale też dla innych, co to znaczy, że jesteśmy Kościołem – tłumaczył bp K. Zadarko. Hierarcha podkreślił, że wszyscy ochrzczeni, zanurzeni w Jezusie Chrystusie, nie są zlepkiem przypadkowych ludzi, nawet

jeżeli znamy się jedynie z widzenia. – Wiemy, że między nami krąży tajemnica, więź, która sprawia, że Chrystus przez Eucharystię, nieustannie pracuje w naszej duszy, abyśmy wyszli z naszej anonimowości i zaczęli się traktować, widzieć i być w relacji jak brat i siostra – mówił biskup. Zaznaczył też, że gdy przy ołtarzu zaczniemy pokonywać swoją anonimowość, zaczniemy wyciągać do siebie ręce – dopiero wtedy zaczniemy być rodziną Bożą i prawdziwymi chrześcijanami. – Dzisiejsza Eucharystia każe nam spojrzeć na nas, na nasze relacje i pamięć o swoim życiorysie. Na moją osobistą historię, historię rodziny, historię naszej Ojczyzny, Europy. Mamy wspominać nie po to, by mieć powody do chluby czy zawstydzenia, ale aby odkrywać ślady działalności Boga w naszej historii. Jeżeli nie potrafimy wskazać takich punktów, nie znamy historii chrześcijaństwa w naszej Ojczyźnie, ciągle będziemy mieli problemy z odnalezieniem się dziś. Wśród nowych wyzwań, przyszłości, która nas czeka – mówił hierarcha. Bp K. Zadarko podkreślił, że to właśnie podczas Eucharystii odkrywamy swoje powołanie i swoją wielkość – ale nie pojmowaną w sposób narcystyczny. Jest to lekcja dźwigania Krzyża, oraz stałego wyciągania ręki do drugiego człowieka. – Nie trzeba być wierzącym, aby mieć wielkie, szlachetne serce. Żeby przygotować szlachetną paczkę, aby mieć wielkie serce, które będzie biło do końca świata i może nawet jeden dzień dłużej. Miłość Chrystusa jest wyciąganiem ręki do człowieka, o którym będziemy wiedzieć, że jest naszym przeciwnikiem, naszym wrogiem. A to dla niejednego filantropa i altruisty jest już za dużo. Jak pokochać nieprzyjaciół? To przekracza ludzkie wyobrażenia, ale dopiero wtedy wkraczamy w doświadczenie Boskiej miłości. Ona nie tylko nakazuje nam miłować wrogów, ale daje nam do tego łaskę, siłę i moc. I nie ma innego źródła. Jest tylko to jedno – Eucharystia – zaakcentował biskup.

V PIELGRZYMKA ORMIAN NA ŚWIĘTĄ GÓRĘ POLANOWSKĄ

Członkowie ormiańskiej diaspory zjeżdżają się na Świętą Górę Polanowską w pierwszą sobotę czerwca. Wydarzeniu religijnemu towarzyszy także spotkanie z kulturą, tradycją i kuchnią armeńską. Inicjatorami pielgrzymki jest koszalińska rodzina Aslanianów. W tym roku po raz piąty członkowie diaspory z ambasadorem Republiki Armenii w Polsce na czele wzięli udział w Pielgrzymce Ormian na Świętą Górę Po-

lanowską. Przyjeżdżają tu, żeby wspólnie modlić się przy chaczkarze upamiętniającym ludobójstwo z 1915 r. oraz celebrować przyjaźń ze swoimi polskimi przyjaciółmi. W tym roku przyzwali także wstawiennictwa św. Grzegorza z Nareku, którego pomnik stanął na szczycie góry. Pobłogosławienie pomnika św. Grzegorza, ormiańskiego bohatera narodowego, poety i mistyka, ustanowionego przez papieża Franciszka doktorem Kościoła, było centralnym wydarzeniem tegorocznej pielgrzymki Ormian. – Ten mało znany święty jest inspiracją do zbliżenia narodów i budowania tego, co nas łączy na bazie Ewangelii. W czasie gorących dyskusji o tożsamości w świecie, chrześcijaństwo św. Grzegorza jest niezwykle piękne, inspirujące, głębokie – mówił bp Krzysztof Zadarko, który pobłogosławił pamiątkowy kamień. – Ten gest papieża Franciszka był dla nas, Ormian, pierwszego na świecie narodu, który przyjął chrześcijaństwo, niezmiernie ważne. Pokazuje to znaczenie i miejsce naszego Kościoła na świecie. O tym też mówił papież w czasie wizyty w Armenii – zauważył ks. archimandryta Taron Ghulikyan, duszpasterz Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego, który modlił się razem ze swoimi wiernymi i pobłogosławił monument. – W ubiegłym roku nie mogłem przyjechać na Świętą Górę. Zatrzymała nas pandemia. Myślałem długo, co jeszcze mógłbym zrobić na Świętej Górze i dla Świętej Góry. Nie mogłem spać, zastanawiając się, kogo upamiętnić, kogo wybrać, bo tych postaci łączących Ormian i Polaków jest wiele. Zdecydowałem, że najlepszy będzie św. Grzegorz z Nareku – święty zarówno naszego Kościoła, jak i waszego, katolickiego – przyznaje Grigor Aslanian. Jego dziełem jest również stojący tuż obok chaczkar upamiętniający rzeź Ormian. Kamień, z którego go wykonano to druga połowa tego, który wykorzystał artysta do stworzenia pomnika św. Grzegorza. Św. Grzegorz z Nareku to bohater kultury ormiańskiej, ale także pomost między Wschodem i Zachodem, symbol ekumenizmu, mnich, teolog, mistyk, poeta. Liturgia ormiańska jest przesiąknięta jego modlitwami, zebranymi przede wszystkim w głównym dziele *Księga śpiewów żałobliwych*. Jest uważany za jednego z wybitnych mistrzów życia kontemplacyjnego. Papież Franciszek zdecydował w 2015 r. o nadaniu temu ormiańskiemu świętemu tytułu doktora Kościoła, a w lutym tego roku zarządził wpisanie św. Grzegorza z Nareku do Ogólnego Kalendarza Rzymskiego. Święty, kanonizowany poza wspólnotą Kościoła Rzymu, stał się wspólnym świętym, a jego spuścizna duchowa stała się drogowskazem dla Kościoła powszechnego. – Święta Góra jest miejscem, które jednoczy Wschód z Zachodem, człowieka z człowiekiem. Kiedy

dowiedziałem się o rzezi Ormian, pomyślałem, że trzeba znaleźć miejsce na upamiętnienie tego wydarzenia. To tutaj było najlepsze. Wtedy też poznałem rodzinę Aslanianów, a jak wiadomo, nie ma w życiu przypadków. Nie przypadkiem też, kiedy stawialiśmy chaczkar, papież ogłosił św. Grzegorza doktorem Kościoła. Kamień na chaczkar znalazłem w lesie, był pęknięty na pół. Z jednej części powstał kamień krzyżowy, z drugiej pomnik doktora Kościoła powszechnego – opowiadał Marek Mazik, polski przyjaciel ormiańskiej diaspory, który wspiera pomocą w organizowaniu wydarzeń łączących oba narody. Dwie połowy kamienia to także symbol przyjaźni, bez której – jak mówią zarówno ormiańscy, jak i polscy uczestnicy pielgrzymki – nic nie udałoby się zbudować. Jak zauważył ambasador Republiki Armenii w Polsce, który towarzyszy swoim rodakom w pielgrzymowaniu na Górę Polanowską, takie wydarzenia pozwalają Ormianom odnaleźć w Polsce drugi dom. – W taki dzień jak dzisiaj czuję, że wszyscy Ormianie tutaj jesteśmy Polakami, a każdy Polak jest dla nas jak brat Ormianin. Nasze serca biją tak samo – mówił wzruszony Grigor Aslanian.

ŚWIĘCENIA DIAKONATU

Święcenia diakonatu przyjęło 6 czerwca dwóch alumnów: Jakub Sitarz z parafii pw. św. Marcina w Koszalinie i Mateusz Wasilewski z parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie. Uroczystość odbyła się w kościele pw. Ducha Świętego w Koszalinie. Mszy św. przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. W związku z trzydziestą rocznicą pobytu papieża Polaka w Koszalinie biskup ubrany był w ten sam ornat, w którym w 1991 r. liturgię sprawował Jan Paweł II. W homilii bp K. Włodarczyk wskazał na św. Józefa jako wzór służby diakońskiej. – Zachęcam, by wasza posługa miała szersze spojrzenie. Nie idziecie po to, by mówić o sobie, prezentować swoje talenty, tylko by pokornie dawać świadectwo Jezusowi, który jest waszym Panem i Zbawicielem. (…) Diakoni to słudzy Jezusa w Kościele, oddają Mu to, co mają najcenniejsze: swoją wolność – kontynuował kaznodzieja. – Chrześcijańska służba polega na tym, by nie tylko przekreślić swoje „ja", ale je przekroczyć. Jezusowi nie chodzi o unicestwienie waszych talentów, waszych osobowości, ale byście nie dali się ograniczyć własnemu egoizmowi. Potrzeba więc przywoływania wstawiennictwa św. Józefa, który dzięki posłuszeństwu przekroczył swój wewnętrzny dramat i ocalił Maryję. Tu jest ta siła posługi i misji

w Kościele. Dla dk. Mateusza Wasilewskiego wzorem służby są diakoni z Dziejów Apostolskich: Szczepan, który oddał życie za Ewangelię, i Filip, głoszący ją tym, którzy Boga szczerze szukali. – Chcę być do dyspozycji proboszcza, wychodzić do ludzi i podnosić ich. I nie burzyć się na rzeczywistość, nawet jeśli będzie trudna. Marzy mi się, by służyć ludziom materialnie i duchowo, łącząc w tym powołaniu trzy stoły: stół Eucharystii, słowa Bożego, które będę mógł głosić z ambony, i właśnie stół ubogich – powiedział dk. M. Wasilewski. Dk. Jakub Sitarz służbę diakońską widzi nie tylko jako zobowiązanie, ale i jako radość. – Służyć to królować, dlatego święcenia diakonatu są wielką wartością i zaszczytem. Wiem, że kroczenie za Panem Jezusem, bez względu na okoliczności, daje wielką satysfakcję. A w tym osobistym powołaniu odkrywam specjalną drogę dla mnie właśnie poprzez służbę, najpierw diakonatu, a w przyszłości, daj Boże, kapłaństwa. Na tej drodze patronują mu św. Maksymilian Maria Kolbe, który jako szaleniec Maryi próbował zwojować świat dla Boga, oraz św. brat Albert Chmielowski, który swój artystyczny talent poświęcił na rzecz służby najuboższym. Nowi diakoni będą pełnić swoją służbę w Koszalinie: Mateusz Wasilewski w parafii pw. Ducha Świętego, zaś Jakub Sitarz w katedrze.

PIELGRZYMKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

8 czerwca w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu odbyła się Diecezjalna Pielgrzymka Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Opiekunów. Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej zaproponowała formę hybrydową spotkania–pielgrzymki. Do sanktuarium przybyło ok. 40 uczestników ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Pile i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Leżenicy. Pozostali, zgromadzeni w swoich ośrodkach lub domach, mogli śledzić na ekranach doroczne wydarzenie dzięki transmisji telewizji internetowej Dobre Media. Łącznie pielgrzymowało ok. 500 osób. Całości wydarzenia przewodniczył bp Krzysztof Zadarko. – Żałujemy, że nie możemy spotkać się wszyscy fizycznie i zbudować wspólnoty, która dla tych osób jest bardzo ważna, o czym wiemy choćby od ich terapeutów – powiedział ks. Tomasz Roda, dyrektor Caritas diecezjalnej. – Jednak chcemy tę bliskość przeżywać choćby w formie hybrydowej, bo wiemy, jak oni tęsknili za tym spotkaniem.

Pielgrzymów powitała modlitwa uwielbienia, po niej zaś odbył się w sali wiejskiej spektakl teatralny pt. *Pinokio* w wykonaniu uczestników ŚDS w Pile. Mszy św. w sanktuarium przewodniczył bp K. Zadarko. W homilii zwrócił on uwagę na problem wielomiesięcznej pandemii i wynikających z niej zjawisk społecznych, z których najtrudniejszym jest samotność. – Niezależnie od tego, w jakim jesteśmy stanie, doświadczyliśmy nie tylko skutków działania wirusa Covid, ale też przemian wiążących się z tą chorobą. Ma ona wpływ nie tylko na organizm człowieka zarażonego, ale też na ludzi wokół niego. Do tej pory mało kto wiedział, co to znaczy być w separacji. Izolacja przeniosła się ze szpitali do naszych domów, sklepów, zakładów pracy. Nie jesteśmy stworzeni do tego, by żyć w samotności, ale we wspólnocie – zaznaczył. Przyznając, że sytuacja przerosła instytucje, zauważył też pozytywne aspekty izolacji: wybuch ludzkiej solidarności i czułej troski tych, którzy znaleźli się w pobliżu chorych – ich bliskich, personelu medycznego. Biskup stwierdził, że największą chorobą współczesności jest samotność. – Pandemia nam pokazała, że ta choroba jest najtrudniejsza. Jak sobie z nią poradzić? – pytał, a jako odpowiedź wskazał na uczniów Chrystusa, którzy głosząc Ewangelię i przeżywając paradoks Krzyża, stają się solą ziemi. Na koniec pielgrzymki zaprezentowano nadsyłane w ostatnich dniach prace artystyczne pielgrzymów. Oprawę muzyczną wydarzenia zapewniła schola „Tyle dobrego" pod kierunkiem ks. Arkadiusza Oslisloka.

ODPUST KASZUBSKI

12 czerwca, mimo niesprzyjającej pogody, na Świętej Górze Polanowskiej odbył się siódmy Odpust Kaszubski. Zebrani przeszli w tradycyjnej procesji spod figury św. Ottona z Bambergu w Polanowie do franciszkańskiej pustelni. Inicjatorem kaszubskiego odpustu był o. Janusz Jędryszek OFMConv. Uroczystej Mszy św. przewodniczył abp Ludwig Schick z Bambergu, który jest honorowym obywatelem Polanowa. Tytuł ten przyznano mu w uznaniu za zasługi na rzecz dialogu historycznego i wsparcie procesu pojednania polsko-niemieckiego. W homilii arcybiskup nawiązał do swojego poprzednika św. Ottona, Apostoła Pomorza: – W XII w. Pomorzanie nad Bałtykiem nie byli jeszcze nawróceni. Istniało niebezpieczeństwo przymusowej konwersji, jednak św. Otton odrzucił to rozwiązanie. Pokojowymi środkami chciał doprowadzić miesz-

kańców tych ziem do Jezusa Chrystusa. Przybywał więc dwukrotnie na tereny Pomorza, głosił kazania, chrzcił, zakładał parafie. Był Apostołem Pomorza. Już wówczas był świadomy, że pokojowe współistnienie Polaków i Niemców jest kluczowe dla przyszłości. Już w XII w. był Europejczykiem, który dążył do pokojowej i opartej na solidarności Europy. (…) Niech jego wstawiennictwo pomoże nam wiernie zachowywać Ewangelię, na której zbudowana jest Europa. Prośmy św. Ottona, by umacniał Polskę i Niemcy w dialogu, aby rozwijało się pojednanie i pokój, aby nigdy więcej nie było między nami pogardy, nacjonalizmu i wojny. Prośmy, by zjednoczył nas w Jezusie Chrystusie i między sobą dla pokoju i dobra, dla pokoju i zbawienia – mówił hierarcha.

O. J. Jędryszek przypominał, że kaszubskie Pomorze sięgało do Rostocku i historycznie Polanów z górującą nad nim Świętą Górą stanowią samo centrum historycznej Kaszubszczyzny. – Trzeba pamiętać o tym, że ta część Pomorza była naszym matecznikiem – podkreślił Jan Wyrowiński, prezes zarządu głównego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. – Góra Polanowska i dwie pozostałe święte góry Pomorza były ważne dla Kaszubów, cementując ich wspólnotę. Zarówno w czasach pogańskich, jak i po misji św. Ottona z Bambergu. A kiedy już Kaszubi przekonali się do chrześcijaństwa, za pośrednictwem Matki, zanosili do Boga modły w swoich najważniejszych sprawach. Także w tych najtrudniejszych czasach, gdy zmuszeni byli pod naciskiem germanizacyjnym przesuwać się na wschód od Chojnic do Pucka, i tam trwać przy swojej wierze, tradycji, umiłowaniu wolności, a jednocześnie przy swojej słowiańskości, co miało kapitalne znaczenie w 1920 r. To za sprawą Kaszubów Polska wróciła nad morze, za sprawą ich trwania przy polskości, ich wyboru po stronie polskiej, nie niemieckiej – wyjaśnił J. Wyrowiński. Jak co roku odpust był także okazją do dzielenia się regionalnymi potrawami i charakterystycznymi dla regionu wyrobami, a także prezentacji rękodzieła i tradycji kaszubskich.

75 LAT ZMARTWYCHWSTAŃCÓW W ZŁOCIEŃCU

Obchody jubileuszu 75-lecia obecności zmartwychwstańców w Złocieńcu odbyły się 13 czerwca w kościele pw. Wniebowzięcia NMP. Pierwszym księdzem był tu ks. Tadeusz Murzynowski, który przybył do Złocieńca 13 maja 1945 r. wraz z repatriantami z Wileńszczyzny. Poświęcił kościół poprotestancki, który od tej pory nosił tytuł pw. Wniebowzię-

cia NMP i św. Andrzeja Boboli. 27 listopada tego samego roku kościół i parafia zostały przekazane zmartwychwstańcom z Drawska (administrator ks. Stanisław Tatar CR i wikariusz, ks. Władysław Motała CR). Oficjalnie złocieniecka parafia została powołana do życia w 1951 r., do tego czasu wchodziła w skład parafii w Drawsku Pomorskim. Szczególną patronką parafii jest Matka Boża Opiekunka Rodzin, której obraz, umieszczony w bocznym ołtarzu kościoła pw. św. Marcina w Felsztynie, otoczony był wielkim kultem, a do złocienieckiej parafii trafił w 2010 r. W 1947 r. ks. S. Tatara zastąpił ks. Jan Wojnar CR. Kolejnymi proboszczami parafii byli: ks. Józef Rozalczak CR (1947–1954), ks. Antoni Miechoński CR (1954–1962), ks. Jan Wojnar CR (1962–1968), ks. Józef Obuchowski CR (1968–1969), ks. Władysław Tarnowski CR (1969–1976), ks. Mieczysław Sarnecki CR (1976–1985), ks. Zdzisław Korcz CR (1985–1988), ks. Henryk Dudzik CR (1988–1991), ks. Stanisław Lasota CR (1991–1995), ks. Leonard Bandosz CR (1995–2008), ks. Grzegorz Wiśniewski CR (2008–2010). Od 2010 r. proboszczem parafii jest ks. Wiesław Hnatejko CR. W latach 1981–1984, za sprawą ks. M. Sarneckiego CR przeprowadzono wiele prac renowacyjnych wewnątrz świątyni. Od lipca do września 1981 r. wylano zbrojone sklepienie w kościele parafialnym, rozpoczęto wykopy i wylano ławy fundamentowe pod budowę Domu Zakonnego. 1 maja 1985 r. wprowadzili się tam pierwsi księża. 13 września 1984 r. rozpoczęto montaż organów, a poświęcono je 23 grudnia tego samego roku. W tym roku ustawiono także nowe ołtarze boczne, przebudowano ołtarz główny, ułożono marmur w prezbiterium, zakończono też przebudowę balkonów. Wnętrze świątyni uzyskało swój obecny wygląd. 16 maja 1985 r. bp Ignacy Jeż dokonał konsekracji kościoła i poświęcenia nowego domu zakonnego „Lumen". W latach 1994–1997, dzięki ofiarności parafian i pomocy władz samorządowych, a nade wszystko wielkiemu zaangażowaniu, energii i pracowitości ks. proboszcza Leonarda Bandosza CR, zagospodarowano teren wokół świątyni i zmieniono elewację. W 2013 r. bp Edward Dajczak poświęcił główny ołtarz. W roku 2017 na wieży kościoła uruchomiono wyremontowane historyczne dzwony i zainstalowano nowe, a w 2020 r. rozpoczęto remont elewacji. Obecny proboszcz parafii, ks. W. Hnatejko CR, podkreśla, że: – Naszym szczególnym charyzmatem jest praca nad odnową moralną Polaków, nad osobistym zmartwychwstawaniem z grzechów i wad do nowego życia w Chrystusie. W czasach powojennych troszczyliśmy się o żywą wiarę, powierzonych nam wiernych, prowadziliśmy parafie, dbaliśmy o zabytkowe

kościoły i docieraliśmy tam, gdzie bieda i brak nadziei powodowały zagubienie moralne. Proboszcz mówił także o swojej parafii: – Złocieniecka społeczność to ludzie otwarci i życzliwi, bardzo zatroskani o parafię. Tworzymy duchową rodzinę, razem przeżywając radości i razem dźwigając krzyże. Posługa w Złocieńcu daje poczucie, że nie jesteśmy sami, że nie robimy czegoś dla siebie. To jest siłą wspólnoty, która nie boi się tracić czasu dla Boga. Przeżywając dzisiejszą uroczystość mogę śmiało powiedzieć, ze losy zmartwychwstańców złączyły się ze Złocieńcem.

Uroczystej Mszy św. z okazji jubileuszu przewodniczył bp Edward Dajczak. – Kto jest w stanie zliczyć wszystkie ludzkie zmartwychwstania, które dokonywały się tutaj przez 75 lat? Przy tym ołtarzu, w konfesjonale, na zgiętych kolanach? – pytał kaznodzieja. (…) – Małe ziarenko rzucone w ziemię, niezależną od nas mocą wyrasta w piękny kłos, który będzie dawać życie. Jak my, ta cząstka, która żyje dzisiaj, po tych, którzy tu żyli i przed tymi, którzy będą po nas. Na uroczystości obecny był również ks. Krzysztof Swół CR, prowincjał Zmartwychwstańców Prowincji Polskiej, który powiedział: – Proklamowane dzisiaj słowo Boże o ziarnie bardzo mocno koresponduje z tym świętowaniem. Miłosierny Pan zechciał, żebyśmy 75 lat temu zostali siewcami Jego słowa w tym uroczym zakątku Polski. To ziarno wydawało różne owoce widoczne i te, których gołym okiem nie widać. Owocem jest wiele nawróceń, inne spojrzenia na świat, odkrycie życiowego powołania. Jestem Bogu wdzięczny za podjęcie pracy na ziemi złocienieckiej. Dziękuję współbraciom i wszystkim wiernym.

Świętowaniu w kościele towarzyszył też piknik oraz promocja książki *75 lat duszpasterstwa Zgromadzenia Zmartwychwstańców w Złocieńcu* autorstwa Jarosława Leszczełowskiego. Wieczorem odbył się koncert Haliny Frąckowiak.

Źródła:
Gość Koszalińsko-Kołobrzeski (wyd. papierowe) nry 14–26/2021
koszalin.gosc.pl, prk24.pl, www.wniebowziecia.xcr.pl
Leksykon zakonów i instytutów życia konsekrowanego w Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, red. T. Ceynowa, Koszalin 2016.
Leszczełowski Jarosław, *75 lat duszpasterstwa zgromadzenia zmartwychwstańców w Złocieńcu*, Złocieniec 2021.

II. KRONIKA WYDARZEŃ Z DIECEZJI

KWIECIEŃ

1 kwietnia
– Wielki Czwartek – Msza Krzyżma (bp Dajczak) i Msza Wieczerzy Pańskiej (bp Włodarczyk) – koszalińska katedra

1–2 kwietnia
– „Noc konfesjonałów" – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie

2 kwietnia
– Wielki Piątek – Liturgia Męki Pańskiej – koszalińska katedra (bp Dajczak), kołobrzeska bazylika (bp Zadarko) i kościół Mariacki w Słupsku (bp Włodarczyk)

2–3 kwietnia
– „Noc konfesjonałów" – kościół pw. św. Antoniego w Wałczu

3 kwietnia
– pogrzeb śp. Leszka Seheńczuka, nadzwyczajnego szafarza Najświętszej Eucharystii w parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Szczecinku – kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Szczecinku
– Wielka Sobota – Wigilia Paschalna – koszalińska katedra (bp Dajczak), kołobrzeska bazylika (bp Włodarczyk) i kościół pw. Świętej Rodziny w Pile (bp Zadarko)

4 kwietnia
– śniadanie wielkanocne dla ubogich (Caritas) – Słupsk
– Msza św. rezurekcyjna – koszalińska katedra – bp Włodarczyk

9 kwietnia
– rozpoczęcie nabożeństwa „Droga Światła" (wszystkie piątki okresu wielkanocnego) – kościół pw. św. Rozalii w Szczecinku

9–11 kwietnia
– weekend dla narzeczonych (Stowarzyszenie Spotkań Małżeńskich) – online

11 kwietnia
– pobłogosławienie obrazu „Jezu, ufam Tobie” w kościele pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Czarnem
– instalacja relikwii św. Jana Pawła II i św. s. Faustyny Kowalskiej w kościele Mariackim w Połczynie-Zdroju i św. s. Faustyny Kowalskiej w kościele pw. NMP Królowej Polski w Jastrowiu

11–17 kwietnia
– 77. Tydzień Miłosierdzia

12 kwietnia
– rozpoczęcie akcji „Pola Nadziei” w Domu Hospicyjno-Opiekuńczym im. bp. Czesława Domina w Darłowie
– sakrament bierzmowania w parafiach pw. Miłosierdzia Bożego i pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Miastku – bp Włodarczyk

13 kwietnia
– nabożeństwo wręczenia Pisma Świętego członkom Wspólnoty Neokatechumenalnej – kościół pw. św. Wojciecha w Koszalinie – bp Włodarczyk

14 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii w Sarbinowie – bp Włodarczyk

15 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Słupsku – bp Włodarczyk

16 kwietnia
– wernisaż ikon w ramach 2. Międzynarodowego Przeglądu Współczesnego Malarstwa o Motywach Religijnych „A Słowo stało się Ciałem” – Galeria BWA w Pile (online)

17 kwietnia
– pogrzeb dzieci utraconych – Szczecinek

18 kwietnia
– dzień skupienia dla alumnów – WSD – bp Zadarko

18–24 kwietnia
– 13. Ogólnopolski Tydzień Biblijny pod hasłem „Jam jest chleb życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie” (J 6,35)

21 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii w Trzebielinie – bp Włodarczyk

22 kwietnia
– pogrzeb Tadeusza Błaszczaka, laureata 9. edycji Nagrody im. kard. nom. Ignacego Jeża – kościół pw. Narodzenia NMP w Szczecinku

24 kwietnia
– 5. sesja synodalna (online)
– spotkanie rekolekcyjno-formacyjne wspólnoty *Laudato si’* – Ostrowiec k. Wałcza

25 kwietnia
– katecheza „7 spotkań z Jezusem – Tomasz” w ramach 9. edycji cyklu spotkań „Kazania na Górze” – Góra Chełmska (forma hybrydowa)
– Msza św. odpustowa – kościół w Starym Wierzchowie – bp Włodarczyk

27 kwietnia
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Narodzenia NMP w Białogardzie – bp Włodarczyk

28 kwietnia
– pogrzeb śp. Michaliny Kaczor, Mamy ks. Eugeniusza Kaczora – kościół pw. MB Królowej i św. Judy Tadeusza w Łączkach Brzeskich – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie – bp Włodarczyk

29 kwietnia
– dziesiąte posiedzenie Komisji ds. katechizacji
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie – bp Włodarczyk

MAJ

maj
– siedemnaste zebranie parafialnych zespołów synodalnych

1 maja
– Msza św. we wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika – Sanktuarium św. Józefa w Słupsku – bp Zadarko
– zawierzenie rodzin św. Józefowi – kościół pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Połczynie-Zdroju
– Męski Różaniec – Koszalin (z kościoła pw. św. Wojciecha do kościoła pw. św. Józefa Rzemieślnika) i Piła (z kościoła pw. Świętej Rodziny pod pomnik św. Jana Pawła II)
– sakrament bierzmowania w parafii w Łubowie – bp Zadarko

1–3 maja
– Internetowa Pielgrzymka Promienista na Górę Chełmską

3 maja
– Msza św. na zakończenie Pielgrzymki Promienistej na Górę Chełmską – Sanktuarium MB Trzykroć Przedziwnej i Zwycięskiej Królowej z Szensztatu na Górze Chełmskiej – bp Włodarczyk

4 maja
– dwunaste posiedzenie Komisji ds. kultu Bożego

7–9 maja
– rekolekcje powołaniowe Sióstr Uczennic Krzyża „W jedności ze Zbawicielem głosić miłość Ojca" – Skrzatusz

8 maja
– pierwsza debata z cyklu Kołobrzeski Areopag Wiary nt. „Rola świeckich w życiu Kościoła" – Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu – bp Włodarczyk
– piąte posiedzenie Komisji ds. administracyjnych

8–9 maja
– pielgrzymka przełożonych i kleryków WSD w intencji powołań kapłańskich z Góry Chełmskiej na Świętą Górę Polanowską

9 maja
– Msza św. i poświęcenie witraży w kościele w Strącznie
– Msza św. z okazji 125. rocznicy urodzin służebnicy Bożej Stanisławy Leszczyńskiej – Klasztor Sióstr Niepokalanek w Szczecinku – bp Włodarczyk

11 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Połczynie-Zdroju – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa w Drawsku Pomorskim – bp Włodarczyk

12 maja
– jedenaste posiedzenie Komisji ds. katechizacji
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Świętej Rodziny w Pile – bp Włodarczyk

13 maja
– Msza św. wotywna o Duchu Świętym w intencji trwającego synodu diecezjalnego

13–16 maja
– spotkanie dla rodzin pod hasłem „Świat kobiety, świat mężczyzny. Czy w nich możemy się spotkać?" – Skrzatusz

14 maja
– dziesiąte posiedzenie Komisji ds. duchowieństwa

15 maja
– szóste posiedzenie Komisji ds. osób konsekrowanych
– ogólnopolska pielgrzymka Domowego Kościoła do Kalisza – bp Włodarczyk

16 maja
– Msza św. dla motocyklistów – plac przy Domu Miłosierdzia Bożego – bp Włodarczyk
– Msza św. z okazji jubileuszu 200. rocznicy powstania zgromadzenia Sióstr Szpitalnych Miłosierdzia – Dom Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach – bp Włodarczyk

16–21 maja
– rekolekcje diakonów przed święceniami prezbiteratu

17 maja
– sakrament bierzmowania w parafii w Krzemieniewie (i dla par. Uniechów) – bp Włodarczyk

18 maja
– siódme posiedzenie Komisji ds. osób konsekrowanych
– sakrament bierzmowania w parafii pw. NMP Królowej Polski w Jastrowiu – bp Włodarczyk

19 maja
– finał 12. Diecezjalnego Konkursu Wiedzy Religijnej dla uczniów szkół podstawowych – Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie
– sakrament bierzmowania w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jastrowiu i w parafii pw. św. Michała Archanioła w Jastrowiu – bp Włodarczyk

21–24 maja
– Centralna Oaza Matka – Krościenko n. Dunajcem – bp Włodarczyk

21–23 maja
– rekolekcje „Z Maryją cicho, boso ofiarując siebie Ojcu" – Skrzatusz

22 maja
– Msza św. z udziałem Straży Pożarnej – koszalińska katedra
– święcenia prezbiteratu – kołobrzeska bazylika
– wprowadzenie relikwii św. Rity do kościoła pw. Świętej Rodziny w Pile

24 maja
– złożenie przyrzeczeń wierności św. Janowi Bosko w kościele parafialnym przez nowych członków Stowarzyszenia Współpracowników Salezjańskich – kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kobylnicy
– sakrament bierzmowania w kościele w Rzepczynie (par. Brzeżno) – bp Zadarko

25 maja
– dwudzieste pierwsze posiedzenie Komisji głównej, jedenaste posiedzenie Komisji ds. duchowieństwa i piąte posiedzenie Komisji ds. ekonomicznych
– sakrament bierzmowania w parafii w Sulechówku – bp Włodarczyk
– sakrament bierzmowania w parafii pw. MB Nieustającej Pomocy w Świdwinie – bp Zadarko

26 maja
– dwudzieste posiedzenie Komisji ds. katechizacji
– pobłogosławienie nowych dzwonów w kościele pw. Miłosierdzia Bożego w Wałczu
– sakrament bierzmowania w parafii w Kaliszu Pomorskim – bp Włodarczyk

27 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Ducha Świętego w Szczecinku – bp Zadarko
– międzynarodowa konferencja naukowa „Dekalog. Refleksja teologiczna w 30. rocznicę obecności papieża św. Jana Pawła II w Koszalinie" (online)
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Antoniego w Sławnie – bp Włodarczyk

28 maja
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Pawła w Drawsku Pomorskim – bp Włodarczyk

28–30 maja
– weekend dla narzeczonych (online)
– Młodzieżowe Zatrzymanie nad Słowem „Cudotwórca. Uzdrowiciel!" – Skrzatusz

29 maja
– Msza św. z okazji 30. rocznicy poświęcenia przez Jana Pawła II Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej i Zwycięskiej Królowej z Szensztatu na Górze Chełmskiej – bp Włodarczyk, bp Cieślik

– 9. Diecezjalna Pielgrzymka Żywego Różańca „Niewiasta Eucharystii” – Skrzatusz
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie – bp Włodarczyk

30 maja
– Msza św. z okazji 30. rocznicy pobytu Jana Pawła II w Koszalinie – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie – bp Dajczak, bp Zadarko, bp Włodarczyk
– katecheza „7 spotkań z Jezusem – Samarytanka” w ramach 9. edycji cyklu spotkań „Kazania na Górze” – Góra Chełmska i online
– Marsz dla Życia i Rodziny – Słupsk – bp Włodarczyk

31 maja
– szóste posiedzenie Komisji ds. administracyjnych
– sakrament bierzmowania w parafii pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku – bp Włodarczyk

CZERWIEC

1 czerwca
– Msza św. i różaniec z okazji 30. rocznicy pobytu Jana Pawła II w Koszalinie – koszalińska katedra
– wręczenie przez członków koszalińskiego Towarzystwa Numizmatycznego medalu upamiętniającego wizytę Jana Pawła II w Koszalinie bp. Edwardowi Dajczakowi i ks. Henrykowi Romanikowi
– sakrament bierzmowania w Salezjańskim Ośrodku Młodzieżowym w Trzcińcu i w parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Żukowie – bp Włodarczyk

2 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. MB Częstochowskiej w Pile – bp Włodarczyk

3 czerwca
– procesje – Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa – kołobrzeska konkatedra (bp Dajczak), koszalińska katedra

(bp Włodarczyk) i parafia pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku (bp Zadarko)

4–5 czerwca
– 6. Forum Charyzmatyczne „Uwielbiam Go" – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie – bp Dajczak, bp Włodarczyk

4–6 czerwca
– Dni Formacyjne Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży – CEF

5 czerwca
– Pielgrzymka Motocyklistów do Skrzatusza – bp Włodarczyk
– 6. Mistrzostwa Polski Księży i Ministrantów w Kolarstwie Szosowym – Piła
– 5. Pielgrzymka Ormian na Świętą Górę Polanowską i odsłonięcie tablicy ku czci św. Grzegorza – bp Zadarko

6 czerwca
– święcenia diakonatu – kościół pw. Ducha Świętego w Koszalinie – bp Włodarczyk
– wprowadzenie relikwii bł. Michała Tomaszka i bł. Zbigniewa Strzałkowskiego do kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kołobrzegu
– sakrament bierzmowania w parafiach w Mierzynie i we Wrzosowie – bp Zadarko

7 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Gertrudy w Darłowie – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Pile – bp Włodarczyk

8 czerwca
– Pielgrzymka Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Opiekunów – Skrzatusz – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii w Dąbkach – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii w Sławsku – bp Włodarczyk

9 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Michała Archanioła w Świdwinie – bp Włodarczyk

10 czerwca
– Msza św. wotywna o Duchu Świętym w intencji trwającego synodu diecezjalnego

11–12 czerwca
– Zebranie Plenarne KEP – Kalwaria Zebrzydowska – bp Włodarczyk, bp Zadarko

11–13 czerwca
– Diecezjalne Studium Formacyjne dla Świeckich – CEF
– rekolekcje dla katechetów – Skrzatusz

12 czerwca
– 7. Odpust Kaszubski – Święta Góra Polanowska
– Dzień Dziecka dla dzieci obcokrajowców (Caritas) – CEF

12–13 czerwca
– weekendowy pobyt modlitewno-rekreacyjny dla młodzieży męskiej w Domu Jana Pawła II w Szczecinku

13 czerwca
– Msza św. na zakończenie kolejnej edycji Studium Formacyjnego dla Świeckich i ustanowienie posług nadzwyczajnego szafarza, animatora katechezy parafialnej i akolitatu – WSD
– Msza św. z okazji 75-lecia pobytu zmartwychwstańców w Złocieńcu – kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Złocieńcu
– Msza św. na zakończenie rekolekcji dla katechetów – Skrzatusz – bp Włodarczyk

14 czerwca
– pogrzeb śp. Teresy Marianny Gardulskiej, Mamy ks. Jana Gardulskiego – kościół w Gardnie Wielkiej – bp Zadarko
– dziecko w oknie życia w Domu Samotnej Matki w Koszalinie

15 czerwca
– pielgrzymka Szkolnych Kół Caritas pod hasłem „Wstań z kanapy!” (forma hybrydowa) – Centrum Wolontariatu Caritas Polska w Warszawie
– sakrament bierzmowania w parafii w Lekowie – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Wojciecha BM w Wierzchowie Pomorskim – bp Włodarczyk

15–17 czerwca
– rekolekcje dla osób starszych „Przebaczenie” – Skrzatusz

16 czerwca
– pogrzeb śp. Władysławy Piankowskiej, Mamy o. Stanisława Piankowskiego OFMConv – kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Wąglikowicach k. Kościerzyny
– ósme posiedzenie Komisji ds. historycznych i trzynaste posiedzenie Komisji ds. katechizacji
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie – bp Włodarczyk

17 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. św. Krzysztofa w Szczecinku – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafiach pw. św. Antoniego Padewskiego i pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krzyżu Wielkopolskim – bp Włodarczyk

18 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafiach pw. św. Stanisława Kostki i pw. św. Jana Bosko w Pile – bp Zadarko
– sakrament bierzmowania w parafii w Koczale – bp Włodarczyk

19 czerwca
– 6. sesja synodalna (w formie zdalnej)
– pogrzeb śp. s. Marii Jolanty od Miłości Ukrzyżowanej OCD – kaplica klasztoru sióstr karmelitanek w Bornem Sulinowie – bp Włodarczyk
– pogrzeb śp. Jadwigi Korniak, Mamy ks. Krzysztofa Korniaka – kościół w Miłocicach – bp Zadarko

– Msza św. – Diecezjalna Oaza Matka – kościół pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Koszalinie
– sakrament bierzmowania w parafii pw. MB Gwiazdy Morza w Mielnie – bp Włodarczyk
– Msza św. z okazji 10-lecia Domu Hospicyjno-Opiekuńczego im. bp. Czesława Domina w Darłowie

20 czerwca
– rozpoczęcie akcji „Wyproś i ocal powołanie" (Franciszkańskie Duszpasterstwo Powołaniowe Prowincji św. Maksymiliana M. Kolbego) – kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie
– Msza św. z okazji 20-lecia konsekracji kościoła pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Słupsku – bp Zadarko
– Msza św. z okazji 50-lecia parafii pw. MB Bolesnej w Mielęcinie – bp Włodarczyk

21 czerwca
– jedenaste posiedzenie Komisji ds. duszpasterstwa i nowej ewangelizacji
– sakrament bierzmowania w parafii w Kretominie – bp Zadarko

22 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii w Darłówku – bp Zadarko

23 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Zmartwychwstania Pańskiego w Złocieńcu – bp Zadarko

24 czerwca
– szkolenie dla kandydatów na tzw. opiekunów sąsiedzkich w ramach programu „Region Dobrego Wsparcia" (Caritas) – CEF

25 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii w Białej – bp Włodarczyk

25–27 czerwca
– prowadzenie rekolekcji w Górce Klasztornej – bp Włodarczyk

26 czerwca
– kurs pastoralno-liturgiczny dla fotografów i operatorów (online)

26–30 czerwca
– peregrynacja obrazu Matki Bożej Łaskawej, patronki Warszawy i Strażniczki Polski – Czarne, Uniechów, Bińcze, Gwieździn i Rzeczenica

27 czerwca
– 22. Pielgrzymka Świętych Gór z Góry Chełmskiej na Świętą Górę Polanowską – bp Włodarczyk
– katecheza „7 spotkań z Jezusem – Bartymeusz" w ramach 9. edycji cyklu spotkań „Kazania na Górze" – Góra Chełmska i online
– Msza św. odpustowa – kościół pw. MB Nieustającej Pomocy w Świdwinie – bp Włodarczyk
– Msza św. na rozpoczęcie sezonu turystycznego – kościół w Dąbkach – bp Zadarko

29 czerwca
– Msza św. i otwarcie wystawy plenerowej o służebnicy Bożej Stanisławie Leszczyńskiej – Klasztor Sióstr Niepokalanek w Szczecinku
– poświęcenie kaplicy w pustelni Bożego Miłosierdzia – Kołtki (par. Biały Bór)
– rozpoczęcie 55. Międzynarodowego Festiwalu Organowego i wręczenie medalu „Pro Ecclesia et Pontifice" prof. Bogdanowi Narlochow – koszalińska katedra

30 czerwca
– sakrament bierzmowania w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie – bp Włodarczyk

30 czerwca–4 lipca
– Biblijne Rekolekcje Powołaniowe z warsztatami bibliodramy – Skrzatusz